

Congres 75

16 november 2002

**De Nieuwe Buitensociëteit
Zwolle**

Inhoudopgave

1	Voorstellen verkiezingen Europees Parlement 2004	pag 2
2	Vernieuwingsagenda	4
3	voorstel nieuwe Statuten en Huishoudelijk Reglement	12
4	jaarrekening 2001 met accountantsverklaring	58
5	herziening afdrachtregeling politieke vertegenwoordigers	60
6	begroting 2003	61
7	rapportage uitvoering besluiten congres 74	62
8	congresreglement	65

1 Europese verkiezingen 2004

Stemadviescommissie *(ter vaststelling)*

In lijn met voorstel 7 uit congresstuk G stelt het Landelijk Bestuur voor om géén stemadviescommissie in te stellen voor de interne verkiezingen voor het Europees Parlement in 2004.

Voorstel presentatiebijeenkomst *(ter vaststelling)*

Aan congres 75 wordt voorgesteld om een presentatievergadering te houden ten behoeve van de interne verkiezingen voor de lijst van de Europese verkiezing in 2004. De presentatie van de kandidaten voor het lijsttrekkerschap zal plaatsvinden tijdens congres 77, het congres waarin de lijsttrekker wordt gekozen. De presentatievergadering voor de verkiezing per poststemming van de kandidaten voor het lidmaatschap van het Europees Parlement zal plaatsvinden tijdens het congres van 13 maart 2004. .

Profiel lijsttrekker *(ter vaststelling)*

De lijsttrekker voor de verkiezingen voor het Europees Parlement is uitstekend in staat een zelfstandig politiek profiel te ontwikkelen. De lijsttrekker vertegenwoordigt het sociaal liberale gedachtegoed van D66 overtuigend en inspirerend, zowel in Europa als naar de Nederlandse kiezer. Hij of zij stuurt de Euro- fractie krachtig aan en zorgt voor een optimale samenwerking met zowel de Tweede Kamerfractie als het bestuur van D66. De lijsttrekker laat niet alleen van zich horen in Europese circuits, maar ziet het bezoeken van D66 afdelingen in het eigen land als een van de hoofdtaken.

Profiel lid D66-delegatie naar het Europees Parlement

Een D66-lid in het Europees Parlement draagt de D66-standpunten met overtuigingskracht uit en voorziet die in het Europees Parlement van zijn stem. Het lid heeft oog voor de verschillende belangen in de internationale samenleving en is goed in staat om te gaan met andere politieke culturen.

Het streeft naar openheid, transparantie en een onbevooroordeelde afweging van belangen en weet anderen voor onze benadering en aanpak te winnen.

Het werk in het Europees Parlement vereist van zijn leden de bereidheid om langdurig en onregelmatig te werken in binnen-en buitenland.

Kandidaten zetten zich volop in tijdens de verkiezingscampagne.

Overige reeds genomen besluiten ten aanzien van de interne verkiezingen ten behoeve van de lijst voor het Europees Parlement 2004 – ter informatie.

Het Landelijk Bestuur heeft conform art. 8.7 HR de volgende besluiten genomen.

artikel	te nemen besluit	voorstel
8.7a	profiel lijsttrekker en fractieleden	congres 75
8.7b	kandidaatstelling lijsttrekker opening: sluiting:	vrijdag 13 juni 2003 maandag 29 september 2003
8.7c	kandidaatstelling overige kandidaten opening: sluiting:	vrijdag 13 juni 2003 maandag 29 september 2003
8.7d	datum vaststelling definitieve kandidatenlijst	woensdag 31 maart 2004
8.7e	datum verkiezing lijsttrekker	zaterdag 22 november 2003 (congres 77)
8.7f	het minimaal te behalen percentage vermeldingen bij de poststemming voor plaatsing op de kandidatenlijst	5%
8.7g	het maximaal aantal kandidaten dat geplaatst wordt op de kandidatenlijst ingevolge de Kieswet	30
8.7h	het minimale en maximaal aantal te vermelden kandidaten op het stembiljet	minimum aantal te vermelden kandidaten 5 maximum aantal te vermelden kandidaten 30 of zoveel minder als er kandidaten zijn.
8.7i	datum verzending stembiljetten tussen ... en ...	tussen 2 januari 2004 en uiterlijk vrijdag 9 januari 2004

2 Vernieuwingsagenda

Het hoofd koel, maar met de vuist op tafel!

Tweede editie

De vernieuwingsagenda voor D66

Na het in juni gepresenteerde pamflet 'Het hoofd koel, maar met de vuist op tafel!' presenteert het landelijk bestuur nu de tweede editie. Na de verkiezingsnederlaag in mei van dit jaar is de discussie losgebarsten over de toekomst van de partij. Niet alleen het landelijk bestuur maar ook de Jonge Democraten hebben in pamfletten voorstellen gedaan voor vernieuwing. Veel leden hebben op bijeenkomsten en via de (e-)mail hun ideeën geuit. Het platform Ongehoord heeft eveneens een waardevolle bijdrage aan de discussie geleverd. De partij is in beweging gekomen. Er bestaat een behoorlijke 'sense of urgency' na te denken over partijvernieuwing.

Op verzoek van het landelijk bestuur heeft een commissie bestaande uit Wilfried Derksen (voorzitter); Constantijn Dolmans, Ingrid van Engelshoven, Sandra Franken, Ninke van Keulen, Unico van Kooten en Michiel Westerman ondersteund door Gerhard Brunsveld het pamflet in het licht van de discussie in de partij en de vele reacties omgezet in een vernieuwingsagenda voor de partij. Zonder de uitgebreide discussie en de vele reacties was dit niet mogelijk geweest. Dat heeft geleid tot deze agenda, een plan waarmee de partij de rug recht houdt en het huis op orde krijgt. Een plan dat de titel van het pamflet van het landelijk bestuur maakt: Het hoofd koel, maar met de vuist op tafel. Deze vernieuwingsagenda houdt daarmee beleid van het landelijk bestuur en de stichting wetenschappelijk bureau D66 in. Dit beleid wordt gepresenteerd aan het congres. De agenda impliceert ook een aantal besluiten waarvan aan het congres wordt voorgesteld deze te nemen. Dat congresvoorstel wordt apart ingediend. De vernieuwingsagenda heeft veel reglementaire consequenties voor de partij. Deze zijn samen met andere wijzigingen neergelegd in een voorstel tot vaststelling van nieuwe statuten en een nieuw huishoudelijk reglement.

Het landelijk bestuur en de SWB wachten niet op het congres met het uitvoeren van het beleid. De commissie had als speciale boodschap meegegeven: wacht niet op het congres en ga met deze agenda aan de slag. Het moet nu. Dat wordt van harte onderschreven.

In het plan vindt u geen voorstellen voor wijziging van concrete politieke standpunten van de partij. Dat ligt meer op de weg van de fractie in de Tweede Kamer van de Staten-Generaal en de programmacommissie. Wel gaat het plan in op de cultuur, identiteit en structuur van de partij.

Dit plan begint met een analyse van de problemen, het beeld van de partij zoals dat ons voor ogen staat, criteria voor de voorstellen en vervolgens de vernieuwingsagenda. Tenslotte is een implementatietraject opgenomen. Bij een deel van de agenda passen concrete voorstellen. Die worden zoals gezegd aan het congres voorgelegd. Andere delen behoeven niet een besluit van het congres en hoeven daar niet op te wachten. Sterker zelf, daar moet direct mee begonnen worden. Essentieel is commitment van de partij, dat wil zeggen van de leden, besturen en fracties. .

Analyse: waarom ging het mis

De realiteit van vandaag is dat we worden geconfronteerd met een diffuse publieke opinie die zich plotseling kan richten op één onderwerp – bijvoorbeeld integratie van minderheden – en die continu nieuwe eisen stelt die 'gisteren' eigenlijk al moeten zijn verwezenlijkt. Dit vereist van D66 een hoge mate van flexibiliteit en incasseringsvermogen. 'Actief luisteren' kan een beeld geven van wat er leeft. Het maakt dat je gevoelens beter begrijpt en dat je er adequater op in kunt spelen. Luisteren is overigens iets anders dan het klakkeloos overnemen van de mening van de meerderheid. Het is vanuit je eigen uitgangspunten (sociaal-liberaal) antwoord geven op vragen en gevoelens die bij mensen leven.

Bij de verkiezingen hebben we fors verloren, onze reputatie van vernieuwingsgezinde partij hebben we niet waar kunnen maken. Die reputatie wordt niet alleen bepaald door onze boodschap. Het is wat we met die boodschap doen, de acties van alledag door D66-ers in gemeenteraden en de Tweede Kamer. En hoe goed D66-ers hun werk ook doen, de perceptie is ook afhankelijk van de wijze waarop we communiceren. Willen we de perceptie van D66 verbeteren, dan volstaat het niet om alleen te werken aan de boodschap. We moeten ook echt iets doen, dat vertellen, luisteren, gevoelens vertolken. Communicatie is tweerichtingsverkeer. Alleen vertellen en uitleggen via de massamedia is niet genoeg om een persoonlijke band met de kiezer op te bouwen.

Hoewel we best trots mogen zijn op wat D66 heeft bereikt, volstaat terugkijken niet. We moeten als partij gezamenlijk continu een nieuwe agenda ontwikkelen en tegelijkertijd een consistente uitstraling hebben. We moeten open staan voor de samenleving, onze netwerken ontwikkelen en zichtbaar zijn voor mensen die ons

willen aanspreken. We moeten – op basis van onze uitgangspunten – zelf kiezen om gekozen te kunnen worden. Een levendige, effectieve partij die continu in beweging is. Op basis daarvan zijn onderstaande voorstellen geformuleerd.

Beeld van een partij

Dit leidt tot het volgende beeld, tot de volgende karaktertrekken.

- **liberaal:** D66 profileert zich op basis van een consistent gedachtegoed, zoals vastgelegd in de door het congres vastgestelde uitgangspunten
- **vooruitstrevend:** D66 zoekt steeds naar nieuwe oplossingen op basis van een gedegen analyse
- **pro-actief:** D66 zet steeds punten op de politieke agenda
- **assertief:** D66 komt duidelijk uit voor haar eigen gedachtegoed en laat zich geen kaas van het brood eten
- **deskundig:** D66 heeft deskundige vertegenwoordigers en bestuurders
- **ledengericht:** D66 betreft de leden actief bij haar politieke agenda en handelen
- **kiezersgericht:** D66 luistert naar de kiezer en gaat daarmee in dialoog

Maar ook:

- **spannend** in presentatie en beleving
- **saamhorig** in gevoel en uitstraling
- **trots**

D66 heeft een duidelijk profiel en werkt op basis van een gecoördineerde agenda met een duidelijke focussen. D66 heeft een goede, transparante maar ook een eenvoudige en flexibele partijorganisatie.

D66 heeft een service-gericht en faciliterend partijbureau.

D66 stelt de mens centraal: vrij, betrokken, gelijkwaardig en mondig. D66 streeft naar een democratische, duurzame en open samenleving (de kern van onze uitgangspunten).

Hieronder volgt de vernieuwingsagenda:

D66 AGENDEERT! ...

1. *Het profiel wordt versterkt*
2. *De politieke agenda*
3. *Voorlichting en communicatie*
4. *Het Kenniscentrum*

... EN LAAT DAT MERKEN. D66 GAAT DE STRAAT OP.

5. *De straat op*

D66 PROFESSIONALISEERT

6. *De Tweede Kamerfractie krijgt een steunfractie*
7. *Het landelijk secretariaat wordt Servicecentrum D66*
8. *Meer variatie en vrijheid voor afdelingen en regio's*
9. *Gedifferentieerd lidmaatschap*

D66 SELECTEERT ANDERS

10. *Niet-leden doen mee aan voorverkiezingen*
11. *De politiek leider krijgt legitimatie van het congres*

D66 HEEFT DESKUNDIGHEID IN HUIS

12. *Kennis- en kundebestand*
13. *Vacature- en talentenbank*
14. *Training en opleiding leden*
15. *Stimulansproject*

.... EN LUISTERT.

16. *Het debatforum*

EEN GOEDE, TRANSPARANTE MAAR EENVOUDIGE EN FLEXIBELE PARTIJORGANISATIE.

17. *Nieuwe reglementen*
18. *Een kleiner en taakgericht landelijk bestuur*
19. *Betere toegankelijkheid van de partij*

D66 IS WEERBAAR

EN NU UITVOEREN

D66 agendeert! ...

1. Het profiel wordt versterkt

Op voorstel van Opschudding heeft het congres van D66 voor de ondertitel sociaal-liberaal gekozen. Dit heeft daarna geleid tot de unanieme vaststelling van het document 'Uitgangspunten van D66', onderdeel van het politiek programma van D66. D66 heeft daarmee voor een duidelijk vooruitstrevend liberaal profiel gekozen. Dit profiel houdt in de kern in dat D66 de mens centraal stelt: vrij, betrokken, gelijkwaardig en mondig en streeft naar een democratische, duurzame en open samenleving.

D66 staat daarmee voor een aparte politieke stroming naast en tegenover de traditionele hoofdstromingen (sociaal-democratie, christen-democratie en conservatief-liberalisme). Door het consequent in woord en geschrift uitdragen van de ondertitel en het verklaren van de partijstandpunten vanuit deze identiteit maakt de partij duidelijk waar zij voor staat.

Deze uitgangspunten wordt expliciet en duidelijk vertaald te worden naar de bodem van de behoeftenpyramide, dus naar concrete thema's. Dit gebeurt door in duidelijke taal gemaakte analyses en keuzes op voor begrijpelijke wijze te beargumenteren en waar mogelijk de keuzes te vertalen in concrete doelstellingen en streefgetallen.

2. De politieke agenda

Het landelijk bestuur presenteert ieder half jaar, voorafgaand aan het congres en in samenwerking met de Tweede en Eerste Kamerfractie, de vertegenwoordiging in het EP en het Kenniscentrum D66, een inhoudelijk werkprogramma. Dit programma, de politieke agenda, concentreert zich rond maximaal drie issues. Rondom deze issues gaat D66 het maatschappelijk debat aan.

Deze politieke agenda komt tot stand op basis van inbreng van de leden, media-analyse, focusonderzoek, wetenschappelijke verkenningen en gesprekken met maatschappelijke organisaties.

De agenda wordt op het congres gepresenteerd. Het congres krijgt de gelegenheid zich hierover uit te spreken. Onder mede-verantwoordelijkheid van de betrokken fractie- en steunfractieleden draagt het Kenniscentrum zorg voor de vorming van kleine expertgroepen per issue die zorgen voor een hele concrete uitwerking: concrete acties, initiatiefvoorstellen e.d. die aansluiten bij de dagelijkse belevingswereld van mensen. Bij deze expertgroepen worden ook niet-leden betrokken (bijvoorbeeld vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties). De uitgangspunten van D66 komen herkenbaar terug in de uitwerking van de issues. Deze zogenaamde "meetlat"-methode is ook uitgangspunt bij de beoordeling van voorstellen van anderen. Het landelijk bestuur legt aan het congres in november een eerste politieke agenda voor.

3. Voorlichting en communicatie

De rol van voorlichting en communicatie aan leden en niet-leden wordt binnen de politieke agenda en de daaraan gekoppelde permanente campagne steeds belangrijker. Internet speelt daarin een cruciale rol de website wordt aan die rol aangepast. De Democraat wordt zo vormgegeven dat het partijblad dienstbaar is aan de politieke agenda. Dat betekent dat de Democraat voorafgaand aan het congres een congreskrant is en dat de overige vier nummers een pamfletachtig karakter hebben. In deze nummers worden naast (reglementair) partijnieuws kort en bondig activiteiten, voorstellen en resultaten met betrekking tot de issues gemeld. Deze pamfletten zijn ook via de website te downloaden en eenvoudig te vermenigvuldigen zodat zij voor iedereen bruikbaar zijn voor verdere verspreiding. Ook op de website zal de voortgang op de issues goed te volgen zijn. Via de website zal ook tussentijds om reactie worden gevraagd.

Partijnieuws en congresstukken worden voor het overige nog slechts via de website en de e-mail verspreid. Leden die deze informatie schriftelijk willen ontvangen kunnen tegen betaling een abonnement krijgen.

4. Het Kenniscentrum

De uitwerking van het programma is een zaak van alle geledingen in de partij en is daarmee ook de basis van de werkzaamheden van het Kenniscentrum. Het Kenniscentrum is de voortzetting van de huidige SWB en voedt door middel van de hiervoor genoemde expertgroepen en maar ook virtuele ontmoetingsplaatsen de partij met politieke analyses en oplossingsuggesties aan de hand van de politieke agenda. Zowel Kenniscentrum als de betrokken (steun-)fractieleden zijn nauw betrokken bij deze virtuele ontmoetingsplaatsen, waarbij nauw aansluiting wordt gezocht bij de gegevens van het kennis- en kundebestand. De bestaande SWB-werkgroepen worden opgeheven. Virtuele ontmoetingsplaatsen zijn plaatsen voor leden die een specifieke belangstelling en/of deskundigheid hebben en delen op een bepaald terrein. Met enige regelmaat worden er met groepen van het Kenniscentrum bijeenkomsten georganiseerd.

... en laat dat merken. D66 gaat de straat op.

5. De straat op

D66 is permanent zichtbaar. Onder verantwoordelijkheid van een landelijk bestuurslid en de directeur coördineert het Servicecentrum de (permanente) campagne. Dit wordt ondersteund door vrijwilligers. Van hieruit worden afdelingen en regio's gemotiveerd om campagne te voeren en wordt geeft de broodnodige ondersteuning verleend. Tweede-Kamerleden en andere volksvertegenwoordigers helpen hierbij actief. Elke afdeling en regio wijst een contactpersoon aan voor de permanente campagne.

Het Servicecentrum coördineert daarnaast de pool van vrijwilligers, mensen die graag voor D66 de handen uit de mouwen willen steken. De pool – 'Democraten voor Democraten' – wordt gevraagd mede uitvoering te geven aan de permanente campagne, bijeenkomsten te organiseren, telefonische enquêtes te houden e.d.. Twee maal per jaar wordt exclusief voor de pool vrijwilligers een dag georganiseerd waarin de partijleider, de Tweede en Eerste Kamerfracties en de Eurofractie in discussie gaan over de koers van de partij. Zo krijgen de volksvertegenwoordigers feedback en wordt de invloed en betrokkenheid van de vrijwilligers bij de partij vergroot. Vrijwilligersmanagement wordt steeds belangrijker. Zowel het landelijk bestuur als het servicecentrum zullen daar veel aandacht aan besteden. Het is niet alleen een landelijke verantwoordelijkheid: ook lokaal en regionaal zal dit steeds belangrijker worden. In het bijzonder zal het landelijk bestuur afspraken maken met de regiobesturen om vrijwilligers in te zetten, bijvoorbeeld door deze onder verantwoordelijkheid van het regiobestuur een actieve rol te laten spelen in fractieloze afdelingen bij het voeren van campagne en door daar te helpen waar de partij geen sterke lokale structuur heeft. Vrijwilligers kunnen leden en niet-leden de weg wijzen binnen de partij. Campagne-activiteiten zijn gericht op kiezers, niet op leden. De campagneactiviteiten zijn volledig geïntegreerd met de politieke agenda. D66 moet de discussiezaaltjes uit; de straat op en het café in. Het Servicecentrum ontwikkelt werkvormen en sjablonen voor deze activiteiten zodat D66 overal hetzelfde beeld uitstraalt en actieve leden niet het wiel opnieuw hoeven uit te vinden. Het campagneteam zorgt ook voor foldermateriaal dat consequent hetzelfde beeld uitstraalt.

D66 professionaliseert

6. De Tweede Kamerfractie krijgt een steunfractie

Ten behoeve van de Tweede kamerfractie wordt een steunfractie van ongeveer 10 personen ingesteld. Deze kan bestaan uit opvolgers op de lijst, regionale vertegenwoordigers, nieuw talent en inhoudelijk deskundigen. Voor de leden van de steunfractie wordt een functieprofiel gemaakt. De benoeming geschiedt door het landelijk bestuur in afstemming met de fractie. Ieder lid kan solliciteren. De eerste steunfractie wordt in de eerste helft van 2003 geïnstalleerd.

Belangrijke taak van de steunfractie is – naast het scholen van potentiële volksvertegenwoordigers en het kritisch volgen van de huidige volksvertegenwoordigers - het concretiseren van de politieke agenda en de vertaling daarvan naar politieke actie. Leden van de steunfractie rapporteren daarover ook aan het congres. Het landelijk bestuur adviseert ook andere geledingen in de partij, voor zover ze dat niet al hebben, over te gaan tot het instellen van een steunfractie.

7. Het landelijk secretariaat wordt Servicecentrum D66

Het Landelijk Secretariaat van D66 wordt omgevormd tot het Servicecentrum D66. Samen met de voortzetting van de SWB vormt zij het Kennis- en Servicecentrum D66. Het hart van de organisatie wordt gevormd door een nieuwe interactieve website.

Het Kennis- en Servicecentrum heeft als taak:

- Het ontwikkelen van modellen voor en advisering van afdelingen en regio's;
- Het ontplooiën van politieke activiteiten, in het kader van een permanente campagne;
- Het ondersteunen van afdelingen en regio's met name bij de interne verkiezingsprocedure;
- Het aanbieden van een standaard pakket van diensten die door afdelingen en regio's afgenomen kunnen worden;
- In overleg met de fractie invulling geven aan de uitvoering van de politieke agenda;

Met de fractie wordt een kwaliteitshandvest opgesteld over de effectieve taakverdeling, waaronder het adequaat afhandelen van brieven, e-mails en de informatiestroom op de website.

8. Meer variatie en vrijheid voor afdelingen en regio's

Afdelingen en regio's krijgen grotere autonomie. In de eerste plaats betekent dit dat afdelingen binnen de grenzen van de statuten en een nieuw huishoudelijk reglement de ruimte krijgen om hun eigen inrichting en invulling van hun bestuurlijke taak te kiezen. Kiezen zij niet zelf hun invulling, dan geldt een modelreglement. Dit betekent in de tweede plaats dat afdelingen en regio's krijgen de mogelijkheid om met het Servicecentrum een

van de standaard-dienstverlening afwijkend contract af te sluiten voor het afnemen van diensten. Een beperkte afname van diensten van het servicecentrum leidt tot een verhoging van de afdracht.

D66 stimuleert actief dat – in plaatsen waar geen D66 afdeling actief is – lokale politieke partijen zich als vereniging associëren met D66. Als de lokale vereniging de uitgangspunten van D66 onderschrijft en voldoet aan minimale vereisten van democratische invloed door de leden, dan kan deze vereniging gebruik maken van de faciliteiten die D66 als landelijke partij. De lokale vereniging sluit een contract af met het Kennis- en Servicecentrum over wederzijdse rechten en plichten.

In plaatsen waar wel een D66 afdeling actief is, is het aangaan van lijstverbindingen en gecombineerde kandidatenlijsten met verwante lokale partijen een goede zaak.

9. Gedifferentieerd lidmaatschap

Niet altijd zijn lokale sympathisanten van D66 ook landelijk sympathisant van D66 en omgekeerd. Hoewel de invoering van een gedifferentieerd lidmaatschap afbreuk kan doen aan de saamhorigheid binnen de partij zijn er ook voordelen, zoals het vergroten van betrokkenheid bij het gedachtegoed van D66. Daarom vraagt het landelijk bestuur een uitdrukkelijk oordeel van het congres over de invoering nu van een gedifferentieerd lidmaatschapstelsel. Dat betekent de mogelijkheid om lid te worden van een afdeling zonder gelijktijdig lidmaatschapsrechten- en plichten te hebben op landelijk en regionaal niveau én de mogelijkheid voor mensen die zich landelijk verbonden voelen met D66 maar geen band voelen met lokaal D66, om lid te worden zonder lidmaatschapsrechten- en plichten op afdelingsniveau. Indien de lokale afdeling deelneemt aan de verkiezingen geschiedt de aanvaarding van dit lidmaatschap door het landelijk bestuur na afstemming met deze afdeling.

D66 selecteert anders

10. Niet-leden doen mee aan voorverkiezingen

D66 kent een selectiesysteem voor de kandidatenlijst voor de Tweede-Kamerverkiezingen waarbij de invloed van de leden optimaal is, maar waarin ook niet-leden een stem hebben. Daartoe wordt een gematigd districtenstelsel ingevoerd. Het huidige stemadvies door een onafhankelijke commissie vervalt. Concreet ziet dat er als volgt uit:

1. De lijsttrekker (politiek leider) wordt zoals nu in het begin van de procedure door het congres gekozen.
2. Alle regio's organiseren een voorverkiezing. Alle centraal aangemelde kandidaten krijgen de mogelijkheid om zich aan te melden voor een of meer voorverkiezingen per regio. Op regionale bijeenkomsten presenteren de kandidaten zich en kunnen kiezers een volgorde aanbrengen in de aan die voorverkiezing deelnemende kandidaten. Ook niet-leden die in de regio stemgerechtigd zijn kunnen aan deze voorverkiezing deelnemen. De uitslag van de voorverkiezingen vormt het "stemadvies" voor de tweede ronde. De samenstelling van dit stemadvies gebeurt door het optellen van de behaalde plaatsen per voorverkiezing, waarbij een verdiscontering plaatsvindt naar het aantal inwoners van de betreffende regio.* De hoogste 65 (66-1) kandidaten worden toegelaten tot de poststemming.
3. De volgende ronde is de poststemming onder de leden op basis van een kandidatenboek en het stemadvies. De mogelijkheid op het stembiljet om het stemadvies in een keer te volgen vervalt.

Op het kandidaatstellingsformulier wordt een verklaring opgenomen dat de kandidaat de volgorde van zeteltoewijzing aanvaardt op basis van behaalde voorkeursstemmen op de verkiezingsdag.

11. De politiek leider krijgt legitimatie van het congres

Indien de fractievoorzitter in de Tweede Kamer voorafgaand lijsttrekker is geweest wordt hij als politiek leider gedragen door het congres. Indien echter tussentijds een ander fractielid tot fractievoorzitter wordt gekozen ontbeert hij die uitdrukkelijke legitimatie. De keus van een nieuwe fractievoorzitters wordt daarom ter bevestiging voorgelegd aan het congres.

D66 heeft deskundigheid in huis

12. Kennis- en kundebestand

Er komt een kennis- en kundebestand gekoppeld aan de website. Deelnemers kunnen zelf hun gegevens actualiseren. Aan de hand van ingevulde onderwerpen krijgen betrokkenen, zoals expertgroepen en besturen een e-mail om de deelnemers actief te benaderen. Datum van invoering van de gegevens worden duidelijk weer gegeven zodat men kan zien wanneer de deelnemer voor het laatst de gegevens heeft bijgewerkt. De fractie en het bestuur van elke afdeling, regionaal of landelijk nodigen actief deelnemers van het kennis- en kundebestand uit om mee te denken of activiteiten te verrichten.

13. Vacature- en talentenbank

Aan de website wordt een vacaturebank gekoppeld. Besturen van afdelingen, regio's of het landelijk bestuur kunnen hierin vacatures melden voor organisatorische of politieke functies (zoals wethouders, burgemeesters

etc.). Het landelijk bestuur werft via deze vacaturebank tevens leden voor projectgroepen. Elke vacature mag maximaal 3 maanden op de website blijven staan. De vacature omvat o.a. beschrijving van de taken, indicatie van tijd en duur en het emailadres van het betrokken bestuur. De vacaturebank is met name beschikbaar voor leden die deelnemen aan het kennis- en kundebestand.

Het landelijk bestuur is daarnaast verantwoordelijk voor een talentenbank van potentiële kandidaat-bestuurders of vertegenwoordigers. Op basis van gemotiveerde referenties van actieve, goed ingevoerde en prominente leden worden leden en sympathisanten in deze bank opgenomen. Met deze talentenbank is het landelijk bestuur in staat om kandidaten voor te dragen.

14. Training en opleiding leden

D66 heeft een uitgebreid scholingsaanbod. Dit aanbod wordt verder uitgebreid en versterkt door 'workshops à la carte'. Er worden verschillende menukaarten van opleidingen gemaakt voor de "D66-professionals" in verschillende doelgroepen:

- Algemeen voor leden (met name voor nieuwe)
- Kandidaten voor gemeenteraad
- Kandidaten voor provinciale staten en Eerste Kamer
- Kandidaten voor Tweede Kamer
- Kandidaten voor Europees Parlement
- Besturen van een politieke organisatie (lokaal, regionaal en landelijk)

Ieder lid kan intekenen op workshops of trainingen uit de verschillende programma's. Kandidaten voor politieke functies worden verplicht minimaal 2 workshops, specifiek voor het orgaan waar zij verkiesbaar voor zijn, te volgen. Het volgen van de workshops wordt gevraagd bij de kandidaatstelling.

De workshops kenmerken zich door praktische bruikbaarheid, kennis en training van vaardigheden. Bij de ontwikkeling van het programma worden leden uit de praktijk actief betrokken. Tegen een meerprijs is het mogelijk om niet-leden mee te laten doen aan alle cursussen.

15. Stimulansproject

Ieder jaar wordt er een stimulansproject opgezet voor nieuwe politieke talenten. Deze mensen worden gerekruteerd uit actieve D66 leden die zich op politiek talent onderscheiden, nieuwe leden of leden die zich voor het project aanmelden. Het stimulansproject behelst een opleidingsprogramma, werk- en congresbezoeken, en het voorbereiden van een politieke activiteit in een regio. Bij deze politieke activiteit laten de deelnemers aan leden en niet-leden in de regio zien welke vaardigheden en/of kennis zij hebben opgedaan en op welke wijze zij hun talent in gaan zetten voor D66 (bijvoorbeeld de organisatie van een regionaal debat over een landelijk thema).

... en luistert.

De partij moet luisteren, naar kiezers en leden. Op die manier kan een aantrekkelijke politieke agenda worden geformuleerd.

16. Het debatforum

Om naar de leden te luisteren wordt ook een debatforum ingericht. Dat richt zich op de leden ten behoeve van de meningsvorming binnen de partij en vervult een snelle en accurate interne antennefunctie. In die arena kunnen de politieke professionals en betrokken partijleden elkaar soms fysiek maar ook vaak elektronisch via de interactieve site 'Debatforum D66' ontmoeten in stevige discussies over actuele politieke thema's en over onderwerpen die op de middenlange termijn spelen. Het debatforum wordt gerund door een actualiteitenredactie, benoemd voor een jaar door het congres. De redactie is verantwoordelijk voor organisatie en inhoud.

Het debatforum in samenhang met de expertgroepen en de virtuele ontmoetingsplaatsen leidt tot een grotere participatie van leden in de meningsvorming in de partij. Met de invoering hiervan kan de Adviesraad vervallen. Ook de huidige landelijke commissies die niet uit het huishoudelijk reglement voortvloeien kunnen vervallen. In de toekomst krijgen projectgroepen een duidelijk afgebakende taak en tijdvak aangewezen. De platforms bieden daarnaast een mogelijkheid om leden met dezelfde interesses te bundelen.

Een goede, transparante maar eenvoudige en flexibele partijorganisatie.

17. Nieuwe reglementen

D66 heeft traditioneel een gedetailleerd uitgewerkte en uniforme partijstructuur. Radicale democratie en zorgvuldige besluitvorming staan daarin voorop. Deze structuur is echter geen doel op zich. Zij dient dienstbaar te zijn aan de politieke agenda en te leiden tot een efficiënt opererende partijorganisatie.

Daarom stelt het landelijk bestuur voor nieuwe statuten een nieuw huishoudelijk reglement vast te stellen waarin vergaand gedereguleerd wordt en de afdelingen en regio's meer ruimte krijgen om hun eigen inrichting te krijgen. Het aantal onverenigbaarheden in de partij wordt verminderd. Voor zover voor de vernieuwingsagenda reglementswijzigingen nodig zijn, zijn die in het nieuwe reglement aangebracht. Termijnen voor het indienen van congresvoorstellen, moties en amendementen worden versoepeld. Aan de uitgangspunten gelijkwaardigheid van leden (one member one vote), zorgvuldigheid, directe invloed van leden en transparantie wordt niet getornd.

18. Een kleiner en taakgericht landelijk bestuur

Het landelijk bestuur wordt teruggebracht tot zeven leden (voorzitter, penningmeester, politieke agenda, communicatie, deskundigheid, partijorganisatie en internationaal secretaris). Het bestuur krijgt daarnaast de mogelijkheid projectleden voor een afgebakende periode en taak te benoemen. Dit wordt gemeld aan het congres. De projectleden rapporteren aan zowel bestuur als congres.

19. Betere toegankelijkheid van de partij

Om de toegankelijkheid van de partij voor sympathisanten te vergroten wordt het aspirant-lidmaatschap ingevoerd. Voor de periode van een jaar kan een sympathisant zich oriënteren op de partij, waarna na dat jaar dit lidmaatschap wordt omgezet in een definitief lidmaatschap of wordt beëindigd. Het landelijk bestuur initieert een onderzoek naar de voor- en nadelen van de invoering van een extra categorie lid, de lid-sympathisant of geregistreerd kiezer. Op dit moment blijven functies in partijorganen voorbehouden aan leden. Besturen werken actief aan het werven van niet-leden die bereid zijn als lid zich te kandideren voor functies binnen en namens de partij.

D66 is weerbaar

20. Nieuwe leden maken kennis met D66

Mensen die zich nieuw aanmelden bij D66 zijn vaak enthousiast en willen iets doen. Nieuwe leden krijgen daarom een boekje **Maak kennis met D66**. Dit boekje bestaat uit een kort en eenvoudig overzicht van alle mogelijkheden binnen D66 om landelijk, regionaal en lokaal actief deel te nemen. Er zijn veel verwijzingen naar de website en naar personen waar contact mee opgenomen kan worden. De lay-out en de standaardindeling, en alle informatie op landelijk niveau wordt door het servicecentrum vervaardigd en op de website geplaatst voor afdelingen. Een afdeling kan dit downloaden en vervolgens het boekje aanvullen met informatie over de lokale afdeling en de regio. Landelijk kan er een mooie glossy kافت worden gemaakt met de titel. Lokale afdelingen kunnen deze kافت gratis bij het servicecentrum bestellen.

De opvang van nieuwe leden gebeurt lokaal. Hiertoe wordt een checklist gemaakt voor lokale afdelingen. Binnen twee weken naar aanmelding ontvangt het nieuwe lid het boekje en wordt er telefonisch contact opgenomen door het bestuur.

21. Congressen zijn aantrekkelijk

Het congres is aantrekkelijk en spannend. De politieke agenda van de partij komt duidelijk naar voren op het congres en bepaalt de thematiek. Daarnaast wordt gewerkt aan:

- Fringe-meetings over politieke onderwerpen, waarbij conclusies kunnen leiden tot een actuele politieke moties
- Zorg voor opvang van leden die alleen komen; er zijn gidsen die leden of niet-leden op het congres vergezellen
- Workshops waarin verschillende werkgroepen zich presenteren en verantwoording afleggen over hun activiteiten in de afgelopen periode.
- Een politiek vragenuur, waarbij de voorzitter en de leden van de Tweede Kamerfractie direct in debat gaan met leden en vragen beantwoorden
- Naleving van congresbesluiten. Ieder congres worden besluiten genomen die moeten leiden tot actie van het landelijk bestuur of de Tweede Kamerfractie. Om naleving van deze besluiten te garanderen wordt door het landelijk bestuur en de fracties werk gemaakt van verantwoording. Het volgende congres krijgt een overzicht van de uitvoering van alle activiteiten die er verricht zijn naar aanleiding van het vorige congres.

Het congres wordt gratis toegankelijk gemaakt. De deelnemers worden wel uitdrukkelijk verzocht een vrijwillige financiële bijdrage te leveren.

En nu uitvoeren

Ook na het enorme zetelverlies in 1998 was de roep om vernieuwing groot. Er werden concrete voorstellen gedaan tot verbetering en versterking van de partij. Toch heeft dit niet geleid tot het gewenste resultaat: onvoldoende aandacht werd besteed aan het implementatietraject. Dit is ook meteen een hard cultuuraspect

binnen D66. We zijn fantastisch in het bedenken van de meest geweldige voorstellen. In de uitvoering ervan kunnen we onszelf nog sterk verbeteren. Juist als het onderwerp van verandering de eigen partij betreft, kun je niet genoeg stilstaan bij de begeleiding en coördinatie van de uitvoering van de voorstellen. Cultuur- en gedragsveranderingen nemen tijd. De vernieuwingsagenda geeft weer dat het succes van onze partij in grote mate bepaald wordt door de wijze waarop de (actieve) leden zich opstellen richting elkaar, publiek en media. De voorstellen hebben direct of indirect allemaal te maken met gedrags- of cultuurveranderingen. Het betreft ons dus allemaal. Dat maakt het lastig deze voorstellen snel te effectueren.

Het Landelijk Bestuur draagt als hoogste bestuurlijk orgaan zorg voor bewaking en coördinatie van de uitvoering van de vernieuwingsagenda. Dit betekent onder meer:

- duidelijke samenhang in de veranderaanpak op alle aspecten
- duidelijk tijdpad per te realiseren voorstel
- samenhangende besturing op het geheel aan te ontwikkelen activiteiten
- regelmatige terugkoppeling naar leden over behaalde successen en status implementatietrajecten

Het Landelijk Bestuur informeert en betreft de leden via diverse kanalen (internet, telefoon, mail, face tot face en post) en instrumenten (website democraten.nu, enquête, voorstellen worden gepubliceerd, bijeenkomsten en congres, e.d.) bij het vernieuwingsproces. Dit is een belangrijke eerste stap in de richting van een succesvolle implementatie.

Het Landelijk Bestuur benoemt een project-bestuurslid voor de implementatie van de Vernieuwingsagenda. Deze brengt verslag uit aan zowel het Landelijk Bestuur als aan congres 77.

3 Voorstel Nieuwe Statuten en Huishoudelijk Reglement

Het landelijk bestuur stelt voor de thans geldende statuten en huishoudelijk reglement te vervangen door onderstaande teksten.

Het uitgangspunt van statuten op hoofdlijnen en een huishoudelijk reglement ter uitwerking is gehandhaafd. In de onderstaande teksten zijn de congresvoorstellen in het kader van de vernieuwingsagenda verwerkt, waaronder met name de verankering van de uitgangspunten in de statuten, de deregulering van afdelingen en regio's, de vervanging van het stemadvies door voorverkiezingen, de invoering van gedifferentieerd lidmaatschap, de vervanging van de adviesraad door het debatforum, de versoepeling van termijnen en de vermindering van de onverenigbaarheden. Voorts is een dereguleringsoperatie doorgevoerd en zijn de teksten waar mogelijk gemoderniseerd. Recente evaluaties door de landelijke verkiezingscommissie en de landelijke besluitvormingscommissie zijn voor zover daar in passend aangebracht. De bepalingen inzake de tussentijdse verkiezingen zijn uit het oogpunt van leesbaarheid in een apart hoofdstuk ondergebracht. De procedure rond het geschillencollege is opnieuw geformuleerd zonder ingrijpende materiële wijzigingen.

In dit concept-huishoudelijk reglement is gekozen voor een gelaagde structuur. Dat wil zeggen dat de bepalingen die voor alle partijniveaus gelden, zijn opgenomen in hoofdstuk 1, 2 en 10, dat de bepalingen die voor de decentrale partijniveaus gelden zijn opgenomen in hoofdstuk 3, dat de landelijke bepalingen zijn opgenomen in hoofdstuk 4, 5, 6, 7 en 8 en dat de bestuurdersvereniging is geregeld in hoofdstuk 9.

De teksten tussen vierkante haakjes [] behoren niet tot het voorstel, maar voorzien in een korte weergave van de wijziging ten opzichte van de overeenstemmende artikelen in de huidige statuten en huishoudelijk reglement.

CONCEPT-STATUTEN

15

Artikel 1 De vereniging.	15
Artikel 2 Doelstelling en middelen.	15
Artikel 3 Huishoudelijk Reglement.	15
Artikel 4 Uitgangspunten voor het huishoudelijk reglement.	15
Artikel 5 Lidmaatschap.	15
Artikel 6 Beëindiging lidmaatschap.	16
Artikel 7 Royement.	16
Artikel 8 Onverenigbaarheden.	16
Artikel 9 Uitgangspunten van de partijorganisatie.	17
Artikel 10 Vertegenwoordiging in rechte.	17
Artikel 11 De ledenvergadering.	17
Artikel 12 De commissies van de ledenvergadering.	17
Artikel 13 De landelijke besluitvormingscommissie.	18
Artikel 14 De verkiezingscommissie.	18
Artikel 15 Het bestuur.	18
Artikel 16 Taken en bevoegdheden bestuur.	18
Artikel 17 Bijzondere taken landelijk bestuur.	18
Artikel 18 Verenigingsjaar.	18
Artikel 19 Geldmiddelen.	19
Artikel 20 De financiële commissie.	19
Artikel 21 Kandidaatstelling en interne verkiezingen.	19
Artikel 22 De Bestuurdersvereniging.	19
Artikel 23 Beroep op het geschillencollege.	19
Artikel 24 Wijziging van de statuten.	20
Artikel 25 Ontbinding van de partij.	20
Artikel 26 Quorum bij wijziging van de statuten of ontbinding van de partij.	20

CONCEPT-HUISHOUDELIJK REGLEMENT 21

<i>HOOFDSTUK 1 – INLEIDENDE BEPALINGEN EN BESLUITVORMING</i>	21
Artikel 1.1 Begrippen en definities	21
Artikel 1.2 Besluitvorming	22
Artikel 1.3 Referendum	22
Artikel 1.4 Methode voor het verkiezen van personen	23
Artikel 1.5 Ledenraadpleging	24
Artikel 1.6 Berichtenverkeer	24
<i>HOOFDSTUK 2 – LEDEN EN DONATEURS</i>	26
Artikel 2.1 Aanvang lidmaatschap	26
Artikel 2.2 Contributie	26
Artikel 2.3 Contributiebetaling	26
Artikel 2.4 Besluit tot niet-toelating	26
Artikel 2.5 Lidmaatschapsrechten	27
Artikel 2.6 Donateurs	27
Artikel 2.7 Onverenigbaarheden	27

Artikel 2.8 Dispensatie	28
Artikel 2.9 Passief kiesrecht en aanmelding als kandidaat	28
Artikel 2.10 Lidmaatschap van besturen, bijzondere organen en commissies	29
<i>HOOFDSTUK 3 – DECENTRALE ORGANISATIENIVEAUS</i>	<i>31</i>
Artikel 3.1 De afdeling	31
Artikel 3.2 De deelafdeling	32
Artikel 3.3 De regio	32
Artikel 3.4 Bevoegdheden landelijk partijorganen ten aanzien van het decentraal niveau	32
Artikel 3.5 Gemeentelijke en provinciale verkiezingen	33
Artikel 3.6 Het platform	34
Artikel 3.7 De associatieovereenkomst	34
<i>HOOFDSTUK 4 – DE LANDELIJKE LEDENVERGADERING (HET CONGRES)</i>	<i>35</i>
Artikel 4.1 Samenstelling, taken en bevoegdheden van het congres	35
Artikel 4.2 Benoeming leden commissies, redactieraad Debatforum en geschillencollege	35
Artikel 4.3 Bijeenroepen congres door landelijk bestuur	35
Artikel 4.4 Bijeenroepen congres op verzoek	35
Artikel 4.5 Het debatforum	36
Artikel 4.6 De landelijke besluitvormingscommissie	36
Artikel 4.7 Voorbereiding van het congres	36
Artikel 4.8 Aankondiging en agenda van het congres	37
Artikel 4.9 Congresvoorstellen	37
Artikel 4.10 Moties en amendementen	37
Artikel 4.11 Bevoegdheden van de besluitvormingscommissie ten aanzien van moties en amendementen	38
Artikel 4.12 Publicatie moties en amendementen	38
Artikel 4.13 Actuele politieke moties	39
Artikel 4.14 De congresvoorzitters	39
Artikel 4.15 Stemmingen op het congres	39
Artikel 4.16 De notulen van het congres	39
Artikel 4.17 De volgorde van behandeling	40
Artikel 4.18 De wijze van behandeling	40
Artikel 4.19 Voorstellen van orde	40
<i>HOOFDSTUK 5 – HET LANDELIJK BESTUUR</i>	<i>42</i>
Artikel 5.1 Samenstelling van het landelijk bestuur	42
Artikel 5.2 Taken van het landelijk bestuur	42
Artikel 5.3 Bevoegdheden van het landelijk bestuur	42
Artikel 5.4 Ondersteuning partijorganen	43
Artikel 5.5 Partijpublicaties	43
Artikel 5.6 Internet	44
Artikel 5.7 Begroting, contributieregeling, bijdrageregeling en afdrachtenregeling	44
Artikel 5.8 Financiële verantwoording	44
Artikel 5.9 Uitbetaling bijdragen aan regio's en afdelingen	44
Artikel 5.10 De landelijke financiële commissie	44
Artikel 5.11 Bevoegdheden van de landelijke financiële commissie	45
<i>HOOFDSTUK 6 – HET POLITIEK PROGRAMMA</i>	<i>46</i>
Artikel 6.1 Het politieke programma	46
Artikel 6.2 De landelijke programmacommissie	46
Artikel 6.3 Taken van de landelijke programmacommissie	46
Artikel 6.4 Verkiezingsprogramma voor de Staten-Generaal	46
Artikel 6.5 Verkiezingsprogramma voor het Europees Parlement	47
<i>HOOFDSTUK 7 – VERKIEZING VAN KANDIDATEN VOOR VERTEGENWOORDIGENDE LICHAMEN</i>	<i>48</i>
Artikel 7.1 Verantwoordelijkheden landelijk bestuur	48
Artikel 7.2 De landelijke verkiezingscommissie	48
Artikel 7.3 Bevoegdheden van de landelijke verkiezingscommissie	48
Artikel 7.4 Beslissingen inzake tot deelname aan verkiezingen	48
Artikel 7.5 Profiel lijsttrekker en kandidaten	49
Artikel 7.6 Verkiezing van de lijsttrekker door het congres	49
Artikel 7.7 Aanmelding overige kandidaten	49
Artikel 7.8 Informatieplicht landelijke verkiezingscommissie	49
Artikel 7.9 Voorwaarden bij kandidaatstelling en onverkiesbare plaatsen	49
Artikel 7.10 Voorkeursacties	51
Artikel 7.11 Voorverkiezingen	51
Artikel 7.12 Verkiezing overige kandidaten door poststemming	51
Artikel 7.13 De kandidatenlijst	52
Artikel 7.14 Schrappen van kandidaten van de kandidatenlijst	52
<i>HOOFDSTUK 8 – TUSSENTIJDSE OF VERVROEGDE VERKIEZINGEN</i>	<i>53</i>
Artikel 8.1 Toepasselijkheid van dit hoofdstuk	53
Artikel 8.2 De samenstelling van de kandidatenlijst voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal	53
Artikel 8.3 Het congres en het verkiezingsprogramma	53

<i>HOOFDSTUK 9 – DE BESTUURDERSVERENIGING</i>	54
Artikel 9.1 De leden van de bestuurdersvereniging	54
Artikel 9.2 Het bestuur van de bestuurdersvereniging	54
<i>HOOFDSTUK 10 – BEROEP OP HET GESCHILLENCOLLEGE</i>	55
Artikel 10.1 De beroepstermijn en het instellen van beroep	55
Artikel 10.2 Het vooronderzoek	55
Artikel 10.3 De leden van de behandelende kamer	55
Artikel 10.4 Zorgvuldige behandeling	56
Artikel 10.5 De uitspraaktermijn	56
Artikel 10.6 De uitspraak en het beroep tegen de uitspraak	56
Artikel 10.7 De mededeling van de uitspraak	56
Artikel 10.8 Rechtskracht	56
Artikel 10.9 Publicatie op de website	56
<i>HOOFDSTUK 11 – OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN</i>	57
Artikel 11.1 Publicatie van statuten en reglementen op de website	57
Artikel 11.2 Inwerkingtreding en aanpassing door besluitvormingscommissie	57
Artikel A Overgangsbepaling november 2002	57

CONCEPT-STATUTEN

POLITIEKE PARTIJ DEMOCRATEN 66

gevestigd te 's Gravenhage zoals laatstelijk vastgesteld tijdens het 75^e congres van D66 gehouden op 16 november 2002 te Zwolle.

Artikel 1 De vereniging.

[1 en 2 oud]

De vereniging draagt de naam: POLITIEKE PARTIJ DEMOCRATEN 66, hierna aan te duiden als de partij. De naam kan worden afgekort als "Democraten 66", "D66" en "De Democraten". Zij is gevestigd te 's Gravenhage. De vereniging is opgericht op veertien oktober negentienhonderd zesenzestig en is opnieuw aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 2 Doelstelling en middelen.

[3 oud, verankering uitgangspunten, vermelding middelen]

1. De partij stelt zich als sociaal-liberale partij ten doel een politiek te bedrijven waarin zij de mens centraal stelt: vrij, betrokken, gelijkwaardig en mondig en streeft naar een democratische, duurzame en open samenleving. Deze uitgangspunten worden nader omschreven in een door het congres vastgesteld programma houdende de Uitgangspunten. In het bijzonder streeft de partij naar radicale democratisering van de samenleving en het politieke bestel. De in deze doelstelling vervatte grondgedachte wordt nader uitgewerkt in het politiek programma, dat ten grondslag ligt aan alle activiteiten van de partij en zijn fracties in de vertegenwoordigende lichamen.
2. De partij streeft dit doel na door alle geëigende en wettige middelen die aan het doel bevorderlijk zijn, in het bijzonder door:
 - a) Het verder ontwikkelen, verdiepen en verbreiden van de Uitgangspunten en het vergroten van hun invloed op onder ander de internationale, Europese, landelijke, provinciale en gemeentelijke politiek;
 - b) Het bevorderen van verkiezing van partijleden in de vertegenwoordigende lichamen;
 - c) Het voeren van politieke actie;
 - d) Het mogelijke lidmaatschap van een verwante Europese politieke partij.

Artikel 3 Huishoudelijk Reglement.

[4 oud, redactioneel, makkelijkere aanpassing]

1. De landelijke ledenvergadering (het "congres") stelt het huishoudelijk reglement vast, dat gewijzigd kan worden door een besluit van het congres, genomen met een gewone meerderheid van de uitgebrachte stemmen.
2. Het huishoudelijk reglement mag niet in strijd zijn met de statuten. Bevoegdheden, die de statuten verlenen, worden nader uitgewerkt in het huishoudelijk reglement. Slechts die reglementen, die bij of krachtens deze statuten dan wel bij of krachtens het huishoudelijk reglement kunnen worden vastgesteld door enig partij-orgaan, behoren tot de reglementen van de partij en hebben als zodanig rechtskracht binnen de partij.
3. In gevallen waarin de statuten en het huishoudelijk reglement niet voorzien, en waarin spoedeisende onvoorziene gevallen beslist het landelijk bestuur, onverminderd zijn verantwoordelijkheid tegenover het congres.

Artikel 4 Uitgangspunten voor het huishoudelijk reglement.

[5 oud]

Het huishoudelijk reglement bevat regels omtrent de organisatie van de partij, met als uitgangspunten:

- a) open kandidaatstelling, directe verkiezing van personen in partijfuncties, beperkte herkiesbaarheid in dezelfde partijfunctie en beperkte mogelijkheid om gelijktijdig meer dan één partijfunctie te bekleden;
- b) openbaarheid van vergaderingen en vergaderstukken; in het huishoudelijk reglement kan worden geregeld onder welke omstandigheden vergaderingen besloten kunnen zijn en wanneer bestuursstukken niet of beperkt openbaar zijn; alle overige vergaderingen kunnen niet besloten worden verklaard;
- c) dat alle ter vergadering aanwezige stemgerechtigde leden slechts één stem mogen uitbrengen en dat geen stem mag worden uitgebracht bij volmacht;
- d) vaststelling van kandidatenlijsten voor vertegenwoordigende organen via directe en geheime verkiezingen door alle terzake stemgerechtigde leden;
- e) dat besluiten, tenzij anders wordt vermeld, worden genomen met gewone meerderheid van de geldig uitgebrachte stemmen;
- f) dat bepaalde besluiten aan een referendum zullen worden onderworpen.

Artikel 5 Lidmaatschap.

[6 en 7 oud, invoering aspirant- en lokaal lidmaatschap]

1. Natuurlijke personen die redelijkerwijs geacht kan worden in te stemmen met de uitgangspunten van de partij, kunnen gewoon lid of aspirant-lid van de partij worden. Afdelingen kunnen op basis van het huishoudelijk reglement het lokaal lidmaatschap voor natuurlijke personen openstellen. Zowel natuurlijke als rechtspersonen kunnen donateur worden van de partij.
2. De partij kent gewone leden, aspirant-leden, lokale leden, alsmede donateurs. De inhoud van deze begrippen en de daaraan verbonden rechten worden nader uitgewerkt bij of krachtens het huishoudelijk reglement, waarbij bepaald kan worden dat gewone leden kunnen afzien van hun lidmaatschapsrechten op afdelingsniveau .
3. Het landelijk bestuur beslist over toelating als gewoon lid of aspirant-lid. Het afdelingsbestuur beslist over de toelating als lokaal lid. Nadere regels hieromtrent worden gesteld bij of krachtens het huishoudelijk reglement. Een besluit tot niet-toelating kan slechts worden genomen op gronden, ontleend aan deze statuten.
4. Door of namens het bestuur worden geen mededelingen gedaan omtrent het lidmaatschap van de partij aan andere dan de bevoegde partijorganen.

Artikel 6 Beëindiging lidmaatschap.

[08 oud, splitsing tweede en derde lid, redactioneel en technisch]

1. Het lidmaatschap eindigt door:
 - a) overlijden;
 - b) de ontvangst van een schriftelijke opzegging op het landelijk secretariaat van de partij;
 - c) schriftelijke opzegging door het landelijk bestuur wegens een contributieschuld, zich uitstrekkende over een termijn die nader in het huishoudelijk reglement wordt geregeld, dan wel wanneer niet meer wordt voldaan aan de eisen in artikel 8 en 21;
 - d) royement.
2. Beëindiging van het lidmaatschap op grond van het eerste lid, sub b van dit artikel gaat in met ingang van het verenigingsjaar volgend op het jaar van opzegging en ontslaat niet van de verplichting tot betaling van de contributie over het lopende verenigingsjaar.
3. Beëindiging van het lidmaatschap op grond van het eerste lid, sub c en d van dit artikel gaat in met ingang van de datum van het verstrijken van de beroepstermijn tegen de beslissing dan wel indien beroep is ingesteld de datum van de uitspraak en ontslaat niet van de verplichting tot betaling van de contributie over het lopende jaar.

Artikel 7 Royement.

[09 oud, invoering aspirant- en lokaal lidmaatschap, redactioneel]

Het landelijk bestuur kan een gewoon lid, aspirant-lid of lokaal lid royeren, indien het naar het inzicht van het landelijk bestuur in strijd handelt met de statuten of het huishoudelijk reglement, dan wel indien het de partij of één van haar organen in ernstige mate in diskrediet brengt. Indien een lid niet tijdig aan de contributieverplichting heeft voldaan, is het landelijk bestuur gerechtigd lidmaatschapsrechten op te schorten. Ten aanzien van lokale leden heeft het afdelingsbestuur dit opschortingsrecht. Voor hertoelating als lid, daaronder begrepen lokaal lid, is een uitdrukkelijk besluit van het landelijk bestuur noodzakelijk. Bij of krachtens het huishoudelijk reglement worden nadere regels gesteld.

Artikel 8 Onverenigbaarheden.

[10 oud versoepeling onverenigbaarheden op afdelingsniveau].

1. Het lidmaatschap van de partij is onverenigbaar met kandidaatstelling voor enige andere politieke partij of groepering voor een vertegenwoordigend orgaan op Europees, landelijk of provinciaal niveau, indien de partij deelneemt aan de verkiezingen voor dat vertegenwoordigend orgaan, en tevens op die niveaus onverenigbaar met vertegenwoordiging van enige andere politieke partij of groepering in een vertegenwoordigend orgaan, indien de partij vertegenwoordigd is in dat vertegenwoordigend orgaan. Ten aanzien van het gemeentelijk niveau stelt het huishoudelijk reglement nadere regels.
2. Het kandidaat zijn voor en vertegenwoordigen van de partij in enig vertegenwoordigend orgaan is onverenigbaar met het lidmaatschap van enige andere landelijke politieke partij dan wel van enige politieke partij of groepering, specifiek voor dat vertegenwoordigend orgaan.
3. Het kandidaat zijn voor en het lidmaatschap van enig bestuursorgaan binnen de partij is onverenigbaar met het lidmaatschap van enige andere landelijke politieke partij dan wel van enige politieke partij of groepering, specifiek voor het vertegenwoordigend orgaan op overeenkomstig niveau.
4. Het lidmaatschap van vertegenwoordigende lichamen en besturen op Europees, landelijk en provinciaal niveau het overeenkomstig niveau is onverenigbaar.
5. Het lidmaatschap van het Europees Parlement, de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal, provinciale staten, openbare lichamen, gemeenteraden en stadsdeel/deelgemeente-raden, dan wel elke andere direct gekozen vertegenwoordigende functie namens de partij is onderling onverenigbaar.
6. Indien een lid tevens lid is van een gemeentelijke politieke partij of groepering terwijl de partij in de raad van die gemeente is vertegenwoordigd of aan de verkiezingen voor die raad beoogt deel te nemen, zijn de lidmaatschapsrechten op het betreffende afdelingsniveau opgeschort. Deze bepaling is van overeenkomstige toepassing op deelgemeenteraden met betrekking tot het deelafdelingsniveau.

7. Overige onverenigbaarheden met betrekking tot het lidmaatschap van andere vertegenwoordigende lichamen en bestuursfuncties binnen de partij worden bij huishoudelijk reglement geregeld.

Artikel 9 Uitgangspunten van de partijorganisatie.

[11 oud redactioneel]

1. De partijorganisatie kent drie algemene niveaus:

- a) het landelijke niveau;
- b) het regionale niveau;
- c) het afdelingsniveau.

Een regio kan besluiten (een) subregio('s) in te stellen. Een afdeling kan besluiten (een) deelafdeling(en) in te stellen. Het huishoudelijk reglement regelt de voorwaarden waaronder dat kan gebeuren. Leden kunnen overgaan tot de vorming van een al dan niet virtueel platform. Bij of krachtens het huishoudelijk reglement worden nadere regels gesteld.

2. Op ieder organisatieniveau bestaan tenminste twee algemene organen, te weten:

- a) de ledenvergadering als het hoogste orgaan voor het betreffende organisatieniveau;
- b) het bestuur, dat rechtstreeks door de bij dat organisatieniveau behorende leden wordt gekozen.

3. Het congres, de ledenvergadering op landelijk niveau, is het hoogste orgaan voor de partij als geheel, het landelijk bestuur is het hoogste bestuursorgaan voor de partij als geheel.

4. De partij kent als bijzonder orgaan het geschillencollege.

5. Bij of krachtens het huishoudelijk reglement wordt de nadere inrichting van elk organisatieniveau geregeld, waarbij:

- a) Het landelijk bestuur een het gehele land dekkende indeling in regio's vaststelt op basis van in het huishoudelijk reglement vastgelegde criteria ten behoeve van het bestuurlijke middenniveau;
- b) ieder regiobestuur een het gehele gebied dekkende indeling in afdelingen vaststelt op basis van in het huishoudelijk reglement vastgelegde criteria ten behoeve van het bestuurlijke basisniveau en eventuele subregio's voor delen van de regio;
- c) ieder afdelingsbestuur de bevoegdheid heeft een het gehele gebied dekkende indeling in deelafdelingen vast te stellen op basis van in het huishoudelijk reglement vastgelegde criteria.

6. Partijfuncties zijn alle functies binnen de in dit artikel genoemde algemene en bijzondere organen, alsmede binnen alle overige bij of krachtens deze statuten dan wel het huishoudelijk reglement ingestelde organen, met uitzondering van de ledenvergaderingen.

Artikel 10 Vertegenwoordiging in rechte.

[12 oud redactioneel]

1. De vereniging wordt vertegenwoordigd, behalve door alle bestuursleden tezamen, door twee bestuurders tezamen, waarvan één voorzitter of vice-voorzitter, met dien verstande dat het landelijk bestuur de penningmeester kan machtigen betalingsopdrachten namens de partij te ondertekenen. Waar het betreft het tekenen van de machtiging om kandidatenlijsten onder de naam van de partij aan verkiezingen te laten deelnemen, is bevoegd de voorzitter dan wel bij diens ontstentenis een vice-voorzitter. De voorzitter kan deze bevoegdheid mandateren aan het hoofd van het landelijk secretariaat.
2. Geen enkel bij of krachtens deze statuten of het huishoudelijk reglement in te stellen orgaan heeft zelfstandige rechtspersoonlijkheid, tenzij dit nadrukkelijk in deze statuten is vermeld.

Artikel 11 De ledenvergadering.

[13 oud redactioneel]

1. De ledenvergadering op elk niveau komt zo vaak bijeen als bij of krachtens in het huishoudelijk reglement is geregeld, doch tenminste eens per jaar. Aan haar komen alle bevoegdheden toe die niet door de wet of de statuten aan andere organen zijn opgedragen. De ledenvergadering kan slechts besluiten nemen over onderwerpen, die op de tevoren aan alle leden toegezonden agenda zijn opgenomen.
2. Het bestuur roept de ledenvergadering regelmatig bijeen, doch in elk geval indien tenminste vijf percent van de stemgerechtigde leden, of op landelijk niveau tenminste zeventienstemgerechtigde leden daarom verzoekt. Bij of krachtens het huishoudelijk reglement worden nadere regels gesteld omtrent bijeenroeping, aankondiging, agenda, leiding van de vergadering en de wijze waarop besluiten worden genomen, met dien verstande dat bijeenroeping in ieder geval geschiedt door schriftelijke kennisgeving aan de leden.
3. Indien er naar het oordeel van het landelijk bestuur een onwerkbaar situatie is ontstaan op (sub)regionaal of afdelingsniveau, is het landelijk bestuur bevoegd op desbetreffend niveau een ledenvergadering bijeen te roepen.

Artikel 12 De commissies van de ledenvergadering.

[14 oud deregulerend commissies]

Voorzover niet tredend in de bevoegdheden van de algemene en bijzondere organen genoemd in artikel 9, kan de

ledenvergadering op elk niveau commissies dan wel advies- en/of overlegraden instellen ter uitvoering van de door deze ledenvergadering nader omschreven opdrachten. Iedere ledenvergadering stelt in elk geval al dan niet permanent een financiële commissie en een verkiezingscommissie in. Samenstelling, bevoegdheden en verplichtingen van de commissies van de ledenvergadering en raden van de ledenvergadering worden geregeld bij of krachtens het huishoudelijk reglement dan wel in het instellingsbesluit. Ten aanzien van de duur van het lidmaatschap van deze organen kan niet worden geregeld dat deze de termijn van drie jaren overschrijdt, met uitzondering van de mogelijkheid van de eenmalige aansluitende herverkiezing.

Artikel 13 De landelijke besluitvormingscommissie.

[15 oud deregulerend afdeling en regio]

1. De landelijke besluitvormingscommissie bereidt de besluitvorming voor het congres voor, bewaakt daarbij de overeenstemming met de statuten en het huishoudelijk reglement, beslist ter vergadering, indien wordt gestemd over een niet schriftelijk vastgesteld voorstel, over de formulering daarvan, en stelt de notulen vast.
2. De landelijke besluitvormingscommissie is belast met de bewaking van de statuten en het huishoudelijk reglement voor de gehele partij.

Artikel 14 De verkiezingscommissie.

[16 oud deregulerend afdeling]

1. Een verkiezingscommissie is belast met de organisatie van de verkiezing van bestuurders en vertegenwoordigers.
2. De verkiezingscommissie beslist bindend omtrent de uitslag van verkiezingen voor bestuurders en vertegenwoordigers, die tijdens ledenvergaderingen worden gehouden.
3. Op afdelingsniveau kan het bestuur worden aangewezen als verkiezingscommissie, met dien verstande dat kandidaatstelling voor een bestuursfunctie of de (deel)gemeenteraad, het bestuurslidmaatschap van die kandidaat in die hoedanigheid opschort.
4. De landelijke verkiezingscommissie is belast met de bewaking van de verkiezingsprocedures voor de gehele partij.

Artikel 15 Het bestuur.

[17 oud, nadere vastlegging maximale zittingsperiode]

1. De leden van de partij op elk niveau kiezen rechtstreeks het bestuur op dat niveau op een nader bij het huishoudelijk reglement te bepalen wijze. Ten aanzien van de duur van het lidmaatschap van deze organen kan niet worden geregeld dat deze de termijn van drie jaren overschrijdt, met uitzondering van de mogelijkheid van de eenmalige aansluitende herverkiezing.
2. Ontslag van de leden van het bestuur geschiedt door de ledenvergadering op nader in het huishoudelijk reglement te bepalen wijze.
3. Het bestuur bestaat, zo mogelijk, uit een oneven aantal leden. De samenstelling en het aftreden van het bestuur geschiedt op bij huishoudelijk reglement vast te stellen wijze.

Artikel 16 Taken en bevoegdheden bestuur.

[18 oud redactioneel]

1. Het bestuur op elk niveau heeft, naast het in algemene zin leiding geven aan de partij, in elk geval de verantwoordelijkheid dat aan de ledenvergadering:
 - a) voorstellen met betrekking tot de begroting;
 - b) de jaarrekening;
 - c) voorstellen met betrekking tot reglementen;
 - d) voorstellen met betrekking tot het politiek programma worden voorgelegd.Het bestuur kan zich laten ondersteunen door commissies. Taken en bevoegdheden van deze commissies worden in het desbetreffende instellingsbesluit neergelegd.
2. Bij of krachtens het huishoudelijk reglement worden nadere regels gesteld omtrent taak en omvang van elk bestuur, alsmede de wijze waarop de taak wordt uitgeoefend, en hoe en wanneer omtrent de taakuitoefening verantwoording aan de leden wordt afgelegd; in ieder geval gaat de jaarlijks in te dienen begroting vergezeld van beleidsvoornemens.

Artikel 17 Bijzondere taken landelijk bestuur.

[19 oud]

1. Het landelijk bestuur is belast met de algemene leiding van de partij en met de uitvoering van de besluiten van het congres.
2. Het landelijk bestuur is bevoegd aanvullende reglementen vast te stellen voor huishoudelijke en politieke vergaderingen, mits deze niet in strijd zijn met de statuten en het huishoudelijk reglement.

Artikel 18 Verenigingsjaar.

[20 oud, redactioneel]

Het verenigings- en boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 19 Geldmiddelen.

[21 oud, boedelbeschrijving]

1. De geldmiddelen van de partij bestaan uit:
 - a) contributies;
 - b) donaties;
 - c) erfstellingen, met dien verstande dat erfstellingen niet anders kunnen worden aanvaard dan onder het voorrecht van boedelbeschrijving, en legaten;
 - d) schenkingen;
 - e) subsidies van overheidswege;
 - f) alle overige baten.
2. Het landelijk bestuur weigert een financiële bijdrage wanneer, naar inzicht van tenminste eenderde van de landelijk bestuursleden, daardoor de politieke onafhankelijkheid van de partij in gevaar kan worden gebracht.
3. De contributieverplichtingen worden vastgesteld door het congres op voorstel van het landelijk bestuur.

Artikel 20 De financiële commissie.

[22 oud]

1. Een financiële commissie is belast met het financiële toezicht op het bestuur.
2. De ledenvergadering verleent aan de penningmeester, al of niet voorwaardelijk, décharge over het gevoerde beheer, zoals een en ander nader is geregeld in het huishoudelijk reglement; de ledenvergadering gaat hier toe niet eerder over dan nadat de financiële commissie, aan wie het financiële toezicht op het bestuur is opgedragen, daarover heeft gerapporteerd.
3. De landelijke financiële commissie kan richtlijnen uitvaardigen ten behoeve van de financieel toezicht houdende taak voor de gehele partij.

Artikel 21 Kandidaatstelling en interne verkiezingen.

[23 oud, voorkeursstemregeling en redactioneel]

1. Het gewone lidmaatschap van de partij is vereist om kandidaat te staan voor en de partij te vertegenwoordigen in enig vertegenwoordigend orgaan, en is tevens vereist om kandidaat te staan voor en lid te zijn van enig bestuursorgaan binnen de partij.
2. Leden, die voor enige partijfunctie binnen de partij of namens de partij voor een lidmaatschap van enig vertegenwoordigend lichaam in aanmerking wensen te komen, moeten een door het landelijk bestuur opgestelde verklaring ondertekenen, waaruit blijkt dat zij niet betrokken zijn geweest bij handelingen, uitingen of voorvallen, waaruit een fascistische of racistische gezindheid blijkt.
3. De in het tweede lid bedoelde leden moeten:
 - a) gedurende 6 maanden voor de sluiting van de interne kandidaatstelling gewoon lid, aspirant-lid of lokaal lid zijn van de partij en
 - b) uiterlijk bij sluiting van de kandidaatstelling aan hun contributieverplichtingen hebben voldaan.
4. Het landelijk bestuur kan dispensatie verlenen van de in dit lid genoemde lidmaatschapstermijnen. Het doet dit niet dan op basis van een deugdelijk gemotiveerd voorstel van het bestuur op welk niveau de kandidaat zich aanmeldt. Van kandidaten voor vertegenwoordigende functies kan verwacht worden dat zij verklaren bereid te zijn een van toepassing zijnde afdrachtregeling toe te passen en bereid te zijn toepassing te geven aan een bij of krachtens het huishoudelijk reglement voorziene voorkeursstemregeling. Overige vereisten inzake lidmaatschapstermijnen bij kandidaatstellingen worden geregeld in het huishoudelijk reglement.

Artikel 22 De Bestuurdersvereniging.

[24 oud; redactioneel]

De bestuurdersvereniging heeft als doel het ten behoeve van de bij haar aangesloten leden bevorderen van:

- a) de kennis van het openbaar bestuur in Nederland en Europa en het functioneren daarin als politiek vertegenwoordiger of bestuurder;
- b) een beleidsmatig samenhangend optreden van de verschillende politieke vertegenwoordigers op de onderscheiden niveaus;
- c) de contacten tussen politieke vertegenwoordigers en bestuurders onderling;
- d) de externe belangenbehartiging bij onder andere het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Nadere uitwerking hiervan geschiedt bij of krachtens het huishoudelijk reglement.

Artikel 23 Beroep op het geschillencollege.

[25 oud]

Tegen beslissingen van of namens partijorganen, anders dan het congres, die de rechtspositie van een lid of een ander partijorganen raken, staat voor leden en partijorganen beroep open bij het geschillencollege. Onder lid

wordt mede verstaan de kandidaat die door een beslissing als bedoeld in artikel 21, derde lid, in zijn belangen is getroffen alsmede degene die niet als lid is toegelaten. Met een beslissing wordt gelijkgesteld de al dan niet uitdrukkelijke weigering een beslissing te nemen. Bij of krachtens het huishoudelijk reglement worden nadere regels gesteld, waarin ook de beslechting van andere geschillen aan het geschillencollege kan worden opgedragen.

Artikel 24 Wijziging van de statuten.

[26 oud, makkelijkere aanpassing].

1. Wijziging van deze statuten is mogelijk door een besluit van het congres waarin tenminste vierhonderdvijftig leden of, indien zulks minder is, drie percent van de stemgerechtigde leden bijeen is, genomen met gewone meerderheid van de uitgebrachte stemmen. Voor een wijziging van artikel 25, eerste is een tweederde meerderheid van de uitgebrachte stemmen noodzakelijk.
2. Een wijziging treedt niet eerder in werking, dan nadat een notariële akte is opgemaakt.

Artikel 25 Ontbinding van de partij.

[27 oud]

1. Een besluit tot ontbinding van de partij wordt door het congres waarin tenminste vijftig percent van de stemgerechtigde leden bijeen is, genomen met tweederde meerderheid van de uitgebrachte stemmen.
2. Het ontbindingsbesluit geeft aan een eventueel liquidatiesaldo een met het doel van de partij strokende bestemming.
3. Bij ontbinding van de partij geschiedt de liquidatie door het landelijk bestuur.

Artikel 26 Quorum bij wijziging van de statuten of ontbinding van de partij.

[28 oud, aanpassing aan website]

1. Een besluit als bedoeld in artikel 24 of artikel 25 kan alleen worden genomen indien het congres is bijeengeroepen met de mededeling dat aldaar een dergelijk besluit zal worden voorgesteld. Indien aan de quorumvereisten bij dat congres niet wordt voldaan, wordt in het geval van artikel 24 de besluitvorming verdaagd naar een eerstvolgend congres en in het geval van artikel 25 op een termijn van dertig dagen een nieuw congres uitgeschreven met dezelfde agenda, waarbij aan de stemgerechtigde leden wordt gemeld dat het vereiste quorum dan niet aanwezig hoeft te zijn voor het nemen van rechtsgeldige beslissingen.
2. De termijn voor bijeenroeping tot een zodanig congres bedraagt tenminste dertig dagen, onder bijvoeging van het betreffende voorstel.
3. De letterlijke tekst van een voorstel tot wijziging van statuten of huishoudelijk reglement of tot ontbinding der partij wordt:
 - a) tenminste veertien dagen voor het congres bij het landelijk secretariaat ter inzage gelegd en aan de regiobesturen toegezonden, dan wel op de website van de partij gepubliceerd en;
 - b) op het congres beschikbaar gesteld.

CONCEPT-HUISHOUDELIJK REGLEMENT

POLITIEKE PARTIJ DEMOCRATEN 66

Dit Huishoudelijk Reglement is vastgesteld tijdens het 75^e congres van D66 gehouden op 16 november 2002 te Zwolle.

HOOFDSTUK 1 – INLEIDENDE BEPALINGEN EN BESLUITVORMING

Artikel 1.1 Begrippen en definities

[Toevoeging in definities landelijk lid, lokaal lid, servicecentrum, voorkeursactie]

1. Dit en geen ander reglement kan worden aangehaald als “het huishoudelijk reglement” van de partij. Tenzij in dit reglement uitdrukkelijk wordt verwezen naar artikelen uit de statuten, hebben de verwijzingen betrekking op het huishoudelijk reglement.
2. In dit reglement wordt verstaan onder de statuten de Statuten van de Politieke Partij Democraten 66.
3. In dit reglement wordt verstaan onder partij, de Politieke Partij Democraten 66 als bedoeld in artikel 01 van de statuten.
4. In dit reglement worden de begrippen gehanteerd in de betekenis van de statuten en wordt vervolgens verstaan onder:
 - a) **amendement**: een voorstel tot wijziging van, schrapping van (een deel van), toevoeging aan dan wel in het in z'n geheel vervangen van een voorgelegde tekst;
 - b) **congresleiding**: de gezamenlijke voorzitters van het betreffende congres;
 - c) **décharge**: de ontheffing van de aanspreekbaarheid van een penningmeester voor het financiële beheer, nadat betrokkene daaromtrent verantwoording heeft afgelegd;
 - d) **fungerend voorzitter**: diegene die de feitelijke leiding van een vergadering heeft;
 - e) **gemeentelijke verkiezingen**: verkiezingen voor een (deel-)gemeenteraad
 - f) **gewoon lid**: het lid van de partij dat geen aspirant- of gewoon lid is;
 - g) **landelijk lid**: het gewone lid dat afstand heeft gedaan van zijn lidmaatschapsrechten op afdelingsniveau als bedoeld in artikel 2.5, vierde lid;
 - h) **lokaal lid**: het lokaal lid als bedoeld in artikel 3.1;
 - i) **motie**: een voorstel tot het doen van een algemene uitspraak, ofwel een verzoek of een opdracht tot een bepaalde handeling en heeft geen gevolgen voor de formulering van de alsdan ter besluitvorming voorgelegde voorstellen;
 - j) **overeenkomstig bestuur**: het bestuur als bedoeld in artikel 9, tweede lid, van de statuten;
 - k) **partijblad**: het partijblad als bedoeld in artikel 5.5;
 - l) **partijorganen**: alle organen van de partij, die genoemd worden in artikel 9 van de statuten, dan wel door de in dit artikel genoemde organen zijn ingesteld;
 - m) **poststemming**: de poststemming als bedoeld in artikel 1.2;
 - n) **provinciale verkiezingen**: verkiezingen voor provinciale staten of andere regionale volksvertegenwoordigingen
 - o) **landelijke programmacommissie**: de programmacommissie als bedoeld in artikel 7.2, tweede lid;
 - p) **resolutie**: (een voorstel tot het nemen van) een besluit, waarin de hoofdlijnen van een politiek programmatisch standpunt zijn vevat;
 - q) **servicecentrum**: het landelijk secretariaat van de partij als bedoeld in de statuten;
 - r) **voordracht**: niet bindende aanbeveling aan het tot verkiezing of benoeming bevoegde orgaan door het aangewezen orgaan welke minimaal één kandidaat vermeldt en meer dan het aantal te verkiezen of benoemen kandidaten mag vermelden;
 - s) **voorkeursactie**: een schriftelijke actie ten gunste van één of meer kandidaten voor een bestuursfunctie dan wel een vertegenwoordigende functie namens de partij, waarbij voor verzending gegevens uit het ledenbestand noodzakelijk is
 - t) **website**: de website van de partij als bedoeld in artikel 5.6, dan wel de website van het overeenkomstig organisatieniveau.
5. In dit reglement betekenen de volgende begrippen:

- a) **goedkeuren respectievelijk niet goedkeuren:** het zonder aanbrengen van wijzigingen in zijn geheel aanvaarden respectievelijk verwerpen van voorstellen;
- b) **in overeenstemming met:** dat partijorganen, dan wel partijfunctionarissen inzake de uitoefening van hun taken of bevoegdheden niet eerder kunnen handelen dan nadat daartoe toestemming is verkregen van de met name genoemde andere partijorganen of partijfunctionarissen, zonder dat daarbij deze laatsten aan één van de betrokken ander(en) iets kan opleggen, doch wèl een veto kan uitspreken;
- c) **in overleg met:** de partijorganen, dan wel partijfunctionarissen, elk een eigen bevoegdheid of taak hebben, die ze echter niet anders kan uitoefenen dan dat daarover, met behoud van ieders eigen verantwoordelijkheid, afstemming in termen van taakverdeling en coördinatie met de ander(en) is geschied;
- d) **na overleg met:** dat partijorganen, dan wel partijfunctionarissen, andere organen of functionarissen dienen te horen doch onder volledig behoud van eigen bevoegdheden beslissingen nemen, doch daarbij verplicht zijn de standpunten van die ander(en) in overweging te nemen en daar gemotiveerd op te reageren;
- e) **vaststellen:** dat de ledenvergadering wijzigingen kan aanbrengen (recht van amendement) in voorstellen.

Artikel 1.2 Besluitvorming

[Tekstuele aanpassing]

1. Besluiten worden genomen met een gewone meerderheid van de geldig uitgebrachte stemmen tenzij in de statuten, dit reglement of een op het reglement gebaseerde regeling anders is bepaald. Blanco stemmen worden daarbij niet als geldig uitgebrachte stemmen aangemerkt. Indien bepaald is dat een besluit met een volstrekte meerderheid onderscheidenlijk tweederde meerderheid van stemmen dient te worden genomen, worden de blanco stemmen wel als geldig uitgebrachte stemmen aangemerkt en dient meer dan de helft, onderscheidenlijk tweederde van de geldig uitgebrachte stemmen vóór het voorstel te zijn uitgebracht. Bij stakende stemmen wordt een voorstel geacht te zijn verworpen.
2. Ieder stemgerechtigd lid in het desbetreffende partijorgaan mag slechts één stem uitbrengen. Stemmen kunnen niet worden uitgebracht bij volmacht.
3. Een besluit van een bestuur of een commissie van een ledenvergadering is slechts dan rechtsgeldig indien tenminste de helft van de leden van dat orgaan aan de stemming heeft deelgenomen.
4. Besluitvorming binnen een bestuur, het geschillencollege of een commissie kan naast op de in dit reglement voorgeschreven wijze tevens per post, telefonisch of digitaal plaatsvinden. In dat geval dient het conceptbesluit onder verantwoordelijkheid van de voorzitter aan ieder van de stemgerechtigde leden van dat orgaan te worden medegedeeld onder uitdrukkelijke vermelding van het tijdstip waarop uiterlijk de stem uitgebracht moet zijn.
5. Indien wordt overgegaan tot een poststemming worden alle stemgerechtigde leden op het overeenkomstige niveau in de gelegenheid gesteld door middel van een gewaarmerkt individueel stembiljet hun stem uit te brengen. De landelijke verkiezingscommissie stelt in overeenstemming met het landelijk bestuur nadere regels.
6. Elk besluit genomen door een partijorgaan wordt vastgelegd desgevraagd ter inzage aan leden verstrekt. De vorige zin is niet van toepassing indien het een besluit van een bestuur betreft, genomen in een vergadering welke ten aanzien van dat besluit besloten is verklaard.
7. Beslissingen van besturen of commissies waartegen beroep openstaat dienen gemotiveerd te zijn en een rechtsgangverwijzing te bevatten en worden door toezending aan betrokkene(n) bekendgemaakt. Beroepstermijnen vangen aan met de bekendmaking.

Artikel 1.3 Referendum

[4.14 oud, verplaatsing]

1. Nadat een ledenvergadering een besluit heeft genomen kan deze ledenvergadering alsmede het verantwoordelijk bestuur eigener beweging binnen zes weken nadat het besluit is genomen een referendum uitschrijven. Het in een referendum voor te leggen besluit kan geen betrekking hebben op wijzigingen van de statuten, huishoudelijk reglement, de begroting of personen.
2. Voorts wordt ten aanzien van de in het eerste lid genoemde besluiten een referendum uitgeschreven op een uiterlijk vier weken nadat het besluit is genomen bij het bestuur ingediend verzoek gedaan en ondertekend door:
 - a) de fractie in het vertegenwoordigend lichaam op het overeenstemmende organisatieniveau;
 - b) tenminste drie procent van de stemgerechtigde leden, of indien zulks meer is, vijftien stemgerechtigde leden, op het overeenstemmende organisatieniveau.

Artikel 4.4, tweede lid, en de overeenstemmende bepalingen uit het afdelings- en modelreglement zijn van overeenkomstige toepassing.

3. Indien op het tijdstip als bedoeld het tweede lid het quorum als bedoeld in sub b niet gehaald is, krijgen de indieners van een desondanks ingediend verzoek dat is ondertekend door tenminste één procent van de stemgerechtigde leden, een aanvullende termijn van twee weken om het quorum te halen en het verzoek opnieuw in te dienen.
4. Het referendum vindt plaats door middel van een poststemming.
5. Hiertoe zendt de verkiezingscommissie aan alle stemgerechtigde leden het door de ledenvergadering genomen besluit, de vraagstelling “stemt u in met het bijgevoegde besluit”, het advies van het bestuur alsmede een stembiljet.
6. In een zitting binnen 24 uur na sluiting van de poststemming bepaalt de verkiezingscommissie de uitslag van het referendum. Van deze zitting wordt proces-verbaal opgemaakt. De landelijke verkiezingscommissie stelt het model van het proces-verbaal vast. Bij het bepalen van de uitslag worden slechts die stembiljetten in aanmerking genomen die voor sluiting van de poststemming zijn ontvangen.
7. Het referendum is slechts geldig indien tenminste tien procent van de stemgerechtigde leden of, indien zulks meer is een aantal leden dat overeenstemt met het aantal leden dat de desbetreffende ledenvergadering heeft bijgewoond, een stembiljet heeft ingezonden.
8. Het resultaat van het referendum is bindend. Hangende de uitslag van het referendum is de uitvoering van het besluit geschorst. Indien het besluit door het referendum wordt verworpen, dan heeft het besluit geen rechtskracht. Wordt het bevestigd, dan werkt het besluit vanaf moment dat de ledenvergadering het besluit nam.
9. De ledenvergadering en het verantwoordelijk bestuur kunnen eigener beweging besluiten ten aanzien van een conceptbesluit inhoudende een politieke stellingname een referendum uitschrijven. Voorts wordt ten aanzien van een door de aanvragers geformuleerd conceptbesluit inhoudende een politieke stellingname een referendum uitgeschreven op een bij het bestuur ingediend verzoek gedaan en ondertekend door:
 - a) de fractie in het vertegenwoordigende lichaam op het overeenkomstige organisatieniveau;
 - b) tenminste drie procent van de stemgerechtigde leden, of indien zulks meer is, vijftien stemgerechtigde leden, op het overeenstemmende organisatieniveau.
10. Het tweede lid, tweede zin, vierde, vijfde en zesde lid zijn van overeenkomstige toepassing. Voor de geldigheid van een in dit lid bedoeld referendum geldt geen quorum. Een in een referendum aangenomen besluit geldt als een besluit van de ledenvergadering.

Artikel 1.4 Methode voor het verkiezen van personen

[Nieuw: overheveling van bijlage A en B naar HR + artikel 8.20, werking op alle niveaus]

1. Het tweede tot en met zevende lid is van toepassing op het verkiezen van personen ter vervulling van plaatsen op kandidatenlijsten voor vertegenwoordigende lichamen en voor de vervulling van meerdere gelijke vacatures in een bestuur of commissie op elk organisatieniveau in de partij. Het achtste en negende lid zijn van toepassing op het verkiezen van personen als lijsttrekker, lid van een bestuur, commissie of geschillencollege op elk organisatieniveau in de partij indien geen sprake is van meerdere gelijke vacatures. Indien op decentraal niveau geen permanente verkiezingscommissie is ingesteld, benoemt de ledenvergadering een verkiezingscommissie ad hoc.
2. Alle stemgerechtigden ontvangen een lijst, waarop alle kandidaten in willekeurige volgorde zijn vermeld, alsmede een stembiljet.
3. De stemgerechtigden stemmen door op het stembiljet tenminste een minimum en ten hoogste een maximum, door het verantwoordelijke bestuur te bepalen, aantal namen van verschillende kandidaten te noteren in volgorde van hun voorkeur. Indien het betreft een verkiezing ter vervulling van vacatures in een bestuur of commissie, is het aantal namen dat ten hoogste op het stembiljet mag worden genoteerd gelijk aan het aantal te vervullen vacatures.
4. De stembiljetten worden bij de desbetreffende verkiezingscommissie ingeleverd en geteld.
5. De verkiezingscommissie bepaalt de uitslag als volgt.
 - a) Aan op de stembiljetten als eerste voorkeur aangegeven kandidaten wordt een stemwaarde toegekend, die overeenkomt met het aantal namen dat ten hoogste op het stembiljet mag worden ingevuld. Van de als eerstvolgende voorkeur aangegeven kandidaat wordt een stemwaarde toegekend die één minder bedraagt, en zo vervolgens. De aan elke kandidaat aldus toegekende stemwaarden worden bijeen geteld.

- b) De kandidaat, die het hoogste stemwaardetotaal verwerft wordt als eerste gekozen, c.q. vervult de eerste plaats op de lijst. De kandidaat die het op één na hoogste stemwaardetotaal verwerft wordt als tweede gekozen, c.q. vervult de tweede plaats op de lijst, en zo vervolgens, totdat zoveel kandidaten zijn gekozen als er vacatures, c.q. plaatsen op de lijst te vervullen zijn.
 - c) Hebben twee of meer kandidaten hetzelfde stemwaardetotaal, dan is van hen gekozen de kandidaat, die het grootste aantal malen als eerste voorkeur op een stembiljet is vermeld; indien dit aantal gelijk is, is van hen gekozen de kandidaat die het grootste aantal malen als tweede voorkeur is vermeld, en zo vervolgens.
6. Een stembiljet is geldig als het is ingevuld conform het derde lid. Indien op het stembiljet een niet kandidaat is aangegeven, wordt het geacht deze informatie niet te bevatten. Als een kandidaat op één stembiljet meerdere malen is aangegeven, wordt daarvan slechts de hoogste voorkeur in aanmerking genomen. Indien op een stembiljet een voorkeur zodanig is aangegeven, dat twijfel ontstaat ten aanzien van de bedoeling van de betrokken kiesgerechtigde, wordt deze voorkeur van onwaarde geacht. In alle andere gevallen, die afwijken van het bepaalde in het derde lid bepaalt de verkiezingscommissie ten aanzien van de geldigheid.
 7. In een zitting binnen vierentwintig uur na sluiting van deze poststemming bepaalt de landelijke verkiezingscommissie de uitslag van de poststemming. Van deze zitting wordt proces-verbaal opgemaakt. Bij het bepalen van de uitslag van de stemming worden slechts die stembiljetten in aanmerking genomen, die voor de sluitingsdatum van de poststemming zijn ontvangen. De commissie maakt de uitslag door toezending van het proces-verbaal "bepaling uitslag post-stemming" bekend aan de kandidaten en het landelijk bestuur.
 8. Gestemd wordt door op het stembiljet een of meer kandidaten te noteren, in volgorde van voorkeur. Op het stembiljet wordt de mogelijkheid gegeven blanco te stemmen. Een stembiljet geldt in eerste instantie als een stem van de eerste voorkeur. Een kandidaat met meer dan de helft der geldige stemmen is gekozen.
 9. Indien geen kandidaat aan deze voorwaarde voldoet wordt de kandidaat met het geringste aantal biljetten afgewezen. Hebben tenminste twee kandidaten een zelfde geringste aantal biljetten, dan wordt door loting bepaald welke kandidaat wordt afgewezen. Elk van de biljetten voor de afgewezen kandidaat wordt toegekend aan de erop genoemde kandidaat van eerstvolgende voorkeur, die nog niet is afgewezen. Biljetten waarop geen verdere voorkeur wordt genoemd, zijn uitgeput. Een kandidaat met meer dan de helft van de niet uitgeputte biljetten is gekozen.

Artikel 1.5 Ledenraadpleging

5.3 oud, verplaatsing en verduidelijking]

Ieder bestuur is bevoegd over te gaan tot de invoering van de ledenraadpleging. Indien het daartoe overgaat stelt het bestuur een regeling vast, waarin regelingen worden getroffen voor:

- a) de vereisten waaraan een verzoek om een ledenraadpleging moet voldoen;
- b) het quorum voor de geldigheid van de uitslag;
- c) de onderwerpen waarover een ledenraadpleging mogelijk is;
- d) de wijze waarop de vraagstelling wordt vastgesteld;
- e) de wijze waarop de informatievoorziening omtrent de ledenraadpleging plaatsvindt;
- f) de wijze waarop de poststemming, zo nodig in afwijking van artikel 1.2, wordt ingericht, waarbij bepaald kan worden dat de stemming digitaal geschiedt.

Artikel 1.6 Berichtenverkeer

1.3 oud, versoepeling termijnen + redactioneel]

1. Correspondentie aan een partijorgaan kan geschieden per post, fax of e-mail gericht aan het door of namens dit orgaan aangegeven adres van dat orgaan.
2. Het uitbrengen van een stem in een digitale ledenraadpleging kan uitsluitend per e-mail plaatsvinden tenzij het bestuur een andere wijze van uitbrenging heeft vastgesteld.
3. Ten aanzien van berichten die voor een bepaald tijdstip moeten worden gegeven, geldt dat het bericht voor sluiting van de termijn op het ontvangstadres moet zijn ontvangen. De ontvangstadministratie van het partijorgaan is bindend, tenzij de verzender een eerdere ontvangst kan aantonen.
4. Kandidaatstellingen, moties en amendementen verzonden via fax of e-mail dienen binnen 5 werkdagen na sluiting van de geldende termijn per gewone post te worden bevestigd. Het vierde lid is van overeenkomstige toepassing.
5. Termijnen langer dan zeven dagen en tegelijkertijd korter dan vier weken die eindigen op een zaterdag of zondag of op een op grond van de Algemene Termijnenwet erkende algemene feestdag worden verlengd tot de eerstvolgende werkdag.

6. Publicatie, bekendmaking en toezending van voorstellen en mededelingen kan geschieden via post, fax, elektronische post (e-mail) of via het plaatsen op de website van het betreffende orgaan. Van plaatsing op de website wordt mededeling gedaan per e-mail aan alle leden die hun e-mailadres bij het Servicecentrum hebben laten registreren. Indien publicatie, bekendmaking en toezending niet geschieden per post, worden de desbetreffende voorstellen op aanvraag tegen kostprijs aan een lid toegestuurd.

HOOFDSTUK 2 – LEDEN EN DONATEURS

Artikel 2.1 Aanvang lidmaatschap

[redactioneel, lokaal lidmaatschap]

1. Aanmelding voor het lidmaatschap geschiedt bij het servicecentrum. Het landelijk bestuur kan, indien de redelijkheid en de billijkheid dat eisen, alvorens te besluiten tot toelating van een lid of een groep leden, een onderzoek (doen) instellen. De betrokkene wordt na het besluit tot onderzoek onverwijld op de hoogte gesteld van het instellen van dit onderzoek. Dit besluit kan binnen 6 weken na registratie van de aanmelding genomen worden. Het onderzoek zelf dient binnen een maand te zijn afgerond.
2. In afwijking van het eerste lid, eerste zin, geschiedt de aanmelding voor het lokaal lidmaatschap bij het afdelingsbestuur. Het afdelingsbestuur draagt zorg voor registratie van deze leden bij het servicecentrum.
3. Aanmelding als aspirant-lid voorafgaand aan het lidmaatschap geschiedt bij het servicecentrum. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing.
4. Het lidmaatschap wordt geacht in te gaan op de datum van ontvangst van de betaling van de eerste contributie, dan wel op het tijdstip van het bestuursbesluit tot toelating. Indien het landelijk bestuur op grond van onderzoek besluit tot niet-toelating als lid, wordt een eventueel reeds betaalde contributie gerestitueerd en wordt het lidmaatschap geacht niet te zijn ingegaan.
5. Na afvoering als lid wegens contributieschuld wordt het lidmaatschap geacht wederom in te gaan op de datum waarop de contributieschuld is voldaan.

Artikel 2.2 Contributie

[aanpassing i.v.m. lokaal lidmaatschap]

1. Het contributiejaar is gelijk aan het kalenderjaar.
2. De contributies worden geïnd door de penningmeester van het landelijk bestuur, die ervoor zorg draagt dat de leden tijdig een verzoek tot betaling ontvangen en bij niet betaling eenmaal aan hun verplichting worden herinnerd. In afwijking hiervan wordt de contributie van een lokaal lid geïnd door de penningmeester van het afdelingsbestuur.

Artikel 2.3 Contributiebetaling

[automatische incasso]

1. De contributie van enig jaar dient te zijn voldaan op 1 februari van dat jaar, dan wel binnen drie maanden na aanmelding als lid, dan wel bij contributiebetaling in termijnen, telkenmale binnen een maand na aanvang van die termijn.
2. De betaling van de contributie kan in termijnen plaatsvinden op voorwaarde, dat door het lid een ondertekende verklaring wordt afgegeven dat de contributie zal worden voldaan door een machtiging tot periodieke overboeking van een rekening bij een bank dan wel dat het lid akkoord gaat met automatische incasso. Een nieuw lid is de eerste maal tenminste de minimumcontributie in eenmaal verschuldigd.
3. Indien op data, bedoeld in het eerste lid niet aan de contributieplichting is voldaan, is het landelijk bestuur gerechtigd de toezending van partijblad alsmede de overige aan het lidmaatschap verbonden rechten op te schorten. Van dit besluit wordt aan het lid mededeling gedaan.
4. De termijn, bedoeld in artikel 6, eerste lid, sub c van de statuten wordt geacht te zijn verstreken, indien op 1 februari van enig jaar niet aan de contributieplichting over het voorgaande jaar is voldaan. De betreffende leden ontvangen hiervan uiterlijk een maand tevoren schriftelijk bericht.

#

Artikel 2.4 Besluit tot niet-toelating

[2^e lid overbodig in verband met herziene geschillenregeling, geen materiële wijziging]

Het besluit tot niet-toelating als lid als bedoeld in artikel 5, tweede lid, van de statuten, tot opzegging of roeyement als lid, zoals bedoeld in artikel 6, eerste lid, sub c en d van de statuten, alsmede tot opschorting als bedoeld in artikel 2.3, derde lid, dient onder vermelding van de gronden onverwijld, doch in elk geval binnen één maand aan het desbetreffende lid te worden bekendgemaakt. Het besluit tot niet-toelating als lid en tot roeyement worden met bericht van ontvangst en onder vermelding van de beroepsmogelijkheid als bedoeld in het tweede lid, aan de betrokkene bekendgemaakt..

Artikel 2.5 Lidmaatschapsrechten

[redactioneel, lokaal en landelijk lidmaatschap]

1. Met inachtneming van het in de statuten en het huishoudelijk reglement bepaalde, heeft ieder lid het recht:
 - a) alle ledenvergaderingen bij te wonen, aan de discussie deel te nemen en te stemmen in die vergaderingen waarvan het als zodanig deel uitmaakt; een lid is stemhebbend in slechts één binnen- of buitenlandse afdeling en in slechts één regio;
 - b) zijn stem uit te brengen bij de aanwijzing van kandidaten die door de partij gesteld worden bij de verkiezing voor een vertegenwoordigend lichaam;
 - c) kandidaat te staan voor bestuursfuncties;
 - d) kandidaat te staan voor verkiezing in bijzondere organen, commissies en raden van de partij;
 - e) kandidaat te staan namens de partij voor een vertegenwoordigend lichaam;
 - f) bestuursvergaderingen, na voorafgaande melding bij het bestuur, als toehoorder bij te wonen, met dien verstande, dat de fungerend voorzitter in bijzondere gevallen de vergadering geheel of gedeeltelijk besloten kan doen verklaren.
2. De rechten aan het lidmaatschap verbonden kunnen worden uitgeoefend zodra aan de jaarlijkse contributieverplichting is voldaan en het lid in de voor het betreffende organisatieniveau laatst vervaardigde ledenlijst is opgenomen. Op landelijk niveau geldt als ledenlijst de centrale geautomatiseerde ledenadministratie.
3. Een lokaal lid van de partij heeft de in het eerste lid bedoelde rechten alleen op het afdelingsniveau en ontbeert de onder c, d en e genoemde rechten.
4. Een gewoon lid kan afstand doen van de in het eerste lid bedoelde rechten niet op afdelingsniveau, waarna hij aangemerkt wordt als landelijk lid.
5. Aspirant-leden hebben niet de in het eerste lid onder b, c, d en e genoemde rechten en hebben geen stemrecht in ledenvergaderingen.
6. De rechten verbonden aan het lidmaatschap zijn niet overdraagbaar.

Artikel 2.6 Donateurs

[tekstueel]

Donateurs zijn allen die geen lid of bijzonder lid zijn van de partij en jaarlijks vrijwillig bijdragen aan de geldmiddelen van de partij. Aanmelding als donateur geschiedt bij het servicecentrum.

Artikel 2.7 Onverenigbaarheden

[versoepeling onverenigbaarheden, afschaffing stemadviescommissie]

1. In aanvulling op het gestelde in de statuten en voor zover niet reeds bij wet is geregeld is het lidmaatschap van vertegenwoordigende lichamen niet verenigbaar met het ambt van Minister, Staatssecretaris, Commissaris der Koningin of voorzitter van een openbaar lichaam of gewestraad of Burgemeester. Voor een Burgemeester geldt de onverenigbaarheid niet met het lidmaatschap van de Eerste Kamer.
2. Onverminderd het bepaalde in de statuten is het lidmaatschap van een vertegenwoordigend lichaam op overeenkomstig niveau onverenigbaar met het lidmaatschap van het bestuur, de besluitvormingscommissie en de financiële commissie. Ten aanzien van de leden van het Europees parlement gelden de onverenigbaarheden die gelden ten aanzien van de leden van de Staten-Generaal.
3. Het lidmaatschap van het bestuur is op overeenkomstig niveau onverenigbaar met het lidmaatschap van een vertegenwoordigend lichaam, de besluitvormingscommissie en de financiële commissie.
4. Het lidmaatschap van de verkiezingscommissie is op overeenkomstig niveau onverenigbaar met het kandidaat zijn voor een vertegenwoordigend lichaam onderscheidenlijk het bestuur. Het kandidaat zijn schorst het lidmaatschap van de commissie op tot het moment van vaststelling van de uitslag van de verkiezing.
5. Het lidmaatschap van het Geschillencollege is onverenigbaar met het lidmaatschap van het landelijk bestuur, een door het congres ingestelde commissie, de landelijke programmacommissie, de Staten-Generaal of het Europees Parlement alsmede met het kandidaat zijn voor een vertegenwoordigende functie op landelijk niveau. Indien een lid van het college een partijfunctie heeft binnen dezelfde regio of afdeling als die waar een geschil zich voordoet, verschoont hij zich.
6. Het lidmaatschap van een besluitvormingscommissie is voorts onverenigbaar met dat van de programmacommissie op overeenkomstig niveau.
7. Voorgaande onverenigbaarheden gaan in op het moment van benoeming. In afwijking hiervan gaan de onverenigbaarheden met het kandidaat zijn voor een vertegenwoordigend lichaam in op

de dag waarop men zich kandidaat stelt, met dien verstande dat betrokkene onmiddellijk aftreedt als lid van het desbetreffende orgaan en het overeenkomstig bestuur hiervan op de hoogte stelt.

Artikel 2.8 Dispensatie

[aanpassing aan vereenvoudigen geschillenregeling]

1. Ten aanzien van de uitsluitend op dit reglement gebaseerde onverenigbaarheden en ten aanzien van de verplichte lidmaatschaptermijn voorafgaand aan kandidaatstelling kan het landelijk bestuur op verzoek van het betrokken bestuur dispensatie verlenen. In het geval van een verzoek daartoe en er overigens geen redenen zijn om een kandidaat te weigeren, gaat de verkiezingscommissie tot een voorwaardelijke acceptatie van de kandidatuur over.
2. Het schriftelijke en gemotiveerde verzoek dient binnen te zijn uiterlijk drie dagen na verkiezing in geval van dispensatie voor onverenigbare functie(s) en uiterlijk drie dagen na sluiting kandidaatstelling voor dispensatie lidmaatschaptermijn.
3. Het landelijk bestuur maakt binnen vijftien dagen na het verzoek zijn beslissing bekend aan het betreffende lid, het betrokken bestuur, de betrokken verkiezingscommissie, de overige kandidaten of de bij onverenigbaarheid overige leden van de betrokken organen.
5. De beroepstermijn bedraagt twee dagen na bekendmaking, het Geschillencollege doet binnen drie dagen na ontvangst van het beroepschrift uitspraak.

Artikel 2.9 Passief kiesrecht en aanmelding als kandidaat

[Nieuw, verwerking delen uit 8.13, 8.14, 8.15 e.v. alsmede 8.26, geldt op alle niveaus en betreft rechten en verplichtingen van leden, landelijk lidmaatschap.]

1. Het passief kiesrecht namens D66 bij deelname aan verkiezingen voor vertegenwoordigende lichamen staat slechts open voor gewone leden die volgens de Kieswet het passief kiesrecht hebben voor de desbetreffende verkiezingen. Landelijke leden hebben op gemeentelijk niveau geen passief kiesrecht namens D66.
2. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid kan ieder gewoon lid zich kan kandidaatstellen voor een plaats op een kandidatenlijst voor de verkiezingen voor vertegenwoordigende lichamen en/of het lidmaatschap van een bestuur, bijzonder orgaan of commissie van de ledenvergadering, indien hij/zij aan de in de statuten en het huishoudelijk reglement gestelde eisen voldoet door zich aan te melden door middel van een kandidaatstellingsformulier, de landelijke verkiezingscommissie stelt daartoe een model vast. Het orgaan dat het formulier ontvangt bevestigt de ontvangst per omgaande. Het door de verkiezingscommissie bijgehouden register van aanmeldingen en de kandidaatgegevens staan vanaf binnenkomst ter inzage van het bestuur.
3. Voorts dient de kandidaat bij ieder aanmelding:
 - a) te voldoen aan de voorwaarden genoemd in de statuten, het huishoudelijk reglement en van toepassing zijnde reglementen;
 - b) een verklaring over te leggen als bedoeld in artikel 21, tweede lid van de statuten;
 - c) te verklaren geen lid te zijn van een andere landelijke politieke partij;
 - d) een aantal persoonlijke gegevens (naam, adres, woonplaats, telefoonnummer, geboortedatum, geboorteplaats, beroep, maatschappelijke functies) en gegevens omtrent huidige en vorige partijfuncties te verstrekken. De landelijke verkiezingscommissie stelt de wijze waarop de toelichting kan worden gegeven vast. Deze toelichting mag geen verklaringen bevatten, die strijdig zijn met de overige bij de kandidaatstelling gevraagde verklaringen en hierin mogen geen namen van andere leden of van partijorganen als referentie worden vermeld;
 - e) bij te voegen een ontslagbrief uit de huidige functie per datum van benoeming in de nieuwe (met de huidige onverenigbare) functie ; deze brief wordt verzonden door de landelijke verkiezingscommissie op de dag dat de benoeming is geschied;
 - f) te verklaren of de kandidaat zich kandidaat heeft gesteld voor andere vertegenwoordigende lichamen, en zo ja, voor welke;
 - g) aan te geven of hij/zij voor een andere partij dan de partij vertegenwoordigende functies dan wel partijfuncties heeft vervuld;en in het geval van kandidaatstelling voor een plaats op een lijst voor een vertegenwoordigend lichaam:
 - h) te verklaren dat de kandidaat indien bij de verkiezingen andere kandidaten meer stemmen behalen terwijl zij meer dan 15 % van de kiesdrempel behalen, voor laat gaan bij de benoeming tot volksvertegenwoordiger;
 - i) te verklaren bereid te zijn om bij verkiezing of opvolging de functie te aanvaarden en de volle zittingstermijn te vervullen; indien de verkiezing gepaard gaat met het indienen van

- verschillende samengestelde lijsten, dient betrokkene een ongedateerde bedankbrief bij te voegen, alsmede de benodigde set machtigingen; de landelijke verkiezingscommissie gebruikt deze brief en de machtigingen teneinde de bij de verkiezingen door de kiezers vastgestelde lijstvolgorde te handhaven bij tussentijdse opvolging;
- j) te verklaren bereid te zijn om na verkiezing de vertegenwoordigende taak naar behoren te vervullen, desgevraagd verantwoording af te leggen tegenover de leden, afstand te doen van alle door of op grond van de statuten en het huishoudelijk reglement als onverenigbaar aangemerkte functies en de verplichting op zich te nemen de zetel ter beschikking te stellen wanneer het lidmaatschap van de partij eindigt;
 - k) een opgave te verstrekken van een of meer beleidsonderdelen waarmee de kandidaat zich na verkiezing in het bijzonder wil belasten;
 - l) te verklaren of kandidaat betrokkene lid is dan wel op de kandidatenlijst staat van vertegenwoordigende lichamen, en zo ja, van welke en op welke plaats(en);
4. In een zitting binnen 24 uur na sluiting van de aanmeldingstermijn bepaalt de verkiezingscommissie welke kandidaten worden geaccepteerd en welke kandidaten worden afgewezen. Van deze zitting wordt proces-verbaal opgemaakt. De commissie is gehouden is na te gaan of aan de voor de kandidaatstelling geldende voorwaarden wordt voldaan. Een aanmelding wordt geweigerd indien:
 - a) de feitelijke gegevens, bedoeld in dit hoofdstuk onjuist of onvolledig zijn;
 - b) de verkiezingscommissie beschikt over schriftelijke aanwijzingen die ernstige twijfels oproepen over de juistheid van de afgelegd verklaringen;
 - c) de aanmelding na het gepubliceerde sluitingstijdstip wordt ontvangen.
 6. Zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen zeven dagen na sluiting van de aanmeldingstermijn, ontvangt de kandidaat schriftelijk bericht van de landelijke verkiezingscommissie. Indien de aanmelding wordt aanvaard, wordt de betreffende kandidaat een acceptatiebevestiging gezonden. Indien de aanmelding wordt geweigerd, zendt de verkiezingscommissie hiervan bericht aan de kandidaat met opgave van redenen.
 7. In het geval van afwijzing van kandidaten voor het lidmaatschap van een bestuur, bijzonder orgaan of commissie van de ledenvergadering op decentraal niveau bedraagt de beroepstermijn drie dagen na de sluiting van de aanmeldingstermijn en doet het geschillencollege uiterlijk vierentwintig uur voor de aanvang van de ledenvergadering uitspraak. Indien het geschillencollege niet in staat is te beslissen, wordt de verkiezing opgeschort tot een eerstvolgende ledenvergadering.
 8. Een kandidaat die zich terugtrekt nadat de aanmelding is aanvaard, dient dit onverwijld schriftelijk aan de verkiezingscommissie te melden. Indien de kandidatenopgave en stembiljetten reeds gedrukt zijn, blijft betrokkene als kandidaat gehandhaafd, maar wordt bij de uitslagbepaling buiten beschouwing gelaten.

Artikel 2.10 Lidmaatschap van besturen, bijzondere organen en commissies

[Algemene bepalingen over lidmaatschap van deze organen die partijbreed gelden centraal opgenomen als rechten en plichten van leden, 8.26 oud en elementen van andere artikelen over deze organen]

1. De leden van besturen, bijzondere organen en permanente commissies van de ledenvergadering worden tenzij anders bepaald voor de tijd van drie jaar gekozen, en zijn slechts éénmaal als zodanig onmiddellijk herkiesbaar. De periode van drie jaar wordt verlengd met ten hoogste drie maanden indien in de periode gelegen drie maanden voor het einde van deze periode geen ledenvergadering heeft plaatsgevonden, Indien een lid van een orgaan aftreedt voordat de termijn van drie jaar is verstreken en gekozen wordt in een andere functie binnen dat orgaan, geldt voor deze verkiezing de termijn die resteert tot een maximum zittingstermijn van zes jaar is bereikt.
2. Onverminderd het bepaalde in het vijfde lid eindigt het lidmaatschap van bovenstaande organen
 - a) door verloop van de zittingsduur als bedoeld in het eerste lid;
 - b) doordat het lid voor het lidmaatschap van het orgaan bedankt;
 - c) doordat het lidmaatschap van de partij eindigt of wordt opgeschort;
3. Bij tussentijdse vacatures in deze organen wijst het betrokken orgaan, bij besturen al dan niet uit hun midden, een functiewaarnemer aan voor de periode tot de eerstvolgende ledenvergadering waarop de vacature kan worden vervuld.
4. Een orgaan kan uit zijn midden een of meer plaatsvervangend voorzitters aanwijzen. Indien de voorzitter van een orgaan tussentijds aftreedt, neemt de (eerste) plaatsvervangend voorzitter zijn taken waar, totdat door de eerstvolgende ledenvergadering een nieuwe voorzitter is gekozen.

5. Neemt de ledenvergadering een motie van wantrouwen aan tegen een orgaan in zijn geheel, dan dient dit onverwijld in zijn geheel af te treden. De dagelijkse gang van zaken wordt afgehandeld door het afgetreden orgaan, Het desbetreffende orgaan roept binnen drie maanden een ledenvergadering bijeen om de ontstane vacatures te vervullen. De ledenvergadering kan een motie van wantrouwen aannemen tegen een lid van een orgaan, dat dan onverwijld dient af te treden. Dat aftreden wordt beschouwd als “tussentijds vacant worden”, zoals bedoeld in het tweede lid en dienovereenkomstig behandeld.
6. Het bestuur meldt de vacatures in de in het eerste lid genoemde organen aan de leden. Het maakt daarbij de door het bestuur vastgestelde aanmeldingstermijn bekend. Op landelijk niveau vangt deze termijn ten laatste vijf weken voor het congres aan en eindigt deze op de vrijdag gelegen een week voor het congres, de aanmelding dient te geschieden bij de landelijke verkiezingscommissie. Op decentraal niveau geschiedt de aanmelding bij het in het van toepassing zijnde reglement van het organisatie aangewezen partijorgaan. Het door een verkiezingscommissie bijgehouden register van aanmeldingen en de kandidaat-gegevens staan vanaf binnenkomst ter inzage van het overeenkomstige bestuur.
7. Het houden van voorkeursacties ten gunste van één of meer kandidaten is toegestaan, onder de voorwaarden dat:
 - a) er op geen enkele wijze ten nadele van de overige kandidaten wordt gesproken of gehandeld in woord noch geschrift;
 - b) indien sprake is van verzending aan leden waar een selectie uit het ledenbestand nodig is, het servicecentrum dan wel het bestuur op overeenkomstig niveau op kosten van de actievoerders als “verzendhuis” optreedt;
 - c) actievoerders geen gebruik maken van adressenbestanden van de partij.
8. Voorkeursacties dienen ter goedkeuring te worden voorgelegd aan het overeenkomstig bestuur. Het overeenkomstig bestuur kan nadere regelen stellen over de wijze van uitvoering van voorkeursacties teneinde onevenredige benadeling van andere kandidaten te voorkomen en ter invulling van zijn bevoegdheid tot het verlenen van goedkeuring.
9. Tijdens de ledenvergadering welke dient te voorzien in de ontstane vacature(s) worden de kandidaten in staat gesteld hun kandidatuur persoonlijk te ondersteunen op een door de verkiezingscommissie nader te bepalen wijze. Individuele leden hebben het recht na de presentatie van de kandidaten mondelinge stemadviezen te geven. De voorzitter distribueert de spreektijd.
10. Het desbetreffende orgaan heeft het recht een schriftelijke en gemotiveerde aanbeveling te doen aan de ledenvergadering te doen met betrekking tot de vervulling van vacatures.
11. Ongeacht of er voor interne partijfuncties één of meerdere kandidaten beschikbaar zijn, vindt altijd stemming plaats op de in artikel 1.4 voorgeschreven wijze.
12. Benoeming anders dan door een ledenvergadering van leden van een commissie ingesteld door een bestuur geschiedt voor een in het benoemingsbesluit vermelde termijn, welke termijn ten hoogste de tijd van drie jaar bedraagt. Leden zijn slechts éénmaal als zodanig onmiddellijk herbenoembaar.

HOOFDSTUK 3 – DECENTRALE ORGANISATIENIVEAUS

[Algemeen: de toezichtbepalingen (bevoegdheden landelijke partijorganen zijn op de oude plek gehandhaafd. 3.1 oud is verplaatst naar 3.3]

Artikel 3.1 De afdeling

[3.2 oud, deregulering afdeling, landelijk en lokaal lid, 7.1, derde lid]

1. In een gemeente kan één afdeling bestaan. Een afdeling kan het grondgebied van meer dan een gemeente omvatten. De leden geregistreerd in een gemeente die tot het werkgebied van een afdeling behoort, met uitzondering van de landelijke leden, zijn lid van die afdeling.
2. Een nieuwe afdeling kan worden opgericht door een besluit van tenminste twintig in het werkgebied van de op te richten afdeling geregistreerde stemgerechtigde leden in vergadering bijeen. Het bestaan van een nieuwe afdeling wordt vastgesteld door het regiobestuur naar aanleiding van een door tenminste twintig, in de bewuste afdeling, geregistreerde stemgerechtigde leden ondertekend verzoek. Het bestuur toetst in dit verband slechts of het verzoek voldoet aan bovenstaand vereiste, of het aantal handtekeningen de meerderheid vormt van het aantal leden dat binnen de grenzen van de bewuste afdeling is geregistreerd en of de grenzen van afdelingen samenvallen met de grenzen van één of meer gemeenten.
3. Twee of meer afdelingen kunnen fuseren door middel van besluiten van de afdelingsledenvergaderingen van ieder van de bij de fusie betrokken ledenvergaderingen. Hiervan wordt door de betrokken besturen melding gedaan aan het regiobestuur en het landelijk bestuur.
4. De grenzen van een afdeling dienen samen te vallen met de grenzen van één of meer gemeenten. De regionale ledenvergadering is bevoegd tot het zo nodig wijzigen van grenzen van afdelingen, waarbij zij niet treedt in de bevoegdheden zoals geregeld in het tweede lid. Het regiobestuur doet een dergelijk voorstel in ieder geval indien het ledental van een afdeling beneden de tien is gekomen. Na een wijziging van grenzen doet het regiobestuur hiervan mededeling aan de betrokken besturen en het landelijk bestuur.
5. In het geval van gemeentelijke herindeling past het regiobestuur de grenzen van de afdeling aan de herindeling aan en voegt zo nodig afdelingen samen. Het regiobestuur doet hiervan mededeling aan de betrokken besturen en het landelijk bestuur.
6. Na een wijziging van afdelingsgrenzen, fusie of samenvoeging van afdelingen draagt het regiobestuur zorg voor het uitschrijven van een ledenvergadering(en) in de betrokken afdelingen teneinde te komen tot verkiezing van de afdelingsbesturen en commissies van de afdelingsledenvergadering.
7. Buiten Nederland kan per duidelijk territoriaal afgebakend gebied één buitenlandse afdeling bestaan. De leden geregistreerd in het werkgebied van die afdeling zijn lid van die afdeling. Het eerste tot en met zesde lid zijn overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de bevoegdheden van organen op regionaal niveau berusten bij overeenstemmende organen op landelijk niveau en dat voor gemeente(n) wordt gelezen land(en).
8. Het bestuur is verantwoordelijk voor het voorleggen van ontwerp teksten van het gemeentelijk verkiezingsprogramma aan de ledenvergadering. De ledenvergadering kan het bestuur machtigen bedoelde ontwerp teksten ter goedkeuring in plaats van ter vaststelling aan haar voor te leggen.
9. Iedere afdelingsledenvergadering stelt in aanvulling op dit reglement een afdelingsreglement op dat in ieder geval bepalingen bevat inzake de bevoegdheden van het afdelingsbestuur, de wijze van samenstelling van de financiële commissie en de verkiezingscommissie alsmede de vaststelling van de kandidatenlijsten voor vertegenwoordigende lichamen. Het afdelingsreglement mag niet in strijd zijn met de statuten en/of het huishoudelijk reglement. In het bijzonder kan van hoofdstukken 1, 2, 3 en 10 van dit reglement niet worden afgeweken.
10. In dit reglement kan het bestuur worden aangemerkt als verkiezingscommissie. Indien een van de bestuursleden zich kandideert voor het bestuur of voor een vertegenwoordigend lichaam is zijn bestuurslidmaatschap in de hoedanigheid van verkiezingscommissielid opgeschort.
11. In dit reglement kan bepaald worden dat het lidmaatschap van de afdeling tevens wordt opengesteld voor lokale leden. De afdelingsvergadering stelt de contributiehoogte van lokale leden vast. Het lokale lid kan geen kandidaat zijn voor bestuursfuncties of namens de partij voor een vertegenwoordigend lichaam.
12. De afdeling zendt het afdelingsreglement aan het landelijk bestuur. Het landelijk bestuur is bevoegd het afdelingsreglement te vernietigen indien dit reglement in strijd is met de letter of strekking van de statuten en/of het huishoudelijk reglement. Indien de afdeling geen afdelingsreglement heeft vastgesteld is het door het landelijk bestuur vastgestelde modelreglement van toepassing.

13. Indien een door de afdeling vastgesteld verkiezingsprogramma in strijd is met een geldend landelijk of provinciaal verkiezingsprogramma, dan geldt dit landelijk respectievelijk provinciaal - programma.

Artikel 3.2 De deelafdeling

[3.3 oud, redactioneel]

1. Binnen een afdeling kunnen deelafdelingen bestaan. Een deelafdeling omvat het grondgebied van een of meer volledige deelgemeenten of gemeenten. De leden geregistreerd in een deelgemeente of gemeente die tot het werkgebied van een deelafdeling behoort zijn lid van die deelafdeling.
2. Het vorige artikel, tweede tot en met zesde lid, is zijn van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de bevoegdheden van de regionale vergadering en het regiobestuur liggen bij de afdelingsledenvergadering en het afdelingsbestuur, voor gemeente wordt gelezen (deel)gemeente en voor afdeling(-sledenvergadering) wordt gelezen deelafdeling(-sledenvergadering).
3. Indien een deelafdeling is ingesteld, zijn de overige bepalingen in dit reglement ten aanzien van (organen van) afdelingen van overeenkomstige toepassing op (organen) van deelafdelingen.

Artikel 3.3 De regio

[3.1 oud, deregulering regio, 7.1 derde lid]

1. In iedere provincie bestaat één regio. De leden geregistreerd in een provincie zijn lid van de regio waarvan het werkgebied de desbetreffende provincie omvat.
2. Het bestuur is verantwoordelijk voor het voorleggen van ontwerp teksten van het gemeentelijk verkiezingsprogramma aan de ledenvergadering. De ledenvergadering kan het bestuur machtigen bedoelde ontwerp teksten ter goedkeuring in plaats van ter vaststelling aan haar voor te leggen.
3. Iedere regionale ledenvergadering stelt in aanvulling op dit reglement een regioreglement op dat in ieder geval bepalingen bevat inzake de bevoegdheden van het regiobestuur alsmede de vaststelling van de kandidatenlijsten voor vertegenwoordigende lichamen. Het regioreglement mag niet in strijd zijn met de statuten en/of het huishoudelijk reglement. In het bijzonder kan van hoofdstukken 1, 2, 3 en 10 van dit reglement niet worden afgeweken..
4. De regio zendt het regioreglement aan het landelijk bestuur. Het landelijk bestuur is bevoegd het regioreglement te vernietigen indien dit reglement in strijd is met de letter of strekking van de statuten en/of het huishoudelijk reglement. Indien de regio geen regioreglement heeft vastgesteld is het door het landelijk bestuur vastgestelde modelreglement van toepassing.
5. Indien een door de regio vastgesteld verkiezingsprogramma in strijd is met een geldend landelijk verkiezingsprogramma, dan geldt dit landelijk verkiezingsprogramma.
6. De regionale ledenvergadering is bevoegd tot het aan de hand van een voorstel van het regiobestuur instellen en opheffen van een subregio waarvan het grondgebied niet regiogrensoverschrijdend is. Zij reglementeert daarbij de taak, inrichting en financiering. Indien de betrokken subregio grensoverschrijdend is, berusten deze bevoegdheden bij de betrokken regio's waarvan bij besluitvorming ter zake de aantallen geldig uitgebrachte stemmen in elk van deze regio's bij elkaar worden opgeteld.
7. Organen van subregio's zijn partijorganen in de zin van het huishoudelijk reglement.
8. Indien een subregio is ingesteld, zijn de overige bepalingen in dit reglement ten aanzien van (organen van) regio's van overeenkomstige toepassing op (organen) van subregio's.

Artikel 3.4 Bevoegdheden landelijk partijorganen ten aanzien van het decentraal niveau

[5.4, tweede lid oud, 6.8, zesde lid oud]

1. In geval van het ontstaan van een onwerkbare bestuurlijke situatie op (sub)regionaal of afdelingsniveau, is het landelijk bestuur bevoegd op desbetreffend niveau een ledenvergadering bijeen te roepen. De agenda van die ledenvergadering bevat uitsluitend voorstellen van het landelijk bestuur om een werkbaar situatie te bewerkstelligen. Indien de betreffende ledenvergadering niet leidt tot een werkbaar situatie, heeft het landelijk bestuur het recht dwingend een maatregel op te leggen. De beroepstermijn tegen deze maatregel bedraagt achtenveertig uur na bekendmaking van de maatregel. Het beroep kan slechts worden ingesteld op de grond dat de maatregel van het landelijk bestuur kennelijk onredelijk is.
2. De landelijke financiële commissie als bedoeld in artikel 5.10 heeft tot taak te beslissen omtrent décharge van een regio- of afdelingspenningmeester, indien de betrokken ledenvergadering nalaat décharge te verlenen.

Artikel 3.5 Gemeentelijke en provinciale verkiezingen

[8.6 oud voor zover betrekking op decentraal niveau, nieuw en 8.4 inclusief concentratie regiobevoegdheden bij LVC, 8.21, 8.22 en 8.23 oud idem]

1. Uiterlijk veertien maanden voor de gemeentelijke verkiezing van Provinciale Staten respectievelijk (deel)gemeenteraad beslist de ledenvergadering op overeenkomstig niveau of deelname aan deze verkiezingen al dan niet gewenst is.
2. Het landelijk bestuur dient binnen veertien dagen na het besluit van de overeenkomstige ledenvergadering inzake deelname aan de provinciale of gemeentelijke verkiezingen op de hoogte te worden gesteld. Bij het besluit wordt vermeld of zelfstandig of in combinatie met andere partijen wordt deelgenomen. Het afdelingsbestuur zendt een afschrift van het besluit van de afdelingsledenvergadering aan het regiobestuur.
3. Het landelijk bestuur beslist toestemming tot deelname te geven, indien haar geen duidelijke bezwaren bekend zijn en in geval van verkiezing van (deel)gemeenteraden van het betrokken regiobestuur een positief advies tot deelname is ontvangen. Deze beslissing wordt uiterlijk twaalf maanden voor de verkiezing van provinciale staten respectievelijk (deel)gemeenteraden genomen en aan het verantwoordelijke bestuur schriftelijk bekend gemaakt.
4. Deelname aan de verkiezingen voor provinciale staten respectievelijk (deel)gemeenteraad onder de aanduiding van de partij als deel van een aanduiding kan uitsluitend met toestemming van het landelijk bestuur.
5. De afdelingen en regio's stellen in hun reglementen aanvullende regels inzake de deelname aan de verkiezingen. Artikel 7.1, 7.2, 7.4, 7.7, 7.8, 7.9, 7.10 en 7.12 met uitzondering van het bepaalde inzake de voorlopige rangorde zijn van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de daarin vermelde bevoegdheden in plaats van aan de landelijke partijorganen aan de afdelings-respectievelijk regionale partijorganen toekomen. In deze reglementen kan onder meer bepaald worden dat een stemadvies door een stemadviescommissie wordt uitgebracht, dat voorverkiezingen worden georganiseerd en de lijsttrekker na de poststemming wordt gekozen.
6. De landelijke verkiezingscommissie heeft op ieder niveau de bevoegdheid om ambtshalve dan wel op verzoek van het betrokken bestuur een besluit tot herstemming ten aanzien van de lijstvolgorde en de verkiezing van de lijsttrekker te nemen. Een dergelijk besluit wordt slechts genomen indien door procedurele fouten of door achteraf onjuist gebleken informatie over, dan wel late terugtrekking van kandidaten, de belangen van één of meer andere kandidaten ernstig geschaad zijn.
7. De commissie neemt een besluit als bedoeld in het vorige lid ambtshalve of op verzoek van de ledenvergadering, een belanghebbende of het landelijk bestuur. De beroepstermijn bedraagt 24 uur nadat de beslissing per e-mail aan de betrokken kandidaten is kenbaar gemaakt. Tegen de beslissing, waarbij de commissie een verzoek tot herstemming heeft afgewezen, is geen beroep mogelijk tenzij de commissie in strijd met de vereiste procedure zorgvuldigheid heeft gehandeld.
8. De commissie is tevens belast met het geven van aanwijzingen met betrekking tot de uitleg en de toepassing van de reglementen en het houden van toezicht op de verkiezingen. Tegen een aanwijzing is beroep mogelijk.
9. Indien een beroep wordt ingesteld tegen een beslissing die verband houdt met de kandidaatstelling, is de commissie niet bevoegd tot het nemen van besluiten als bedoeld in het eerste en derde lid, totdat het geschillencollege uitspraak heeft gedaan.
10. Binnen veertien dagen na de sluitingsdatum van de poststemming wordt het proces-verbaal van de uitslagbepaling voor provinciale en gemeentelijke verkiezingen gezonden aan de landelijke verkiezingscommissie. Wanneer naar oordeel van de landelijke verkiezingscommissie de uitslag van de stemming niet juist is bepaald, treedt zij in overleg met het bestuur op overeenkomstig niveau dat de uitslag zonodig corrigeert, na de betrokken verkiezingscommissie daarover te hebben gehoord.
11. De kandidatenlijst omvat het aantal kandidaten, zoals vastgesteld conform het van overeenkomstige toepassing verklaarde artikel 7.4, tweede lid.
12. Het landelijk bestuur heeft tot uiterlijk eenentwintig dagen vóór de "dag der kandidaatstelling" ingevolge de Kieswet de bevoegdheid kandidaten van de kandidatenlijst voor vertegenwoordigende lichamen te schrappen uitsluitend op aanbeveling van de landelijke verkiezingscommissie, dan wel het verantwoordelijke bestuur.
13. De landelijke verkiezingscommissie respectievelijk het verantwoordelijke bestuur doen zo'n aanbeveling uitsluitend wanneer er feiten en omstandigheden aan het licht komen, die op het moment van kiezen niet of onvoldoende bekend waren en die naar het oordeel van de landelijke verkiezingscommissie respectievelijk het verantwoordelijke bestuur:
 - a) redelijkerwijs tot een aanmerkelijk andere uitslag zouden kunnen leiden;
 - b) een kandidaat dan wel de partij ernstig in diskrediet brengen.

Van een zodanige aanbeveling wordt de kandidaat terstond schriftelijk kennis gegeven onder opgave van de redenen voor die aanbeveling.

Artikel 3.6 Het platform

[3.4 oud, redactioneel, aanpassing aan nieuwe geschillenregeling]

1. Leden van de partij afkomstig uit meer dan één afdeling kunnen een platform vormen. Het platform kent tenminste als organen de ledenvergadering en het bestuur. Slechts leden van de partij die stemgerechtigd zijn binnen de partij zijn stemgerechtigd in de ledenvergadering en kunnen gekozen worden tot lid van het bestuur van het platform. De leden van het platform kunnen kiezen voor de status van virtueel platform.
2. Iedere ledenvergadering van een platform stelt in aanvulling op dit reglement een platformreglement op dat in ieder geval bepalingen bevat inzake de bevoegdheden van het platformbestuur, de wijze van samenstelling van de financiële commissie. Het platformreglement mag niet in strijd zijn met de statuten en/of het huishoudelijk reglement. In het bijzonder kan van de hoofdstukken 1, 2, 3 en 10 niet worden afgeweken. Het platform is zelf verantwoordelijk voor het verwerven van geldmiddelen. Indien een platform geen reglement vaststelt, geldt het modelreglement zoals vastgesteld door het landelijk bestuur.
3. Ten aanzien van de ledenvergadering van een virtueel platform is artikel 1.2, vierde lid, van overeenkomstige toepassing.
4. Een platform kan op verzoek van tenminste vijftientig leden van de partij die zich bij dit platform hebben aangesloten bij het landelijk bestuur worden aangemeld. Bij deze aanmelding dient opgave gedaan te worden van de stemgerechtigde leden met vermelding van de lidmaatschapsnummers, het bestuur van het platform en de naam die het platform draagt.
5. Een aangemeld platform dient desgevraagd een geactualiseerde ledenlijst van het platform in bij het landelijk bestuur, waarop de leden vermeld staan met lidmaatschapsnummers.
6. Indien bij een platform minder dan vijftientig leden van de partij zijn aangesloten of indien het landelijk bestuur niet kan vaststellen hoeveel leden zich bij een platform hebben aangesloten, wordt de aanmelding door het landelijk bestuur beëindigd.
7. De aanmelding van een platform waarvan de doelstelling in strijd is met de doelstellingen van de partij of welke in strijd handelt met de statuten of het huishoudelijk reglement dan wel de partij of één van haar organen in ernstige mate in diskrediet brengt, kan door het landelijk bestuur worden geweigerd of beëindigd.
8. Een lid kan zich bij meer dan één platform aansluiten. Een platform dient elk lid dat zich aanmeldt als lid van het platform te accepteren. Het landelijk bestuur kan van deze verplichting op gemotiveerd verzoek van de ledenvergadering van het platform een algemene of bijzondere dispensatie verlenen.

Artikel 3.7 De associatieovereenkomst

[nieuw]

Het landelijk bestuur is na overleg met het betrokken afdelingsbestuur bevoegd om met een lokale politieke partij, welke uitdrukkelijk de Uitgangspunten van de partij onderschrijft, een associatieovereenkomst te sluiten. In de associatieovereenkomst wordt vastgelegd op welke wijze de samenwerking tussen de partij en de lokale politieke partij vorm wordt gegeven.

HOOFDSTUK 4 – DE LANDELIJKE LEDENVERGADERING (HET CONGRES)

Artikel 4.1 Samenstelling, taken en bevoegdheden van het congres

[Inkorting i.v.m. deregulering afdeling en regio, integratie met 4.3 en bepaling over niet-reglementaire organen van de ledenvergadering; 4.2 is vervallen]

1. De landelijke ledenvergadering (het congres) wordt gevormd door de gewone leden van de partij..
2. Het congres heeft tenminste tot taak:
 - a) het kiezen van de leden van het landelijk bestuur en de commissies van de ledenvergadering
 - b) het vaststellen van de landelijke verkiezingsprogramma's;
 - c) het kiezen van de lijsttrekker bij landelijke en Europese verkiezingen;
 - d) het al dan niet bevestigen van de door een fractie in de Staten-Generaal of de delegatie in het Europees Parlement gekozen voorzitter, indien deze niet bij de daaraan voorafgaande verkiezingen tot lijsttrekker is gekozen;
 - e) het vaststellen van de begroting, alsmede het goedkeuren van de jaarrekening en voorts overige politieke, organisatorische en financiële besluiten te nemen;
 - f) het kiezen van de leden van het Geschillencollege op een wijze als nader bij of krachtens dit reglement geregeld;
 - g) het vaststellen van de statuten en het huishoudelijk reglement;
 - h) het vaststellen van de jaarlijkse contributieplichting en het vaststellen van de jaarlijkse verdeling van de financiële bijdrage van het landelijk bestuur over de regio's en afdelingen;
 - i) het op voorstel van het landelijk bestuur besluiten tot het aangaan of beëindigen van het lidmaatschap van andere verenigingen, daaronder begrepen internationale verenigingen van partijen en Europese politieke partijen.

Artikel 4.2 Benoeming leden commissies, redactieraad Debatforum en geschillencollege

[nieuw]

1. Het congres benoemt de leden van de landelijke besluitvormingscommissie, de landelijke financiële commissie, de landelijke verkiezingscommissie, de redactieraad Debatforum en het geschillencollege. Deze commissies hebben ten minste vijf en ten hoogste zeven leden, de redactieraad Debatforum ten hoogste vijf leden en het geschillencollege ten minste zeven en ten hoogste elf leden. De voorzitters van deze organen zijn verantwoordelijk voor het functioneren van het betreffende orgaan, leggen jaarlijks verantwoording af aan het congres en voeren namens het betreffende orgaan het overleg met het landelijk bestuur.
2. Indien het congres een commissie of een adviesraad instelt, omschrijft het in zijn besluit de taak, samenstelling en bevoegdheden van deze commissie en kiest het de voorzitter en de leden ervan. Een commissie ad hoc bestaat uit een oneven aantal leden en blijft werkzaam tot verslag aan de ledenvergadering is uitgebracht.

Artikel 4.3 Bijeenroepen congres door landelijk bestuur

[4.4. oud, derde lid naar hoofdstuk 9]

1. Het congres wordt tenminste eenmaal en indien wenselijk vaker per jaar door het landelijk bestuur bijeengeroepen.
2. Het landelijk bestuur kan om zwaarwegende redenen en op basis van een gemotiveerd besluit het congres in speciale zitting bijeenroepen om over één of meer geagendeerd onderwerpen te beraadslagen. De speciale zitting volgt de gebruikelijke vergaderwijze van een congres, met uitzondering van de termijnen en vereisten in dit artikel en de artikelen 4.9 tot en met 4.13. De besluitvormingstermijnen worden door het landelijk bestuur bij congresreglement geregeld. De agenda van de speciale zitting en het congresreglement zijn uiterlijk één week voor de aanvang in het bezit van de leden. De leden bijeen in speciale zitting kunnen rechtsgeldige besluiten nemen.

Artikel 4.4 Bijeenroepen congres op verzoek

[4.5 oud, redactioneel, aanpassing aan statuten en toevoeging delegatie in EP]

1. Voorts wordt het congres ter behandeling van een of meer aangegeven onderwerpen binnen drie maanden bijeengeroepen op verzoek van:
 - a) een van de kamerfracties van de partij dan wel de delegatie van de partij in het Europees Parlement;
 - b) tenminste twee regionale ledenvergaderingen
 - c) tenminste vijf procent van de leden of zeventien leden;
 - d) de landelijke financiële commissie in het geval een besluit volgens artikel 6.9, vierde lid naar het oordeel van de commissie de partij in financiële problemen kan brengen.

2. Indien niet binnen twee weken aan het verzoek gevolg wordt gegeven, kunnen de verzoekers op kosten van de partij en met de medewerking van het servicecentrum, zelf tot die bijeenroeping overgaan op de wijze waarop het landelijk bestuur het congres bijeenroept.

Artikel 4.5 Het debatforum

[nieuw, invoering debatforum]

1. Er is een door het congres ingestelde redactieraad Debatforum met als taak het aanjagen en stimuleren van het debat in de partij en de vergroting van de participatie van leden en niet leden in de politieke meningsvorming in de partij. Het debatforum wordt aangestuurd door de redactieraad. De leden van de redactieraad worden gekozen voor een termijn van één jaar en zijn aansluitend éénmaal herkiesbaar.
2. De redactieraad heeft met inachtneming van het in de begroting ter beschikking gestelde budget tot taak debat in de partij zowel via internet als door middel van bijeenkomsten aan te jagen en daar zoveel als mogelijk ook niet-leden bij te betrekken.

[Artikel 4.14 is verplaatst naar artikel 1:3 nieuw]

Artikel 4.6 De landelijke besluitvormingscommissie

[4.15, oud, deregulering afdeling en regio en overheveling algemene bepalingen commissies, aanpassing aan geschillenregeling, 4.16 en 4.17 zijn daarom vervallen]

1. De landelijke besluitvormingscommissie heeft tot taak:
 - a) advisering van het landelijk bestuur omtrent op te nemen agendapunten, voortkomend uit voorafgaande besluiten van de ledenvergadering;
 - b) bewaking van de procedures inzake de besluitvorming, zoals tijdige publicatie van congresstukken door het landelijk bestuur;
 - c) het toetsen van de technische conformiteit van moties en amendementen aan de voorschriften die het huishoudelijk reglement ter zake stelt;
 - d) vaststellen van besluiten van het congres ledenvergadering ten behoeve van het landelijk bestuur en deze verwerken in actiepuntenlijsten;
 - e) bewaken van de uitvoering van besluiten van het congres door het landelijk bestuur.
2. Indien het congres een besluit neemt dat naar het oordeel van de commissie in strijd is met de statuten of het huishoudelijk reglement, dan schorst de commissie dit besluit. Beroep staat uitsluitend open voor Indiërs van het voorstel dat leidde tot het geschorst besluit. Indien deze termijn is verstreken en geen beroep is aangetekend, dan is het besluit van het congres nietig verklaard.
3. Onverminderd het bepaalde in artikel 4.17, derde lid kunnen leden van de commissie zelf geen moties en/of amendementen op voorstellen indienen.
4. De commissie heeft bovendien tot taak:
 - a) instrueren van regio's en afdelingen omtrent besluitvormingsprocedures, zoals zorgdragen, dat amendementen zich richten op essentiële punten van besluitvorming;
 - b) bewaken samenhang statuten en huishoudelijk reglement.

Artikel 4.7 Voorbereiding van het congres

[4.18 oud, redactioneel en toevoeging congresreglement]

Het landelijk bestuur bereidt de besluitvorming op het congres voor en is belast met:

- a) het (doen) vervaardigen van concept voorstellen die aan het congres worden voorgelegd;
- b) het tijdig vaststellen en publiceren van een congresreglement;
- c) het tijdig beschikbaar stellen van deze concept voorstellen aan de partijorganen en leden;
- d) de organisatorische maatregelen die noodzakelijk zijn om een verantwoorde besluitvorming op het congres te bevorderen, waaronder begrepen de tijdige consultatie van de landelijke besluitvormingscommissie, in het bijzonder voorafgaande aan de vaststelling van het congresreglement.

Artikel 4.8 Aankondiging en agenda van het congres

[4.19 oud, derde lid naar hoofdstuk 9, redactioneel, verwijdering verplichte consultatie, versoepeling termijn]

1. Het tijdstip van een congres, het congresreglement, het tijdstip waarop de voorstellen beschikbaar zijn en de termijnen waarbinnen moties en amendementen kunnen worden ingediend worden zo mogelijk tenminste zes maanden tevoren via de website aan de leden bekend gemaakt. Het landelijk bestuur stelt uiterlijk tien weken voor het congres de congresagenda vast. Bij de planning van een congres dienen de maand juli en de periode van 15 december tot en met 1 januari bij de termijnbepaling buiten beschouwing te worden gelaten.
2. De congresagenda wordt uiterlijk vijf weken voor het congres op de website gepubliceerd. Hiervan wordt een aankondiging in het in het partijblad gepubliceerd, Deze aankondiging geldt als uitnodiging voor het congres.

Artikel 4.9 Congresvoorstellen

[4.20 oud, versoepeling termijnen, initiatiefrecht ledenvergaderingen decentrale niveaus]

1. De congresvoorstellen worden uiterlijk vijf weken voor het congres op de website gepubliceerd.
2. Het landelijk bestuur maakt de data, die op grond van dit artikel en artikel 4.10 en 4.11 voor dit congres gelden in het partijblad bekend.
3. Het landelijk bestuur heeft het recht naar aanleiding van de discussie op het congres congresvoorstellen te formuleren en aan datzelfde congres ter besluitvorming voor te leggen.
4. Congresvoorstellen kunnen naast door het landelijk bestuur ook worden ingediend bij besluit van een afdeling, deelafdeling, regio, subregio, aangemeld platform of het debatforum. Bij indiening namens een ledenvergadering moeten minimaal twee leden van het betreffende bestuur schriftelijk verklaren en ondertekenen dat het voorstel aan deze voorwaarde voldoet. Voor het besluit tot indiening door een aangemeld platform geldt een quorum van de helft van de stemgerechtigde leden dan wel, indien dat quorum hoger is dan vijftientig, vijftientig stemgerechtigde leden aan de stemming hebben deelgenomen, hetgeen desverlangd door het bestuur van het platform dient te worden aangetoond.
5. Een congresvoorstel als bedoeld in het vierde lid dient tenminste 10 weken voor het congres bij het landelijk bestuur binnen te zijn. Het landelijk bestuur draagt zorg voor agendering, maar kan aan het congres voorstellen een dergelijk congresvoorstel niet of op een later congres in behandeling te nemen.

Artikel 4.10 Moties en amendementen

[4.21 oud, redactioneel, versoepeling termijnen]

1. Behoudens het in het huishoudelijk reglement bepaalde ten aanzien van de jaarrekening kunnen met betrekking tot alle geagendeerde congresvoorstellen moties en/of amendementen worden ingediend.
2. Moties en amendementen kunnen worden ingediend:
 - a) bij besluit van de ledenvergadering van een regio, subregio, afdeling, deelafdeling of aangemeld platform;
 - b) door tenminste vijftientig individuele leden;
 - c) het landelijk bestuur.Artikel 4.9, vierde lid is van overeenkomstige toepassing.
3. Moties en amendementen ingediend door individuele leden moeten door minimaal vijftientig leden worden ondertekend.
4. De moties en de amendementen dienen te worden opgesteld volgens een in het congresreglement vastgelegd model.
5. Moties en amendementen met betrekking tot de geagendeerde congresvoorstellen dienen uiterlijk op de in het congresreglement aangegeven tijdstippen voor het congres bij het servicecentrum te worden ingediend met dien verstande dat de periode tot het indienen van de moties en de amendementen inzake congresvoorstellen als bedoeld in artikel 4.9, eerste lid, twee weken voor de aanvang van het congres eindigt
6. Moties met betrekking tot algemene huishoudelijke aangelegenheden van de partij, algemene organisatorische moties genaamd, alsmede algemene politieke moties, kunnen op de gebruikelijke wijze in de ledenvergadering aan de orde worden gesteld. De betreffende moties worden tijdens de algemene ledenvergadering bij dit agendapunt behandeld. Moties of resoluties die bij aanneming als gevolg hebben dat een begrotingspost wordt overschreden dienen vergezeld te gaan van een amendement op de begroting dan wel een voorstel tot wijziging van de begroting. Bij actuele politieke moties kunnen de originelen met handtekeningen op de congresdag van behandeling twee uur voor aanvang van het agendapunt worden ingeleverd.

7. Moties die naar het oordeel van de besluitvormingscommissie de strekking van een amendement hebben, worden als amendement in behandeling genomen. Zo nodig geeft zij de indieners de gelegenheid om hun voorstel te herformuleren binnen een door de commissie te stellen termijn. Voorstellen om agendapunten te schrappen zijn buiten de orde. Indien de congresvoorstellen beslispunten bevatten, dan zullen voorstellen om deze beslispunten, dan wel afzonderlijke sub-beslispunten daarvan, te schrappen, worden beschouwd als een stemverklaring en niet in het congresboek worden opgenomen.
8. Het landelijk bestuur heeft de bevoegdheid aangenomen amendementen, die qua taal en stijl niet passen binnen de tekst van een politiek congresvoorstel, aan te passen zonder dat de inhoud gewijzigd wordt. Het landelijk bestuur heeft voorts de opdracht om de volgens dit reglement niet-amendeerbare tekstdelen van het verkiezingsprogramma aan te passen op basis van de besluitvorming door het congres voor de aldus aangepaste tekst. Deze bevoegdheid kan het landelijk bestuur mandateren aan de landelijke programmacommissie.
9. Onverminderd het bepaalde in artikel 4.17, derde lid, heeft landelijk bestuur het recht om naar aanleiding van ingediende moties en amendementen wijzigingsvoorstellen ten aanzien van congresvoorstellen, moties, amendementen, waaronder begrepen amendementen op ingediende moties, in te dienen. Het draagt er zorg voor dat deze voorstellen in een congresboek zijn opgenomen. Het landelijk bestuur kan deze bevoegdheid mandateren aan de landelijke programmacommissie.

Artikel 4.11 Bevoegdheden van de besluitvormingscommissie ten aanzien van moties en amendementen

[4.22 oud, redactioneel]

De besluitvormingscommissie heeft het recht om:

- a) amendementen en moties te weigeren, omdat ze niet aan de technische voorschriften voldoen, zoals vormgeving, sluitingstermijn of wanneer amendementen als moties worden ingediend;
- b) moties te weigeren op advies van het landelijk bestuur moties te weigeren omdat ze niet voldoen aan de voorwaarde opgenomen in artikel 4.10, zesde lid. De besluitvormingscommissie kan aan de indieners een termijn stellen om alsnog aan die voorwaarde te voldoen; sub a is van overeenkomstige toepassing;
- c) Indien een motie of amendement door de besluitvormingscommissie wordt geweigerd, ontvangen de indieners, behalve in het geval van artikel 4.3, vierde lid, hiervan binnen twee weken na de in artikel 4.10, zevende lid vermelde sluitingsdatum schriftelijk bericht;
- d) het landelijk bestuur te adviseren amendementen, die zich in dezelfde richting uitlaten, voor een verantwoorde besluitvorming op het congres ineen te voegen;
- e) de volgorde waarin de moties en amendementen op de congresvoorstellen in behandeling en stemming worden genomen aan te geven, zowel in het congresboek als tijdens het congres.
- f) als redactioneel voor te leggen aan het congres;
- g) te bepalen welke moties en amendementen met betrekking tot verkiezingsprogramma's tot hoofdpunten van de besluitvorming tijdens het congres moeten leiden, waarbij de overige moties en amendementen aan de programmacommissie ter beoordeling worden meegegeven;
- h) het congres te adviseren.

Artikel 4.12 Publicatie moties en amendementen

[4.23 oud, redactioneel, eerste lid gesplitst]

1. De niet geweigerde moties en amendementen worden gepubliceerd op de in het tweede lid vervatte wijze. Door of namens het landelijk bestuur en, indien van toepassing, de financiële commissie kan bij publicatie van de amendementen worden aangegeven, waar het zwaartepunt van de discussie ligt. Bij de publicatie van moties en amendementen kan het landelijk bestuur een aanbeveling vermelden.

2. Moties en amendementen met betrekking tot voorstellen voor verkiezingsprogramma's (behalve in artikel 4.3, derde lid), statuten en huishoudelijk reglement, contributieregeling en regio- en afdelingsbijdrageregelingen, alsmede de gegevens met betrekking tot de kandidaatstelling voor besturen en commissies die door het congres worden gekozen, worden uiterlijk drie dagen voor het congres op de website gepubliceerd en op de eerste dag van het congres aldaar beschikbaar. Actuele politieke moties, moties met betrekking tot de jaarrekening en moties en amendementen met betrekking tot de congresbegroting, alsmede eventuele aanvullingen op de in de vorige zin bedoelde publicatie zijn op de eerste dag van het congres beschikbaar. In geval van voorstellen, conform artikel 4.9, derde lid, op het congres worden geformuleerd, geschiedt publicatie op een door het landelijk bestuur te bepalen en in het congresreglement vermeld tijdstip op het congres.
3. De besluitvormingscommissie beslist over nummering en volgorde van plaatsing der moties en amendementen in de congresboeken. De door de indieners van moties en amendementen aangewezen contactpersonen (minimaal twee) dienen tussen de sluitingsdatum voor indiening en de aanvang van het congres telefonisch en per e-mail bereikbaar te zijn voor overleg met besluitvormingscommissie en landelijk bestuur.

Artikel 4.13 Actuele politieke moties

[4.24 oud, redactioneel, moties n.a.v. Fringe-meetings, eerste lid gesplitst]

1. Moties, die betrekking hebben op actuele politieke situaties, kunnen op elk congres worden ingediend op een in het congresreglement bepaalde wijze.
2. Een actuele politieke motie dient te worden ondersteund door tenminste vijf stemgerechtigde leden van de partij. De besluitvormingscommissie verifieert of aan beide genoemde voorwaarden is voldaan en stelt het congres in kennis van de correct ingediende moties.
3. Over geagendeerde congresvoorstellen kunnen geen actuele politieke moties worden ingediend.
4. Indien tijdens het congres door of vanwege het landelijk bestuur deelbijeenkomsten worden georganiseerd kunnen naar aanleiding van het aldaar besprokene politieke moties worden ingediend. Het tweede en derde lid is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 4.14 De congresvoorzitters

[4.25 oud]

1. Het congres wordt geleid door een oneven aantal voorzitters, die door het landelijk bestuur zijn aangewezen uit de leden die niet functioneel betrokken zijn bij het congres. Bij de behandeling van een onderwerp waarbij een der voorzitters uit hoofde van enigerlei partijfunctie persoonlijk is betrokken, treedt deze niet op als fungerend voorzitter zolang deze behandeling duurt. In de gevallen betreffende de gang van zaken op het congres waarin het huishoudelijk reglement niet voorziet, beslissen de gezamenlijke voorzitters. De fungerend voorzitter van het congres heeft het recht spreektijd te verdelen en te beperken. De beslissingen van de voorzitters zijn bindend behoudens onmiddellijk beroep op het congres, dat daarover stemt zonder discussie.
2. Op voorstel van de voorzitters kan het congres zich ter voorbereiding van de plenaire discussie in secties splitsen onder leiding van de door de voorzitters aangewezen sectievoorzitters en op een wijze als in het congresreglement is geregeld.

Artikel 4.15 Stemmingen op het congres

[4.26 oud, redactioneel plus bevoegdheid herstemming]

1. Met inachtneming van het gestelde in artikel 2.9 geschiedt stemming over personen altijd schriftelijk op een wijze vastgesteld door de landelijke verkiezingscommissie.
2. Over zaken wordt gestemd op een door de congresleiding te bepalen wijze. Indien geen der aanwezige leden stemming wenst, kan het congres bij acclamatie een besluit nemen.
3. Een congres begint met de aanwijzing van een stemcommissie op voordracht van de voorzitters.
4. De stemcommissie registreert de uitgebrachte stemmen, beslist zonder beroep over de geldigheid daarvan, constateert de uitslag van de stemming en legt de uitslag van de stemming vast in een proces-verbaal. De fungerend voorzitter kan besluiten tot herstemming over te gaan ook indien de stemcommissie daartoe niet heeft besloten.

Artikel 4.16 De notulen van het congres

[4.27 oud, redactioneel plus publicatie op website]

1. Een congres begint met de aanwijzing van een notulencommissie op voordracht van de voorzitters.
2. De notulencommissie maakt een zakelijk verslag van de vergadering, hetwelk wordt vastgesteld door de besluitvormingscommissie, en draagt zorg dat het verloop van de vergadering op geluidsband wordt vastgelegd.

3. Het verslag van het congres wordt toegezonden aan de voorzitter van de besluitvormingscommissie en ligt vanaf twee maanden na het congres ter inzage op het servicecentrum. De geluidsbanden worden op een via het servicecentrum ter raadpleging bereikbare plaats bewaard.
4. Het landelijk bestuur publiceert zo spoedig mogelijk na het congres op de website korte samenvattingen van de behandelde agendapunten en de besluitvormingscommissie een overzicht van de aangenomen en verworpen congresvoorstellen, moties en amendementen.

Artikel 4.17 De volgorde van behandeling

[4.28 oud, versoepeling bevoegdheid LB en BSC]

1. Het congres behandelt in de eerste plaats de geagendeerde congresvoorstellen en de daarop ingediende moties en amendementen, die door de besluitvormingscommissie zijn goedgekeurd.
2. Wanneer indieners van moties en/of amendementen in overleg met het landelijk bestuur wijzigingen aanbrengen in hun voorstellen, dienen zijn de besluitvormingscommissie en de congresleiding hiervan onverwijld in kennis te stellen. In het bijzonder geldt dit voor het resultaat van het vooroverleg tussen landelijk bestuur en de indieners in de periode voorafgaande aan het congres, waarin gelegenheid bestaat tot het aanpassen van de ingediende moties en amendementen.
3. De besluitvormingscommissie en het landelijk bestuur hebben het recht ook tijdens het congres moties en amendementen in te dienen.
4. Over niet in de agenda opgenomen onderwerpen kunnen geen besluiten worden genomen.

Artikel 4.18 De wijze van behandeling

[4.29 oud, redactioneel en aanpassing aan gegroeide werkwijze]

De behandeling van moties en amendementen, geschiedt als volgt:

- a) de door de indieners aangewezen woordvoerder geeft desgewenst een beknopte toelichting;
- b) door of namens het landelijk bestuur wordt desgewenst een advies over het voorstel gedaan;
- c) de congresleiding verleent gedurende een door haar te bepalen tijd het woord aan anderen dan de indieners of het landelijk bestuur die zich vóór een door haar te bepalen tijdstip als spreker hebben aangemeld. De congresleiding kan hiervoor sprekerslijsten hanteren;
- d) de congresleiding geeft desgewenst en indien noodzakelijk de woordvoerder van de indieners de gelegenheid tot een reactie op hetgeen over het voorstel naar voren is gebracht; bij ontrading van een voorstel, amendement of motie door het landelijk bestuur, krijgt de indiener in ieder geval een "tweede ronde";
- e) indien naar het oordeel van de congresleiding noodzakelijk krijgt ook het landelijk bestuur de gelegenheid tot een reactie;
- f) de stemcommissie brengt op verzoek van de congresleiding de amendementen in stemming in volgorde van hun ingrijpendheid zoals door de besluitvormingscommissie in het congresboek aangegeven, en daarna het al dan niet geamendeerde voorstel; indien het voorstel bestaat uit beslispunten, al dan niet opgedeeld in sub-beslispunten, dan worden deze beslispunten, én de eventuele sub-beslispunten, ieder afzonderlijk in stemming gebracht.
- g) de stemcommissie brengt op verzoek van de congresleiding de moties en/of resoluties met betrekking tot een bepaald agendapunt in de door de besluitvormingscommissie in het congresboek vermelde volgorde in stemming, echter niet dan nadat alle moties en/of resoluties bij het betreffende agendapunt zijn toegelicht op de wijze onder sub a tot en met sub d, geregeld; bij actuele politieke moties dient de vergadering afzonderlijk en zonder toelichting of debat te beslissen of die motie in behandeling wordt genomen;
- h) over het in behandeling nemen van de actuele politieke moties beslist het congres aan het begin van het agendapunt op voorstel van de besluitvormingscommissie zonder toelichting of discussie;
- i) het landelijk bestuur kan aan maximaal twee actuele politieke moties een hogere prioriteit toekennen dan aan de overige actuele politieke moties. Deze worden behandeld voor de overige actuele politieke moties;
- j) actuele politieke moties worden voor het overige behandeld in de door de besluitvormingscommissie vastgestelde volgorde. De congresleiding bepaalt de spreektijd per actuele politieke motie, zodanig dat binnen de geagendeerde tijd voor het agendapunt alle actuele politieke moties aan de orde kunnen komen.

Artikel 4.19 Voorstellen van orde

[4.30 oud]

1. Voorstellen van orde kunnen tijdens het congres uitsluitend worden ingediend omtrent:

- a) verdeling spreektijd;
 - b) de wijze van behandeling van en besluitvorming over agendapunten, en daarbinnen de subagendapunten, alsmede over beslispunten, en daarbinnen de sub-beslispunten;
 - c) vaststelling of een agendapunt, dan wel een subagendapunt, een beslispunt dan wel een subbeslispunt, voldoende is behandeld en rijp voor besluitvorming is.
2. Ieder lid kan voorts op de volgende gronden een ordevoorstel indienen om een actuele politieke motie niet in behandeling te nemen:
- a) naar de mening van het lid betreft de actuele politieke motie geen actuele zaak, dat wil zeggen het betreft geen zaak die op het volgende congres naar verwachting achterhaald zou zijn;
 - b) naar de mening van het lid betreft de actuele politieke motie een zaak waarover voorstudie gewenst is, alvorens tot besluitvorming in een congres te komen.
Het congres beslist zonder voorafgaande discussie.
3. Indien het congres de behandeling van enig deel van een agendapunt naar een later tijdstip binnen het aan de orde zijnde agendapunt verschuift, worden de hierop betrekking hebbende moties en/of amendementen automatisch aangehouden tot de feitelijke behandeling.
4. Indien het onderhavige agendapunt inmiddels gewijzigd wordt, bepaalt de indiener/ster van de motie of het amendement bij de behandeling ervan of deze/dit nog onderwerp van de beraadslaging dient uit te maken.
5. In alle gevallen betreffende de gang van zaken tijdens het congres, waarin de statuten en het huishoudelijk reglement niet voorzien, beslist de congresleiding.

HOOFDSTUK 5 – HET LANDELIJK BESTUUR

Artikel 5.1 Samenstelling van het landelijk bestuur

[5.7 en 5,8 oud, verdere flexibilisering samenstelling bestuur, overheveling van bepalingen naar 2.10]

1. Het landelijk bestuur bestaat uit tenminste vijf en ten hoogste elf leden, onder wie in elk geval een voorzitter en tenminste een penningmeester.
2. De voorzitter van de in artikel 5.3, tweede lid, bedoelde rechtspersoon is tevens lid van het landelijk bestuur en wordt in die gezamenlijke hoedanigheid door het congres gekozen. De penningmeester van deze rechtspersoon is tevens (één van de) penningmeester(s) in het landelijk bestuur en wordt in die gezamenlijke hoedanigheid door het congres gekozen.
3. Het landelijk bestuur bepaalt elk jaar met inachtneming van het eerste lid het aantal leden van het landelijk bestuur. Het landelijk bestuur regelt de onderlinge taakverdeling van zijn leden en stelt de functieaanduiding van zijn leden vast. De voorzitter en de penningmeester(s) worden door het congres in functie gekozen, De overige leden van het landelijk bestuur worden door het congres per te vervullen vacature gekozen. Het landelijk bestuur draagt zorg voor het onderhouden van een goede communicatie tussen het landelijk bestuur en elk van de regio's. Bij tussentijdse vacatures in besturen wijst het landelijk bestuur, al dan niet uit zijn midden, een functiewaarnemer aan voor de periode tot het eerstvolgend congres waarop een nieuw bestuurslid kan worden gekozen.
4. Bij tussentijdse vacatures in besturen wijst het landelijk bestuur, al dan niet uit zijn midden, een functiewaarnemer aan voor de periode tot het eerstvolgend congres waarop een nieuw bestuurslid kan worden gekozen.
5. Het landelijk bestuur is bevoegd om het bestuur uit te breiden met een projectleden, waarvan de zittingsduur, welke maximaal 12 maanden bedraagt, en het takenpakket uitdrukkelijk worden vastgelegd. Projectleden hebben binnen het bestuur een adviserend stemrecht,
6. Het servicecentrum ondersteunt het landelijk bestuur bij de uitvoering van zijn taken. De directeur van het servicecentrum is ambtelijk secretaris van het landelijk bestuur.

Artikel 5.2 Taken van het landelijk bestuur

[5.1 en 5.2 oud; deregulering afdeling en regio, doet zich in heel hoofdstuk voor]

1. Het landelijk bestuur is verantwoordelijk voor het voorbereiden en voorleggen van voorstellen het congres inzake:
 - a) de organisatie en de reglementen;
 - b) het politieke programma
 - c) de financiën, waaronder begroting en jaarrekening.
2. Het landelijk bestuur is er primair om:
 - a) de organisatie van de partij goed te laten functioneren;
 - b) initiatieven te nemen en randvoorwaarden te creëren om tot een goed politiek debat te komen;
 - c) de partij te vertegenwoordigen bij de fractie en de vinger aan de pols te houden in de uitvoering van het verkiezingsprogramma en andere politieke keuzen;
 - d) het bevorderen dat er zich voldoende en goed gekwalificeerde kandidaten voor vacatures binnen en namens de partij aanmelden.
3. Het bestuur heeft voorts tot taak:
 - a) het (geregeld en tijdig) bijeenroepen van het congres vanwege organisatorische en politieke aangelegenheden;
 - b) het organiseren van politieke evenementen van algemene strekking, zoals spreekbeurten en verkiezingsbijeenkomsten;
 - c) het verzorgen van de communicatie met de leden enerzijds en andere partijorganen anderzijds;
 - d) zorg te dragen in het geval van deelname aan verkiezingen voor het voeren van een verkiezingscampagne en het daarbij betrekken van de fractie en kandidaten.
4. Het landelijk bestuur dient verantwoording af te leggen aan het congres. Met het oog daarop brengt het bestuur jaarlijks gemotiveerd verslag uit van zijn werkzaamheden en er is een vast agendapunt "vragenronde bestuur" op de ledenvergadering.

[[5.3 is overgeheveld naar artikel 1:]

Artikel 5.3 Bevoegdheden van het landelijk bestuur

[5.4 oud, tweede lid naar artikel 3.4, tekstueel, toevoeging periodieken en website]

1. Voor zover door statuten, huishoudelijk reglement en het congres niet beperkt, heeft het landelijk bestuur alle bevoegdheden betreffende:

- a) organisatie op landelijk niveau en coördinatie van activiteiten van regio's en afdelingen;
 - b) het nemen van beleidsbeslissingen en het kenbaar maken van eigen meningen en conclusies als de opvatting van het landelijk bestuur;
 - c) het instelling van landelijke bestuurscommissies of projectgroepen met een vaste, dan wel een tijdelijke taakstelling, mede ter ondersteuning van de beleidsvoorbereiding, in elk geval stelt het landelijk bestuur de landelijke programmacommissie in;
 - d) het vertegenwoordigen van de partij binnen verenigingen waarbij de partij is aangesloten of waarnemer is, waaronder begrepen internationale verenigingen van politieke partijen en Europese politieke partijen;
 - e) het, zo nodig na advisering door de landelijke programmacommissie en/of de adviesraad, indienen van moties, resoluties en amendementen namens de partij in internationale verenigingen van politieke partijen en Europese politieke partijen waarbij de partij is aangesloten
 - f) het (doen) uitgeven van (al dan niet) periodieke publicaties, al dan niet in samenwerking met anderen, waaronder mede begrepen het maken van afspraken met die organen omtrent bevoegdheden en verantwoordelijkheden
 - g) het (doen) publiceren van een website, al dan niet in samenwerking met anderen, waaronder mede begrepen het maken van afspraken met die organen omtrent bevoegdheden en verantwoordelijkheden
2. Het landelijk bestuur kan uitvoering van (delen van) het politiek wetenschappelijk onderzoek ten behoeve van de partij opdragen aan een daartoe ingestelde rechtspersoon. De statuten van deze rechtspersoon behoeven de goedkeuring van het congres.
 3. Het landelijk bestuur kan uitvoering van delen van het internationale beleid van de partij en overige delen van zijn beleid van de partij opdragen aan daartoe ingestelde rechtspersonen. De statuten en reglementen van deze rechtspersonen behoeven de goedkeuring van het landelijk bestuur.

Artikel 5.4 Ondersteuning partijorganen

[5.5 oud, redactioneel]

1. Het landelijk bestuur voorziet in het secretariaat van het geschillencollege, het bestuur van de bestuurdersvereniging, de landelijke programmacommissie, de redactieraad debatforum, de redactieraad van het partijblad en – indien ingesteld – de redactieraad van de website alsmede de door het congres benoemde permanente organen door aan deze organen een van de medewerkers van het servicecentrum als “toegevoegd secretaris” beschikbaar te stellen; deze secretaris maakt geen deel uit van dit orgaan .
2. De in het eerste lid genoemde organen hebben hun zetel ten kantore van het servicecentrum.
3. Met inachtneming van het bepaalde inzake de kosten van enig geschil komen de kosten van de in het eerste lid genoemde organen voor rekening van het landelijk bestuur, onder het uitdrukkelijke voorbehoud van goedkeuring vooraf door de penningmeester.
4. Van de vergaderingen van de in het eerste lid genoemde organen worden door de toegevoegd secretaris verslagen gemaakt, die aan de leden van deze organen, alsmede aan hun contactpersoon van het landelijk bestuur worden toegezonden.

Artikel 5.5 Partijpublicaties

[deel 5.6 oud]

1. Het landelijk bestuur draagt zorg voor een regelmatige uitgave van een partijblad, dat gratis aan alle leden wordt toegezonden. Niet-leden van de partij kunnen zich op dit blad abonneren tegen een abonnementsprijs, die door het landelijk bestuur wordt vastgesteld. Losse nummers zijn verkrijgbaar tegen een door het landelijk bestuur te bepalen prijs.
2. Het landelijk bestuur is bevoegd zorg te dragen voor andere periodieke uitgaven, waarop leden en niet-leden zich kunnen abonneren tegen een abonnementsprijs, die door het landelijk bestuur wordt vastgesteld. Losse nummers zijn verkrijgbaar tegen een door het landelijk bestuur te bepalen prijs.
3. Het landelijk bestuur is bevoegd een of meer van de in de voorgaande leden genoemde uitgaven gezamenlijk te verzorgen met één of meer van de fracties in een van de Kamers der Staten-Generaal of de delegatie in het Europees Parlement of een ander partijorgaan. Ten aanzien van de (financiële) verantwoordelijkheden kunnen in afwijking van het volgende lid afspraken met fracties of organen worden gemaakt.

4. De financiële verantwoordelijkheid voor het partijblad berust bij het landelijk bestuur. Het landelijk bestuur is bevoegd voor de uitgave van het partijblad taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden op te dragen aan het bestuur van een daartoe in het leven geroepen stichting.
5. Het landelijk bestuur mandateert de overige verantwoordelijkheden voor het partijblad aan een redactieraad en regelt de samenstelling, taak en bevoegdheden van deze redactieraad in een redactiestatuut..

Artikel 5.6 Internet

[deel 5.6 oud]

1. Het landelijk bestuur draagt zorg voor aanwezigheid van de partij op het internet door middel van een website en door middel van verspreiding van digitale uitgaven via e-mail, die op verzoek kan worden toegezonden. Het landelijk bestuur is bevoegd deze aanwezigheid gezamenlijk te verzorgen met één of meer van de fracties in een van de Kamers der Staten-Generaal of de delegatie in het Europees Parlement of een ander partijorgaan.
2. Het landelijk bestuur kan verantwoordelijkheden voor de website mandateren aan een redactieraad. In dat geval regelt het de samenstelling, taak en bevoegdheden van deze redactieraad in een redactiestatuut.

[5.8-5.10 geïntegreerd in voorgaand artikel en 2.10; 5.11-5.15 vervallen in verband met deregulering]

Artikel 5.7 Begroting, contributieregeling, bijdrageregeling en afdrachtenregeling

[6.1 oud, hoofdstuk geïntegreerd in hoofdstuk 5]

1. Jaarlijks biedt het landelijk bestuur het congres ter vaststelling aan een begroting voor het komende jaar, een contributieregeling voor het komende jaar, een regeling voor de financiële bijdrage aan de regio's en de afdelingen.
2. Het landelijk bestuur is bevoegd aan het congres ter vaststelling aan te bieden een regeling inzake de afdracht van leden van vertegenwoordigende lichamen en benoemde bestuurders aan de partij.

Artikel 5.8 Financiële verantwoording

[6.2 oud]

1. Jaarlijks na afloop van het verenigingsjaar laat de penningmeester de boeken van de vereniging controleren door een door het landelijk bestuur aangewezen registeraccountant. Het rapport van deze accountant wordt terstond overhandigd aan het landelijk bestuur en de financiële commissie. De jaarrekening dient uiterlijk binnen een half jaar na het einde van het boekjaar door het landelijk bestuur te zijn vastgesteld en wordt onmiddellijk na vaststelling, vergezeld van het accountantsrapport gedurende tenminste een half jaar voor de leden op het servicecentrum ter inzage gelegd.
2. Tijdens het congres wordt de jaarrekening van het afgelopen jaar ter goedkeuring aangeboden. Op het congres stelt het landelijk bestuur het exploitatieoverzicht over het afgelopen jaar, de balans en het accountantsrapport aan de orde en verzoekt het congres de penningmeester te déchargeren.
3. De toelichting op de jaarrekening bevat onder meer een lijst van alle schenkingen aan de partij van meer dan vijftienghonderd gulden zonder vermelding van de namen der schenkers.
4. Bij aanbidding van de jaarrekening legt het landelijk bestuur verantwoording af over de besteding van het verkiezingsfonds en verschaft inzicht in de voorgenomen besteding van dit fonds-

Artikel 5.9 Uitbetaling bijdragen aan regio's en afdelingen

[restant 6.3-6.7 oud na deregulering afdelingen en regio's]

Het landelijk bestuur betaalt de door het congres vastgestelde bijdrage uit de contributiegelden aan een regio of afdeling over enig jaar aan deze regio of afdeling niet eerder uit dan nadat een door de ledenvergadering van die regio of afdeling goedgekeurde jaarrekening over het daaraan voorafgaande jaar door het landelijk bestuur is ontvangen. Buitenlandse afdelingen worden voor wat betreft de financiële bijdrage van het landelijk bestuur gelijkgesteld met een regio.

Artikel 5.10 De landelijke financiële commissie

[6.8 oud, redactioneel]

1. De landelijke financiële commissie heeft tot taak toezicht uit te oefenen op het financieel beheer van het landelijk bestuur en de penningmeester gevraagd of ongevraagd te adviseren inzake financiële aangelegenheden.

2. De commissie heeft ook tot taak advies uit te brengen aan het congres inzake de goedkeuring en vaststelling van de begroting, de jaarrekening en de overige financiële aangelegenheden.
3. De commissie vergadert tenminste eenmaal per kwartaal en voorts zo dikwijls als twee of meer leden of de penningmeester zulks verlangen.
4. Besluiten en adviezen van de commissie worden genomen met een volstrekte meerderheid, waarbij alle leden hun stem dienen uit te brengen. In spoedzaken kan ook telefonisch vergaderd worden.
5. De leden van de commissie kunnen te allen tijde kennis nemen van de financiële bescheiden van de partij en zich laten inlichten door de penningmeester over de stand van zaken.
6. De commissie heeft bovendien tot taak te beslissen omtrent décharge van een regio- of afdelingspenningmeester, indien de betrokken ledenvergadering nalaat décharge te verlenen.

Artikel 5.11 Bevoegdheden van de landelijke financiële commissie

[6.9 oud, redactioneel]

1. De landelijke financiële commissie heeft het recht wanneer veranderende omstandigheden aanleiding geven bepaalde posten uit de begroting of deelbegroting geheel of gedeeltelijk te blokkeren.
2. De penningmeester en de andere leden van het landelijk bestuur behoeven voor het aangaan van enige verbintenis of het doen van uitgaven, die niet expliciet in de begroting zijn vermeld of het in de begroting vermelde bedrag overschrijden, schriftelijke goedkeuring van de commissie.
3. Uitgaven ten laste van begrotingsposten, waar door de commissie een beperking tot het doen van uitgaven, dan wel het aangaan van verplichtingen is aangebracht, behoeven eveneens vooraf de schriftelijke goedkeuring van de financiële commissie.
4. Indien de gevraagde goedkeuring wordt geweigerd, is het landelijk bestuur, na overleg met de commissie, bevoegd om het besluit van deze commissie terzijde te stellen en de goedkeuring alsnog te verlenen. Van een dergelijk besluit wordt schriftelijk en gemotiveerd terstond aan de commissie en vervolgens aan het eerstvolgende congres kennis gegeven.

[Artikel 6.10-12 oud vervallen, overheveling algemene bepalingen commissies]

HOOFDSTUK 6 – HET POLITIEK PROGRAMMA

Artikel 6.1 Het politieke programma

[7.1 oud, tekstueel]

1. Het politieke programma van de partij bestaat uit:
 - a) de door het congres vastgestelde Uitgangspunten van de partij;
 - b) de congresuitspraken over majeure politieke thema's
 - c) de verkiezingsprogramma's ten behoeve van de verkiezingen voor de direct gekozen vertegenwoordigende lichamen
2. Het landelijk bestuur is verantwoordelijk voor het voorleggen van ontwerp teksten van (delen van) het politieke programma aan het congres. Het congres kan het bestuur machtigen bedoelde ontwerp teksten ter goedkeuring in plaats van ter vaststelling voor te leggen.

Artikel 6.2 De landelijke programmacommissie

[7.2 oud, ingekort i.v.m. deregulering afdelingen en regio's, geldt voor navolgende artikelen ook]

1. Er is een door het landelijk bestuur ingestelde landelijke programmacommissie ten behoeve van het politieke programma en het verkiezingsprogramma op landelijk en Europees niveau.
2. De ten hoogste zeven leden van de commissie worden door het landelijk bestuur benoemd en ontslagen. Indien en zolang de landelijke programmacommissie belast is met de voorbereiding van een landelijk verkiezingsprogramma worden draagt het landelijk bestuur voor vertegenwoordiging van de betrokken fracties in de commissie. De commissie werkt in overeenstemming met het landelijk bestuur en kan door het landelijk bestuur worden belast met het adviseren aan het congres omtrent in te dienen en ingediende resoluties, moties en amendementen.

Artikel 6.3 Taken van de landelijke programmacommissie

[7.3 oud, redactioneel]

1. De landelijke programmacommissie heeft tot taak:
 - a) het ontwerpen van het conceptverkiezingsprogramma ten behoeve van de verkiezingen op landelijk niveau;
 - b) het voorleggen hiervan aan het landelijk bestuur, teneinde dit bestuur in de gelegenheid te stellen een voorstel aan het congres voor te leggen;
 - c) het ter vergadering adviseren aan de leden omtrent de ingediende moties en amendementen inzake het verkiezingsprogramma.
2. De commissie draagt zorg voor voorstellen aan het congres over majeure politieke thema's en stelt deze tijdig ter beschikking van het landelijk bestuur.
3. De commissie onderneemt al die activiteiten die zij ter zake van het naleven van dit hoofdstuk van het huishoudelijk reglement dan wel een goede besluitvorming op het congres noodzakelijk acht, steeds in overleg met het landelijk bestuur.
4. De commissie is bovendien belast met de bewaking van de samenhang van het politieke programma en gebruikt dit als toetsingskader voor de beoordeling van "actuele politieke moties" tijdens een congres en voor de vastgestelde verkiezingsprogramma's.

Artikel 6.4 Verkiezingsprogramma voor de Staten-Generaal

[7.4 en 7.5 oud, regeling dat financiële verantwoording niet amendeerbaar kan worden verklaard; 7.5 deels naar hoofdstuk 9]

1. Het verkiezingsprogramma bevat het beleid dat de partij in een periode van vier jaar wenst te verwezenlijken, is geldig voor die periode en kan tussentijds worden gewijzigd. Alleen het eerste inleidende hoofdstuk, de eerste inleidende paragrafen per hoofdstuk en de financiële verantwoording kunnen door het landelijk bestuur als niet amendeerbaar worden aangemerkt. Deze onderdelen kunnen standpunten in algemene termen bevatten maar mogen niet in strijd zijn met of een aanvulling geven op de rest van het programma, dan wel een bijzondere interpretatie daarvan. Het congres heeft het recht via moties aan te geven welke profileringspunten in deze inleidingen naar voren dienen te worden gebracht.
2. Het verkiezingsprogramma wordt vastgesteld ten behoeve van de verkiezingen voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal, doch is van overeenkomstige betekenis voor de Eerste Kamer der Staten-Generaal.
3. Kandidaten voor het lidmaatschap van de Tweede en Eerste Kamer der Staten-Generaal zijn gehouden het verkiezingsprogramma naar beste vermogen uit te voeren.

4. De landelijke programmacommissie werkt voortdurend aan de actualisering van het laatst vastgestelde verkiezingsprogramma.

Artikel 6.5 Verkiezingsprogramma voor het Europees Parlement

[7.6 oud, derde lid oud geschrapt]

1. Het Europees verkiezingsprogramma bevat het beleid dat de partij in een periode van vijf jaar wenst te verwezenlijken, is geldig voor die periode en kan niet tussentijds worden gewijzigd. Het eerste inleidende hoofdstuk en de eerste inleidende paragrafen per hoofdstuk kunnen door het landelijk bestuur als niet amendeerbaar worden aangemerkt. Deze onderdelen kunnen standpunten in algemene termen bevatten, maar mogen niet in strijd zijn met of een aanvulling geven op de rest van het programma, dan wel een bijzondere interpretatie daarvan. Het congres heeft het recht via moties aan te geven welke profileringspunten in deze inleidingen naar voren dienen te worden gebracht.
2. Het verkiezingsprogramma wordt vastgesteld ten behoeve van de verkiezingen van het Europees Parlement. Kandidaten voor het lidmaatschap van het Europees Parlement zijn gehouden het verkiezingsprogramma naar beste vermogen uit te voeren.
3. Het Europees verkiezingsprogramma mag niet in strijd zijn met het verkiezingsprogramma voor het Nederlands Parlement behoudens een uitdrukkelijk daarover genomen besluit van het congres, en geldt – voor zover van toepassing – als aanvulling op het verkiezingsprogramma van de Europese politieke partij waarbij D66 is aangesloten.

[artikel 7.7 en 7,8 vervallen i.v.m. deregulering afdelingen en regio's]

HOOFDSTUK 7 – VERKIEZING VAN KANDIDATEN VOOR VERTEGENWOORDIGENDE LICHAMEN

Artikel 7.1 Verantwoordelijkheden landelijk bestuur

[8.1 oud, redactioneel en vereenvoudiging geschillenprocedure]

Het landelijk bestuur is verantwoordelijk voor de kandidaatstellings- en verkiezingsprocedures op Europees en landelijk niveau in het algemeen en er verantwoordelijk voor dat slechts die kandidaten op vertegenwoordigende lijsten worden geplaatst die voldoen aan de wettelijke vereisten voor verkiezing.

[Artikel 8,2 oud vervallen i.v.m. deregulering afdelingen en regio's en algemene bepalingen commissies]

Artikel 7.2 De landelijke verkiezingscommissie

[8.3 oud, deregulering van afdelingen en regio's, geldt ook voor navolgende bepalingen]

1. De landelijke verkiezingscommissie heeft tot taak op onpartijdige wijze de goede voortgang van de kandidaatstellingsprocedure voor de verkiezingen op landelijk en Europees niveau voor de vertegenwoordigende lichamen, besturen, bijzondere organen, commissies en raden volgens de bepalingen van het huishoudelijk reglement te bewerkstelligen.
2. De commissie is belast met de controle en verificatie van de informatie van de kandidaten en de informatieverstrekking over de kandidaten aan de leden.
3. De commissie heeft eveneens tot taak het doen van voorstellen aan het congres met betrekking tot kandidaatstellings- en verkiezingsprocedures.
4. De commissie draagt tevens zorg voor de indiening van de overeenkomstig het huishoudelijk reglement, samengestelde kandidatenlijsten voor de verkiezingen voor de landelijke vertegenwoordigende lichamen op de wijze als door de Kieswet is voorgeschreven.

Artikel 7.3 Bevoegdheden van de landelijke verkiezingscommissie

[8.4 oud]

1. De landelijke verkiezingscommissie heeft de bevoegdheid een besluit tot herstemming ten aanzien van de lijstvolgorde en de verkiezing van de lijsttrekker te nemen. Een dergelijk besluit wordt slechts genomen indien door procedurele fouten of door achteraf onjuist gebleken informatie over, dan wel late terugtrekking van kandidaten, de belangen van één of meer andere kandidaten ernstig geschaad zijn.
2. De commissie neemt een besluit als bedoeld in het vorige lid ambtshalve of op verzoek van het congres, een belanghebbende of het landelijk bestuur. De beroepstermijn bedraagt 24 uur nadat de beslissing per e-mail aan de betrokken kandidaten is kenbaar gemaakt. Tegen de beslissing, waarbij de commissie een verzoek tot herstemming heeft afgewezen, is geen beroep mogelijk tenzij de commissie in strijd met de vereiste procedure zorgvuldigheid heeft gehandeld.
3. De commissie is tevens belast met het geven van aanwijzingen met betrekking tot de uitleg en de toepassing van de reglementen en het houden van toezicht op de verkiezingen. Tegen een aanwijzing is beroep mogelijk.
4. Indien een beroep wordt ingesteld tegen een beslissing die verband houdt met de kandidaatstelling, is de commissie niet bevoegd tot het nemen van besluiten als bedoeld in het eerste en derde lid, totdat het geschillencollege uitspraak heeft gedaan.

[Artikel 8.5. oud vervallen i.v.m. overheveling algemene bepalingen commissies]

Artikel 7.4 Beslissingen inzake tot deelname aan verkiezingen

[8.6 en 8.7 oud]

1. Uiterlijk veertien maanden voor de verkiezing van een van de kamers der Staten-Generaal of het Europees Parlement kan het congres beslissen niet deel te nemen aan deze verkiezingen.
2. Het landelijk bestuur neemt uiterlijk veertien maanden voor de verkiezingen op landelijk of Europees niveau de navolgende besluiten:
 - a) de vaststelling van het conceptprofiel als bedoeld in artikel 7.5
 - b) het aanvangs- en sluitingstijdstip van de aanmeldingstermijn voor de kandidaatstelling voor het lijsttrekkerschap met inachtneming van artikel 7.6
 - c) het aanvangs- en sluitingstijdstip van de aanmeldingstermijn voor de overige kandidaten als bedoeld in artikel 7.7, eerste lid
 - d) de datum van vaststelling van de definitieve kandidaatstelling als bedoeld in artikel 7.7, tweede lid
 - e) de datum van de verkiezing van de lijsttrekker als bedoeld in artikel 7.7

- f) het minimaal te behalen percentage vermeldingen bij de poststemming voor plaatsing op de kandidatenlijst ingevolge de Kieswet
- g) het maximale aantal kandidaten dat geplaatst wordt op een kandidatenlijst ingevolge de kieswet
- h) het minimale en maximale aantal te vermelden kandidaten op het stembiljet als bedoeld in artikel 7.12
- i) het aanvangs- en sluitingstijdstip voor het inzenden van de stembiljetten als bedoeld in artikel 7.12

[Artikel 8.8 oud vervallen i.v.m. vervallen stemadvies]

Artikel 7.5 Profiel lijsttrekker en kandidaten

[8.9 oud]

Ten behoeve van de lijstsamenstelling voor vertegenwoordigende lichamen wordt aan het congres voor de opening van de interne kandidaatstelling een profiel van de te kiezen lijsttrekker en een profiel van de te kiezen kandidaten ter vaststelling voorgelegd. In het profiel van de te verkiezen kandidaten wordt tevens aangegeven over welke deskundigheid een fractie in ieder geval moet beschikken. De profielen worden samengesteld door het landelijk bestuur en de desbetreffende fractie. Bij het ontbreken van een fractie worden de profielen samengesteld door het landelijk bestuur.

Artikel 7.6 Verkiezing van de lijsttrekker door het congres

[8.10 oud]

1. De aanmeldingstermijn voor het lijsttrekkerschap duurt tenminste één maand en sluit uiterlijk zes maanden voor de dag der kandidaatstelling ingevolge de Kieswet.
2. De verkiezing van de lijsttrekker vindt plaats door het congres. De landelijke verkiezingscommissie zendt hiertoe aan alle stemgerechtigde leden een overzicht van de kandidaten een uitnodiging voor het betreffende congres uiterlijk dertig dagen na de sluiting van de kandidaatstellingstermijn als bedoeld in het eerste lid.
2. Het in het vorige onderdeel bedoelde congres vindt niet later plaats dan twee maanden na de in het eerste lid van dit artikel bedoelde sluitingsdatum. De landelijke verkiezingscommissie bepaalt in een zitting tijdens het hiervoor in onderdeel a bedoelde congres de uitslag van de lijsttrekkerverkiezing. Van deze zitting wordt proces-verbaal opgemaakt.

Artikel 7.7 Aanmelding overige kandidaten

[8.11 oud]

1. De aanmeldingstermijn voor de overige kandidaten duurt tenminste één maand en sluit uiterlijk vier maanden voor de dag der kandidaatstelling ingevolge de Kieswet.
2. Bij de vaststelling van het tijdpad voor de verkiezingen kunnen de maand juli en de periode van 15 december tot en met 1 januari buiten beschouwing worden gelaten.
3. De definitieve kandidatenlijst dient uiterlijk achtentwintig dagen voorafgaande aan “de dag der kandidaatstelling” ingevolge de Kieswet te zijn vastgesteld.

Artikel 7.8 Informatieplicht landelijke verkiezingscommissie

[8.12 oud]

De landelijke verkiezingscommissie maakt bij opening van de kandidaatstelling de volgende gegevens bekend aan de leden:

- a) de besluiten als bedoeld in artikel 7.4;
- b) de datum waarop een kandidaat uiterlijk lid moet zijn voor deelname aan de verkiezing;
- c) de peildata voor het stemrecht (ledenvergaderingen en toezending stembiljetten);
- d)** de wijze van aanmelding en de wijze van het verkrijgen van het aanmeldingsformulier
- e) (indien van toepassing) te verklaren of hij/zij bereid is toepassing is te geven aan een door de ledenvergadering vastgestelde
- f) de datum waarop de voorstellen en de kandidatenoverzichten bij de leden zullen zijn,
- g) de data waarop de uitslagen uiterlijk zullen worden gepubliceerd en
- h) het aanmeldingsadres.

[8.13 oud vervallen in verband met artikel 2.9]

Artikel 7.9 Voorwaarden bij kandidaatstelling en onverkiesbare plaatsen

[8.14 oud, 8.13 vervallen i.v.m. 2.9, n.b. dit artikel ook decentraal van toepassing]

1. Op de “dag der kandidaatstelling” ingevolge de Kieswet dient de kandidaat te voldoen aan de wettelijk vereiste voorwaarden om in het vertegenwoordigende lichaam te worden gekozen, met dien verstande dat aan de wettelijke voorschriften met betrekking tot de minimumleeftijd op de dag van de verkiezing moet zijn voldaan.

2. Een kandidaat die bij de aanmelding als kandidaat een voorkeur uitspreekt voor een onverkiesbare plaats op de kandidatenlijst wordt na afloop van de interne verkiezingen door de betreffende verkiezingscommissie onder aan de kandidatenlijst in volgorde van het aantal stemmen geplaatst.

[8.15 vervallen i.v.m. 2.9]

[Artikel 8.16 oud vervallen i.v.m. vervallen stemadvies]

[Artikel 8.17 oud is geïntegreerd in 8.18 en 8.19]

Artikel 7.10 Voorkeursacties

[8.18 en 8.17 oud, redactioneel en vervanging presentatiebijeenkomsten door voorverkiezingen]

1. Het houden van voorkeursacties ten gunste van één of meer kandidaten voor vertegenwoordigende functies namens de partij is toegestaan, onder de voorwaarden dat:
 - a) er op geen enkele wijze ten nadele van de overige kandidaten wordt gesproken of gehandeld in woord en geschrift;
 - b) indien sprake is van verzending aan leden waar een selectie uit het ledenbestand nodig is, het servicecentrum op kosten van de actievoerders als “verzendshuis” optreedt;
 - c) actievoerders geen gebruik maken van adressenbestanden van de partij..
2. Voorkeursacties zoals bedoeld in het vorige lid dienen ter goedkeuring te worden voorgelegd aan het landelijk bestuur. Het landelijk bestuur kan nadere regelen stellen over de wijze van uitvoering van voorkeursacties teneinde onevenredige benadeling van andere kandidaten te voorkomen en ter invulling van zijn bevoegdheid tot het verlenen van goedkeuring.
4. Daarnaast zijn kandidaten gerechtigd de eigen kandidatuur op ledenvergaderingen kenbaar te maken.
5. Het landelijk bestuur kan besluiten aan een ieder van de kandidaten ruimte ter beschikking te stellen op de website.
6. Het uitbrengen van schriftelijke stemadviezen door andere partijorganen of fracties in vertegenwoordigende lichamen is niet toegestaan.

Artikel 7.11 Voorverkiezingen

[nieuw, voorverkiezingen]

1. De landelijke verkiezingscommissie stelt in overeenstemming ten behoeve van voorverkiezingen een verdeling van regio's en buitenlandse afdelingen in ten minste vijf landsdelen vast.
2. De commissie organiseert in de periode gelegen tussen vier en acht weken na de sluiting van de kandidaatstellingstermijn in ieder van de landsdelen een openbare vergadering. In deze vergadering worden de kandidaten in staat gesteld hun kandidatuur persoonlijk te ondersteunen op een door de commissie nader te bepalen wijze. De stemgerechtigde leden worden schriftelijk op de hoogte gesteld van de plaats en de datum van de vergadering. Voorafgaand wordt het kandidatenoverzicht gepubliceerd op de website.
3. Individuele leden van de partij hebben het recht tijdens een deze vergaderingen kort en beknopt mondeling stemadviezen te geven. De commissie bepaalt hoe hieraan wordt vorm gegeven.
4. In aansluiting op de presentaties worden de op die vergadering aanwezige leden en niet-leden die in dat landsdeel woonachtig zijn in de gelegenheid gesteld door middel van een stemming met toepassing van artikel 1.4 de kandidaten te rangordenen.
5. Per landsdeel wordt een voorlopige rangorde van kandidaten vastgesteld, welke op basis van de inwonertallen van de betrokken regio's wordt geïntegreerd tot een landelijke voorlopige rangorde.
6. Dit artikel is niet van toepassing op de samenstelling van de kandidatenlijst voor de verkiezingen van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Artikel 7.12 Verkiezing overige kandidaten door poststemming

[8.19 oud, redactioneel, voorverkiezingen, afschaffing stemadvies]

1. De samenstelling van de kandidatenlijst voor zover het betreft de tweede en volgende plaatsen, geschiedt via een poststemming.
2. Hiertoe zendt de landelijke verkiezingscommissie aan alle stemgerechtigde leden uiterlijk acht weken na de sluiting van de kandidaatstellingstermijn als bedoeld in artikel 7.7, eerste lid, een kandidatenoverzicht van alle kandidaten, de landelijke voorlopige rangorde en een stembiljet. Op het stembiljet worden de kandidaten overeenkomstig de voorlopige rangorde vermeld. Bij de verzending van het kandidatenoverzicht kan met een beknopt overzicht worden volstaan onder verwijzing naar een uitgebreid overzicht op de website. Het bestuur stelt na overleg met de landelijke verkiezingscommissie nadere voorschriften omtrent de inhoud van het beknopte overzicht. Op aanvraag wordt het uitgebreide overzicht tegen kostprijs toegestuurd.

3. Het stembiljet bevat een toelichting, de datum en het tijdstip waarop de poststemming sluit, alsmede het minimaal en maximaal aantal te vermelden kandidaten.

[artikel 8.20 overgeheveld naar 1:4, 8.21 naar 3.5]

Artikel 7.13 De kandidatenlijst

[8.22 oud, ook vervat in 3.5]

1. De kandidatenlijst voor een vertegenwoordigend lichaam omvat het aantal kandidaten, zoals vastgesteld conform artikel 7.5.
2. De landelijke verkiezingscommissie bepaalt het maximaal aantal te plaatsen kandidaten op de kieslijsten welk aantal kandidaten van de definitieve landelijke lijst op alle in te dienen kandidatenlijsten voor de Tweede Kamer op de overeenkomstig genummerde plaatsen worden geplaatst.
3. Op de kandidatenlijsten voor de Tweede Kamer worden de resterende plaatsen bezet door de nog niet geplaatste kandidaten naar woonplaatsprincipe in volgorde waarin zij op de definitieve landelijke ranglijst zijn geplaatst.

Artikel 7.14 Schrappen van kandidaten van de kandidatenlijst

[8.23 oud, ook vervat in 3.5]

2. Het landelijk bestuur heeft tot uiterlijk eenentwintig dagen vóór de “dag der kandidaatstelling” ingevolge de Kieswet de bevoegdheid kandidaten van de kandidatenlijst voor vertegenwoordigende lichamen te schrappen.
3. Het bestuur is daartoe uitsluitend bevoegd wanneer er feiten en omstandigheden aan het licht komen, die op het moment van kiezen niet of onvoldoende bekend waren en die naar het oordeel van de landelijke verkiezingscommissie of van het bestuur zelf:
 - a) redelijkerwijs tot een aanmerkelijk andere uitslag zouden kunnen leiden;
 - b) een kandidaat dan wel de partij ernstig in diskrediet brengen.Van een zodanige aanbeveling wordt de kandidaat terstond schriftelijk kennis gegeven onder opgave van de redenen voor die aanbeveling.
3. In het geval van tussentijdse landelijke verkiezingen staat tegen deze beslissing geen beroep open. De beroepsprocedure dient voor “de dag der kandidaatstelling” ingevolge de Kieswet te zijn voltooid.

HOOFDSTUK 8 – TUSSENTIJDSE OF VERVROEGDE VERKIEZINGEN

Artikel 8.1 Toepasselijkheid van dit hoofdstuk

[8.24 oud; aparte plaats]

1. Dit hoofdstuk is van toepassing in het geval van tussentijdse en vervroegde verkiezingen voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal indien de in hoofdstuk 4 en 7 geregelde procedures wegens spoedeisendheid niet kunnen worden gevolgd.
2. Voor de termijnen genoemd in dit hoofdstuk met betrekking tot de procedure bij tussentijdse verkiezingen wordt het tijdstip waarop het Koninklijk Besluit tot ontbinding der Tweede Kamer en het bepalen van de datum der vervroegde verkiezingen vastgesteld op vrijdag; indien het feitelijk besluit wordt genomen op een andere dag, dan geldt voor de termijnen de daaraan voorafgaande vrijdag.
3. Tenzij in dit hoofdstuk met betrekking tot de procedure bij tussentijdse verkiezingen voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal anders is vermeld, zijn de bepalingen met betrekking tot de kandidaatstelling en verkiezing alsmede met betrekking tot het congres van het huishoudelijk reglement zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing.

Artikel 8.2 De samenstelling van de kandidatenlijst voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal

[8.25 oud, verzoek LVC, aanpassing aan geschillenregeling en uitsluiting voorverkiezingen]

1. Op het moment dat een Kabinet zijn ontslag aanbiedt aan het Staatshoofd of anderszins naar het oordeel van het landelijk bestuur rekening moet worden gehouden met tussentijdse verkiezingen voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal, zal ongeacht eventueel op gang te brengen "lijmpogingen" onmiddellijk de kandidaatstelling voor tussentijdse kamerverkiezingen worden opengesteld.
2. De kandidaatstelling sluit tien dagen nadat het Koninklijk Besluit tot ontbinding van de Tweede Kamer en de datum van kamerverkiezingen wordt bekend gemaakt.
3. De beroepstermijn tegen de weigering van enige kandidaat bedraagt drie dagen na de bekendmaking van de weigering aan betrokkene, Op het beroep wordt uiterlijk op de vijftiende dag na het Koninklijk Besluit uitspraak gedaan. . Ten aanzien van andere beslissingen inzake de kandidaatstellings- en verkiezingsprocedure bij tussentijdse verkiezingen staat geen beroep open.
4. Het kandidatenoverzicht wordt uiterlijk op de achttiende dag na het Koninklijk Besluit doch uiterlijk tien dagen voor het congres aan de leden gezonden.
5. Alle kandidaten worden in de gelegenheid gesteld zich te presenteren op de vijftiendste dag na het Koninklijk Besluit te Utrecht. Voorkeursacties blijven mogelijk in overeenstemming met het bepaalde in het huishoudelijk reglement.
6. De verkiezing wordt gehouden in poststemming zonder voorafgaande voorverkiezingen.
7. De lijsttrekker wordt gekozen door het congres dat het verkiezingsprogramma vaststelt. Het landelijk bestuur bepaalt voor sluiting van de kandidaatstelling de minimaal te behalen plaats in de uitslag van de poststemming voor deelname aan de lijsttrekkerverkiezing.
8. Tegen een besluit tot schrapping van kandidaten van de kandidatenlijst als bedoeld in artikel 7.14 staat geen beroep open.

Artikel 8.3 Het congres en het verkiezingsprogramma

[4.4, derde lid, 4.19 derde lid, 7.5, 4.20 eerste lid, 4.21 vijfde lid, 6.5]

1. Het congres wordt zonder vooroverleg bijeengeroepen op de vijfde zaterdag volgend op het in artikel 8.1, eerste lid genoemde tijdstip ter uitsluitende behandeling van het conceptverkiezingsprogramma en het verkiezen van de lijsttrekker.
2. Het ingevolge artikel 6.5 geactualiseerde verkiezingsprogramma wordt als conceptverkiezingsprogramma gelijktijdig met het kandidatenoverzicht aan de leden gezonden. Indien het niet mogelijk is een conceptverkiezingsprogramma aan het congres voor te leggen, blijft het bestaande verkiezingsprogramma van kracht en krijgt de nieuw gekozen fractie het recht zelf de benodigde actualisering ervan vast te stellen.
3. Moties en amendementen met betrekking tot het conceptverkiezingsprogramma dienen uiterlijk vier dagen voorafgaand aan het congres op de in het congresreglement aangegeven tijdstippen bij het servicecentrum te worden ingediend. m

[8.26 oud vervallen i.v.m. overheveling naar 2.10]

HOOFDSTUK 9 – DE BESTUURDERSVERENIGING

Artikel 9.1 De leden van de bestuurdersvereniging

[10.1 oud]

1. De bestuurdersvereniging is een sectie van de partij.
2. Lid van de bestuurdersvereniging zijn van rechtswege die leden van de partij, die een verkozen of politiek benoemde functie in het openbaar bestuur in Nederland of Europa vervullen.
3. Aan het lidmaatschap is geen afzonderlijke contributieverplichting verbonden.
4. De leden van de bestuurdersvereniging vormen tezamen de algemene ledenvergadering van de bestuurdersvereniging. Zij stelt een verenigingsreglement vast, dat geen bepalingen mag bevatten die strijdig zijn met de statuten en het huishoudelijk reglement.

Artikel 9.2 Het bestuur van de bestuurdersvereniging

[10.2 oud, technisch]

1. Het bestuur bestaat uit vijf leden, waarvan drie leden rechtstreeks door en uit de aangesloten leden worden gekozen in de functies van voorzitter, secretaris en penningmeester en twee leden benoemd door het landelijk bestuur. Artikel 2.9 en 2.10 zijn van overeenkomstige toepassing op de gekozen leden.
2. Het bestuur heeft als taak het ten behoeve van de leden van de bestuurdersvereniging uitvoeren van de in artikel 22 van de statuten genoemde taken. Het bestuur werkt in overeenstemming met het landelijk bestuur. De voorzitter van het bestuur voert namens de bestuurdersvereniging het overleg met het landelijk bestuur.

HOOFDSTUK 10 – BEROEP OP HET GESCHILLENCOLLEGE

[Artikel 11.1 en 11.2 oud vervallen in verband met overheveling algemene bepalingen commissies]

Artikel 10.1 De beroepstermijn en het instellen van beroep

[11.3 oud, vereenvoudiging geschillenbepalingen]

1. Onverminderd het elders in dit reglement bepaalde dient een gemotiveerd beroepschrift binnen vier weken na de bekendmaking van de beslissing als bedoeld in artikel 23 van de statuten bij de toegevoegd secretaris te worden ingediend. In afwijking hiervan en onverminderd het elders bepaalde bedraagt de beroepstermijn in het geval van beslissingen inzake een kandidaatstellingsprocedure zeven dagen.
2. De toegevoegd secretaris stelt de andere partij (verweerder) en het landelijk bestuur onverwijld op de hoogte van het ingestelde beroep.
3. De leden, de toegevoegd secretaris en het landelijk bestuur verstrekken aan anderen geen informatie over aanhangige beroepen
4. Iedere partij in een beroepsprocedure dient steeds zijn eigen kosten te dragen.

Artikel 10.2 Het vooronderzoek

[11.4 oud, vereenvoudiging]

1. Het beroepschrift wordt onverwijld in handen gesteld van de voorzitter. Deze gaat eerst na of het college bevoegd is op het beroep te beslissen en het beroepschrift, gelet op de daarop van toepassing zijnde regelgeving, tijdig is ingediend.
2. Indien niet wordt voldaan aan het bepaalde in het vorige lid kan de voorzitter gemotiveerd het beroep buiten behandeling stellen. De voorzitter zendt een afschrift van deze beslissing zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen twee weken, aan de betrokkenen.
3. Alvorens een Kamer aan te wijzen kan de voorzitter trachten de partijen te verzoenen.
4. In de gevallen waarin een verzoeningspoging niet tot resultaat leidt, maakt de voorzitter geen deel uit van de Kamer die het beroep behandelt.
5. De toegevoegd secretaris zendt verweerder het beroepschrift en stelt verweerder in de gelegenheid de op de beslissing betrekking hebbende stukken en – behoudens spoedeisende gevallen – een verweerschrift in te dienen. De stukken en het verweerschrift worden aan de indiener van het beroepschrift gezonden.

Artikel 10.3 De leden van de behandelende kamer

[11.5 en 11.6 oud vereenvoudiging en redactioneel]

1. De behandeling van de zaak vindt plaats door een uit het college samengestelde kamer, aan te wijzen door de voorzitter. De kamer hoort partijen of hun vertegenwoordigers in elkaars aanwezigheid. De kamer bestaat uit drie leden, tenzij het gaat om een besluit van de landelijke besluitvormingscommissie tot opschorting van een beslissing van het congres, in welk geval de kamer bestaat uit vijf leden.
2. De voorzitter ziet erop toe, dat in een kamer geen leden zitting nemen die bij het aanhangige beroep zodanig persoonlijk betrokken zijn, dat de onpartijdigheid gevaar loopt. Een zodanige persoonlijke betrokkenheid wordt steeds aangenomen bij:
 - a) bloed- en aanverwantschap in de rechte lijn en in zijlijn tot en met de vierde graad;
 - b) het bestaan van een dienstverband;
 - c) een beslissing in beroep bij royement, waarbij een lid van de kamer reeds betrokken is geweest.
3. Bij twijfel hierover beslist de voorzitter, waarbij de betrokken leden gehoord worden.
4. Door een partij kan tot uiterlijk drie dagen voor de mondelinge behandeling bezwaar worden gemaakt tegen een lid van de kamer dat bij het beroep of een van de partijen zodanig persoonlijk is betrokken, dat de onpartijdigheid gevaar loopt.
5. De gemotiveerde beslissing tot uitsluiting van een lid wordt door de voorzitter genomen op een zodanig tijdstip, dat de reeds geplande behandeling, behoudens uitzonderlijke gevallen, op een daartoe aangekondigde datum en tijdstip doorgang kan vinden. Alvorens tot zijn beslissing te komen hoort de voorzitter, zo nodig telefonisch, degene, die bezwaar heeft gemaakt, en het betrokken lid.

Artikel 10.4 Zorgvuldige behandeling

[11.7 oud redactioneel]

1. De voorzitter van de kamer draagt met inachtneming van dit hoofdstuk en het door het geschillencollege vastgestelde reglement van orde zorg voor een zorgvuldige behandeling waarin partijen gelijke kansen hebben om hun standpunten toe te lichten.

Artikel 10.5 De uitspraaktermijn

[11.8 oud]

Onverminderd het elders in dit reglement bepaalde doet de kamer uitspraak: binnen

- a) uiterlijk tien werkdagen na ontvangst van het beroepschrift indien het een beslissing inzake een kandidaatstellingsprocedure betreft; in het geval van tussentijdse verkiezingen doet de kamer uitspraak uiterlijk op de vijftiende dag na het Koninklijk Besluit;
- b) uiterlijk drie maanden na ontvangst van het beroepschrift tegen een beslissing van de landelijke besluitvormingscommissie tot opschorting van een congresbesluit
- c) uiterlijk zes weken in de overige gevallen.

Indien een tijdige indiening van de kandidatenlijst een snellere uitspraak noodzakelijk maakt, wordt de uitspraaktermijn dienovereenkomstig ingekort.

Artikel 10.6 De uitspraak en het beroep tegen de uitspraak

[11.9 oud]

1. De kamer beslist bij voltalligheid naar redelijkheid en billijkheid met inachtneming van de statuten en de van toepassing zijnde reglementen..
2. De schriftelijke uitspraak bevat een schriftelijke motivering voor de beslissing. Het dictum van de uitspraak wordt onverwijld aan partijen medegedeeld.
3. Indien een van de partijen meent dat aan de procedurele vereisten, vervat in dit hoofdstuk niet is voldaan, en daardoor benadeeld te zijn, dient binnen vierentwintig uur nadat het dictum van de uitspraak aan betrokkene is medegedeeld, "beroep" te worden ingesteld bij de voorzitter van het geschillencollege, dan wel diens plaatsvervanger indien de voorzitter deel heeft uitgemaakt van de Kamer. Deze stelt onverwijld een onpartijdig onderzoek in naar de gevolgde procedure en vervolgens beslist hij:
 - a) òf tot handhaving van de beslissing van de kamer;
 - b) òf tot heropening van de procedure door een nieuwe kamer.

Artikel 10.7 De mededeling van de uitspraak

[11.10 oud]

1. Iedere uitspraak wordt op verzoek van partijen binnen vier weken nadat de kamer heeft beslist aan partijen medegedeeld. Het landelijk bestuur wordt tegelijkertijd van de uitspraak op de hoogte gesteld.
2. Indien de beslissing een interpretatie van de statuten of het huishoudelijk reglement inhoudt, wordt deze interpretatie op de website gepubliceerd.
3. Indien een roeyement wordt vernietigd, doet het landelijk bestuur op verzoek van het betrokken lid mededeling van de uitspraak op de website.

Artikel 10.8 Rechtskracht

[11.11 oud]

Alle uitspraken en beslissingen hebben onmiddellijke rechtskracht tussen partijen. Beslissingen die een interpretatie inhouden van de statuten, het huishoudelijk reglement of enig van toepassing zijnd reglement zijn bindend voor ieder die het aangaat, zolang het congres onderscheidenlijk de ledenvergadering die het reglement heeft vastgesteld niet anders beslist.

Artikel 10.9 Publicatie op de website

[11.12 oud, web in plaats van partijblad]

Het geschillencollege heeft het recht de uitspraak en omschrijving van de aan haar voorgelegde beroepen met inachtneming van de privacy te publiceren op de website en daarnaar in het partijblad te verwijzen.

HOOFDSTUK 11 – OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 11.1 Publicatie van statuten en reglementen op de website

[12.1-2 oud, bijlagen niet meer schriftelijk maar op website]

1. Het landelijk bestuur draagt zorg voor publicatie op de website van de statuten en dit huishoudelijk reglement alsmede van
 - a) de statuten van de in artikel 5.3 bedoelde rechtspersonen.
 - b) het redactiestatuut van het partijblad, vast te stellen door het landelijk bestuur;
 - c) het reglement van de bestuurdersvereniging, vast te stellen door de algemene ledenvergadering van de bestuurdersvereniging;
 - d) het reglement van orde van het geschillencollege, vast te stellen door het geschillencollege, alsmede in uitspraken van een kamer van dat college opgenomen interpretaties van de statuten of het huishoudelijk reglement;
 - e) het model-afdelingsreglement
 - f) het model-regioreglement
 - g) het modelreglement voor het platform;
 - h) het modelreglement voor het virtueel platform.
2. Indien het landelijk bestuur of enige daartoe bevoegde commissie op grond van enige bepaling over het huishoudelijk reglement een regeling of aanwijzing heeft opgesteld of ter uitvoering of uitwerking van bepalingen in dit reglement nadere regels stelt, wordt deze eveneens op de website gepubliceerd.

Artikel 11.2 Inwerkingtreding en aanpassing door besluitvormingscommissie

[12.3 oud]

1. Wijzigingen in dit reglement treden in werking veertien dagen nadat het congres deze wijzigingen heeft vastgesteld.
2. De landelijke besluitvormingscommissie past zo nodig de in hoofdstuk 1 opgenomen definities en begrippen, de toelichtende teksten onder de hoofdstuktitels, de nummering van artikelen alsmede de in dit reglement opgenomen verwijzingen naar andere bepalingen uit de statuten of dit reglement aan de inhoud van de statuten en dit reglement aan.

Artikel A Overgangsbepaling november 2002

[nieuw]

1. Ten aanzien van de kandidaatstelling voor verkiezingen van vertegenwoordigende lichamen waarbij de beslissing als bedoeld in artikel 3.5 tot deelname aan de verkiezingen is genomen voor 16 november 2002 blijft hoofdstuk 8 zoals dit luidde tot die tijd van toepassing.
2. De adviesraad als bedoeld in hoofdstuk 9 van het Huishoudelijk Reglement zoals dit luidde tot 16 november 2000 blijft in functie tot het moment dat de redactieraad Debatforum is gekozen.
3. Op procedures aanhangig bij het geschillencollege ten tijde van de inwerkingtreding van het gewijzigde huishoudelijk reglement blijven de regels zoals die voordien golden van toepassing.
4. Deze bepalingen vervallen van rechtswege indien de landelijke besluitvormingscommissie heeft vastgesteld dat deze zijn uitgewerkt.

4 Jaarrekening met accountantsverklaring en verklaring financiële commissie

Accountantsverklaring

Wij hebben de jaarrekening 2001 van de Vereniging Politieke Parij Democraten D66 te Den Haag gecontroleerd. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de vereniging. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Onze controle is verricht overeenkomstig in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten. Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat. Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. Tevens omvat een controle een beoordeling van de grondslagen voor financiële verslaggeving die bij het opmaken van de jaarrekening zijn toegepast en van belangrijke schattingen die het bestuur van de vereniging daarbij heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Oordeel

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen op 31 december 2001 en van het resultaat over 2001 in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en voldoet aan de van toepassing zijnde wet- en/ of regelgeving.

Maas Accountants

G.J. Maas RA

REKENING VAN BATEN EN LASTEN OVER 2001

(in guldens)

	2001	2000	
BATEN			
Contributie leden	1.679.379	1.721.690	
Diverse opbrengsten	1.155.672	448.146	
	<u>2.835.050</u>		2.169.836
LASTEN			
Personeel	1.100.873	795.699	
Secretariaat en Huisvesting	494.841	380.870	
Bestuur en Adviesraad	300.155	307.240	
Opleidingen	43.505	0	
Publiciteit	132.395	132.670	
Regio's en afdelingen	236.424	190.804	
Speciale budgetten	20.000	65.000	
Mutaties in voorzieningen	442.904	2.544	
Algemeen	47.039	90.430	
	<u>2.818.135</u>		1.965.257
Resultaat boekjaar	<u>16.915</u>		<u>204.579</u>

ALGEMENE TOELICHTING

Wijzigingen ten opzichte van voorgaand boekjaar

In de jaarrekening 2001 van de partij zijn met ingang van 2001 de cijfers van het Opleidingscentrum integraal opgenomen conform een daartoe strekkend bestuursbesluit van de Partij en de Stichting Opleidingsfonds. De voorgenomen consolidatie van de Stichting Wetenschappelijk Bureau kon wegens subsidieregelingen niet doorgaan. De vergelijkende cijfers van 2000 zijn niet aangepast aangezien vergelijking minder zinvol wordt geacht door de gewijzigde structuur. De begroting 2001 is afgeleid van de geïntegreerde begroting van de drie hierboven A36 gemelde entiteiten vermindert met het aandeel van de Stichting Wetenschappelijk Bureau.

Grondslag van waardering

Tenzij anders vermeld, zijn bedragen opgenomen tegen de historische kostprijs.

De vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Grondslag van resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald door het verschil tussen de netto baten en alle hieraan verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen kosten.

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslag van waardering. Winsten worden verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd c.q. de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar dat deze te voorzien zijn.

5 Herziening afdrachtregeling politieke vertegenwoordigers

Toelichting

Bijgaand wijzigingsvoorstel behelst een verbetering van de formuleringen die niet leiden tot een inhoudelijke wijziging van de regeling die op 25 maart 2000 door het congres werd vastgesteld.

WIJZIGINGSVOORSTELLEN voor congres 75

- 1 Voeg toe: de volgende definitie van een politiek vertegenwoordiger.

Definitie politiek vertegenwoordiger

In deze afdrachtregeling politieke vertegenwoordigers wordt bedoeld met "politiek vertegenwoordiger" ieder D66-lid dat behoort tot een van de volgende categorieën: minister, staatssecretaris, Commissaris van de Koningin, burgemeester, wethouder vanuit of van buiten de raad, gedeputeerden, leden van de fracties in Tweede Kamer, Eerste Kamer, Europees Parlement, Provinciale Staten, (deel)gemeenteraden, waterschappen, hoogheemraadschappen.

- 2 Breng de volgende wijzigingen aan onder "Bevoegdheid" :
Schrap de aankondiging dat art. 6.1, 6.4 en 6.6 HR worden gewijzigd. Dit is reeds gebeurd.
Voeg toe na "de bevoegdheid" : "van de landelijke, regionale en afdelingsbesturen"
Voeg toe dat de landelijke regeling "richtlijn" is voor het "regionale en lokale niveau".
- 3 Pas de vermelde procedure aan aan de werkelijk gehanteerde procedure.
Vervang derhalve:
Om nakoming van deze regeling te verzekeren en bovendien kandidaten voor functies tijdig op het bestaan van deze regeling te wijzen, zal op het kandidaatstellingsformulier van de interne verkiezingen ten behoeve van het opstellen van de kieslijsten voor politiek vertegenwoordigende functies in de Eerste Kamer, de Tweede Kamer en het Europees Parlement in de toekomst een nieuwe extra vraag worden gesteld. Deze vraag luidt: "Is men bereid om, indien men gekozen wordt als vertegenwoordiger namens D66 in één van deze organen, te voldoen aan de verplichte afdrachtenregeling voor politieke vertegenwoordigers namens D66.

door:

Om nakoming van deze regeling te verzekeren en bovendien kandidaten voor functies tijdig op het bestaan van deze regeling te wijzen, bevat het kandidaatstellingsformulier van de interne verkiezingen ten behoeve van het opstellen van de kieslijsten voor politiek vertegenwoordigende functies in de Eerste Kamer, de Tweede Kamer en het Europees Parlement een verklaring dat de kandidaat akkoord gaat met de afdrachtregeling politieke vertegenwoordigers politieke vertegenwoordigers en met het verstrekken van informatie omtrent het voldoen aan de afdrachtregeling politieke vertegenwoordigers door de penningmeester aan de stemadviescommissie.

Benoemde vertegenwoordigers ondertekenen een dergelijke verklaring niet, maar worden dringend verzocht dezelfde gedragsregels in acht te nemen.

Het "verplicht" stellen van de regeling houdt een interne en morele verplichting in, die juridisch niet afdwingbaar is. Desalniettemin dringt het Landelijk Bestuur er met klem op aan dat elk D66-lid dat een functie heeft waarbij een min of meer duidelijke band is tussen het terechtkomen in de functie en het lidmaatschap van D66, zich houdt aan deze afdrachtregeling politieke vertegenwoordigers.

- 4 Breng de volgende "technische" wijzigingen aan:
 - a hanteer overal de term "afdrachtregeling politieke vertegenwoordigers"
 - b vervang "Eerste penningmeester" door "penningmeester" en coordinator financiële administratie door "de door hem aangewezen medewerker van de financiële administratie."

- c vervang de verwijzing naar de moties uit congres 70 door een verwijzing naar de afdrachtregeling politieke vertegenwoordigers zoals vastgesteld in congres 71 te Noordwijkerhout.

6 Begroting 2003

bedragen in Euro	Begroting 2003	begroting 2002
Uitgaven		
Personeel	640000	662.000
Secretariaat	130000	129.000
Huisvesting	75000	102.000
Bestuursuitgaven, incl. congressen	110000	102.000
Media	45000	39.000
Afdrachten afdelingen en regio's	75000	60.000
Activiteiten a/d basis en politieke podia	120000	69.000
Speciale budgetten (JD)	10000	9.000
Voorzieningen	0	52.000
Wetenschap	0	77.000
Cursussen	75000	64.000
Algemeen/Onvoorzien	28000	60.000
Totaal Uitgaven	1308000	1.425.000
Inkomsten		
Contributies	800000	735.000
Subsidie BZK	365000	650.000
Rente en dividend	30000	40.000
Overgangsvoorziening 2001-2003	113000	
Totaal inkomsten	1308000	1.425.000

Toelichting begroting 2003

Opnieuw hebben we een sluitende begroting voor het komend jaar. Daarin hebben we ook middelen beschikbaar voor vernieuwingsactiviteiten.

Er zijn enkele opvallende verschuivingen ten opzichte van vorige jaren.

Vorige jaren zijn in de partijbegroting kosten voor wetenschappelijk werk opgenomen. Vanaf dit jaar worden die kosten geheel opgenomen in de begroting van de Stichting Wetenschappelijk Bureau zelf. Dat heeft gevolgen voor de personeels- en huisvestingskosten die daardoor lager uitvallen. De post wetenschap vervalt geheel. Uiteraard vervalt ook het subsidiedeel voor wetenschappelijk werk.

In de jaren 2001 en 2002 werden de subsidies aan de partij aanzienlijk verhoogd. Deze verhoging wordt teniet gedaan door de terugval in TK-zetels.

De post algemene onvoorziene kosten wordt in de begroting 2003 drastisch verlaagd.

Ook de doorzettende stijging van het ledenaantal heeft gevolgen. We begroten meer contributieinkomsten, maar ook hogere afdrachten aan afdelingen en regio's.

Gezien het niveau van de reserves kan een dotatie voorzieningen in 2003 achterwege blijven.

In de begroting wordt rekening gehouden met de vernieuwingsvoorstellen. Deze kosten zijn eenmalig en zullen in de volgende begroting voor 2004 niet terugkomen. In 2001 hebben we een reservering kunnen doen voor het overgangsjaar 2003 (113.000 Euro). Dat geld is geheel gereserveerd voor realisatie van de vernieuwingsvoorstellen.

Voor activiteiten aan de basis begroten we 51.000 Euro extra om eenmalig te investeren in een systeem voor meer en betere service en informatievoorziening aan regio's en afdelingen, waardoor bijvoorbeeld permanente campagne structureel gefaciliteerd wordt.

Het opleidingsbudget zou op basis van het kostenniveau 2002 verlaagd kunnen worden met 37.000 Euro. Toch verhogen we het opleidingsbudget eenmalig met 11.000 Euro. Daarmee investeren we dus in 2003 48.000 Euro extra, die we in willen zetten voor een eenmalig breder en intensiever aanbod van trainingen en workshops, bijvoorbeeld over vrijwilligersmanagement.

De verhoging van bestuursuitgaven loopt vooruit op het te nemen besluit om de congressen gratis toegankelijk te maken. Dat brengt aanzienlijk meer kosten met zich mee. Zonder dat besluit zou op deze post feitelijk bezuinigd kunnen worden, maar voor 2003 begroten eenmalig nog 8.000 Euro meer. Voor media verhogen wij het budget eenmalig met 6.000 Euro wat we zullen gebruiken voor een aansprekend informatiepakket voor belangstellenden en nieuwe leden.

7 Rapportage uitvoering besluiten congres 74 en 74a

Rapportage uitvoering besluiten congres 74 aan congres 75

cursief = rapportage uitvoering

APM 74.0344 Europese Conventie

Het congres sprak uit:

- zijn felicitaties aan Hans van Mierlo;
- **de hoop dat de Conventie mede dankzij zijn inspanningen zal leiden tot een federaal, democratisch en open Europa**

Het Landelijk Bestuur heeft de boodschap van het congres aan Hans van Mierlo overgebracht.

APM 74.0345 dierproeven

Het congres sprak uit dat:

- het dringend gewenst is dat het beleid dat zich richt op vervanging, vermindering en verfijning van dierproeven met klem door D66 bewindslieden en volksvertegenwoordigers wordt uitgedragen;
- de Nederlandse regering zich in Europees verband inspannt om strengere regelgeving tot stand te brengen met betrekking tot huisvesting en verzorging van proefdieren;
- zowel op Europees als nationaal niveau financiële middelen substantieel worden verhoogd om alternatieve methoden voor proefdieronderzoek te ontwikkelen;

en drong er bij de D66-ministers en -parlementsleden op aan zich hier voor in te spannen.

Tweede Kamerfractie: Recent is aan de Kamer een wijziging van de Wet op de dierproeven aangeboden. De fractie zal bij de behandeling van dat wetsvoorstel de uitspraken van het congres als leidraad hanteren.

Eurofractie: De Eurofractie heeft zich bij verschillende gelegenheden ingespannen om het beleid van de drie V's (vervanging, vermindering en verfijning) op Europees niveau uit te dragen. Bij de behandeling van de cosmeticarichtlijn heeft de fractie zich laten leiden door de opvatting dat dierproeven alleen bij absolute noodzaak mogen plaatsvinden en dat is bij cosmetica per definitie niet het geval. D66 heeft zich uitgesproken voor een totaalverbod op diertesten vanaf 2005, naast een handelsverbod op nieuwe cosmetische producten die op dieren zijn getest. Bob van den Bos deed verder bij de plenaire behandeling van de richtlijn in juni 2002 een oproep om etikettering verplicht te maken op alle op dieren geteste producten. Later dit jaar valt het besluit.

Lousewies van der Laan diende in september 2001 een amendement op de begroting in die ervoor moest zorgen dat medische proeven op primaten slechts dan worden toegestaan als er echt geen alternatieven mogelijk zijn. Lousewies van der Laan bracht, samen met Europese collega's van Groenlinks en de VVD een bezoek aan het primatencentrum BPRC in Rijswijk. Bij onderzoek naar vaccins voor levensbedreigende ziekten zoals AIDS blijken primaten volgens wetenschappers helaas nog steeds nodig. Om een behoorlijke huisvesting van deze dieren te garanderen, riep Lousewies van der Laan de EU op om de Europese proefdierencentra financieel te blijven steunen.

Bob van den Bos heeft verder met regelmaat benadrukt hoe belangrijk de drie V-aanpak is voor onze beschaving tijdens de maandelijkse vergaderingen van de Intergroup on the Welfare and Conservation of Animals in het Europees Parlement in Straatsburg. In januari 2002 werd hij tot Vicevoorzitter van deze parlementaire groep gekozen. Daarnaast is hij in Nederland Voorzitter van de Programmacommissie Alternatieven voor Dierproeven die de Minister van Volksgezondheid adviseert over dit onderwerp. In januari 2002 was hij gastspreker bij een seminar over de 'Wet op dierproeven en Europese ontwikkelingen'. Bij deze gelegenheid heeft hij een vurig pleidooi gehouden voor verdere aanscherping van de regelgeving voor het testen van dieren en uitbreiding van subsidies voor alternatieven. Daarnaast heeft hij opgetreden in het TV-programma 'Alle Dieren Tellen Mee' naar

aanleiding van Europese wetgeving die veel nieuwe diertesten vergt. In juni 2002 heeft hij de Hugo van Poelgeestprijs voor Alternatieven voor Dierproeven uitgereikt aan een specialiste die in verscheidene Europese landen met veel toewijding onderzoek naar alternatieven heeft verricht.

De Eurofractie onderhoudt nauwe contacten met belangenorganisaties die zich inzetten voor het (proef)dierenwelzijn, waaronder de Animal Welfare Group en het Europese Centrum voor de Validering van Alternatieve Methoden (ECVAM).

De Eurofractie heeft verder met het ondertekenen van een schriftelijke verklaring in juli 2002 gepoogd een Europese erkenning te krijgen van gewetensbezwaren tegen proeven met dieren in de EU.

De D66 Eurofractie heeft gepleit voor een verhoging van de financiële middelen van de EU voor de ontwikkeling van alternatieven voor dierproeven.

APM 74.0346 Midden-Oosten

Het congres riep de Tweede-Kamerleden, Europarlementsleden en bewindspersonen van D66 op:

- zich ervoor in te spannen dat in EU-verband met spoed nieuwe initiatieven ontwikkeld worden om op basis van het Mitchell-rapport te komen tot hervatting van de vredesbesprekingen, met als doel een gegarandeerd veilig Israël en een levensvatbare onafhankelijke Palestijnse staat;
- **zich in te zetten voor het staken van het geweld aan beide kanten, en het krachtig ondersteunen van het verzoek van Yasser Arafat tot het sturen van internationale waarnemers naar het gebied;**
- krachtig te blijven pleiten voor het terugvorderen van de schade bij het moedwillig vernietigen van door Nederland en Europa gefinancierde projecten in het Palestijns gebied;

Tweede Kamerfractie:

Jan Hoekema heeft, als woordvoerder buitenland, het afgelopen jaar kritisch gestaan tegenover veel aspecten van het Israëlische beleid, met name over de nederzettingen, schending van mensenrechten en de behandeling van Palestijnse burgers.

Jan Hoekema heeft er regelmatig bij Minister Van Aartsen op aangedrongen om zich binnen Europa sterk te maken voor een actieve rol van Europa in het conflict in het Midden-Oosten.

D66 heeft regelmatig gepleit voor het instellen van een wapenembargo tegen Israël, zowel voor wat betreft ex- als import en bij voorkeur in Europees kader. Ook heeft D66 zich het afgelopen jaar voorstander getoond van internationale presentie met waarnemers en/of een troepenmacht in het Midden-Oosten. De resoluties van de Verenigde Naties bieden hiervoor een kader.

D66 heeft in de debatten over het Midden-Oostenbeleid verder gesteld dat Arafat terrorisme en het geweld tegen onschuldige Israëlische burgers ondubbelzinnig moet veroordelen, ook in het Arabisch. Israël moet overgaan tot onmiddellijke stopzetting van de oorlogspolitiek, terugtrekking uit de Bezette Gebieden, en het beëindigen van het nederzettingenbeleid.

In april 2002 heeft Jan Hoekema samen met Bert Koenders van de PvdA een motie ingediend om de regering op te roepen in EU-verband maatregelen te treffen tegen Israël. Helaas is deze motie in de Tweede Kamer verworpen.

Eurofractie:

De eurofractie zet zich actief in voor vrede in het Midden-Oosten. Een greep uit de activiteiten:

Van 21 tot 24 april 2002 maakte Lousewies van der Laan met een delegatie bestaande uit euro-parlementariërs van verschillende partijen een bezoek aan Israël en de bezette gebieden. Het betrof de eerste officiële delegatie naar het Palestijnse vluchtelingenkamp Jenin. Er waren ontmoetingen met vertegenwoordigers van Israëlische en Palestijnse vredesbewegingen en de voorzitters van de Knesset en het Palestijnse Parlement. Tijdens haar bezoek stelde Lousewies van der Laan (als enige van de delegatie) bij de heer Abu Ala (Voorzitter Palestijns Parlement) de Palestijnse zelfmoordacties aan de kaak.

In de Commissie Buitenlandse Zaken heeft Bob van den Bos steeds gepleit voor een grotere Europese rol naast Amerika in het zoeken naar nieuwe wegen om uit de crisis te raken. Verder heeft hij steeds zowel de regering Sharon als de Palestijnse Autoriteit onder leiding van Arafat, verantwoordelijk gesteld voor de gruwelijke escalatie van het conflict en het stagneren van het diplomatieke vredesproces. Op 4 juni 2002 vroeg Bob van den Bos in een schriftelijke vraag aan de

Commissie en de Raad opheldering over mogelijk misbruik van EU-hulpgelden door de Palestijnse Autoriteit om terrorisme te financieren.

Op 10 juli 2002 had Lousewies van der Laan een ontmoeting met vertegenwoordigers van de American Jewish Congress om tot meer samenwerking tussen de VS en Europa te komen. Ook was zij medeorganisator van een seminar over het EU-Israël Associatie-akkoord en aanwezig bij vele bijeenkomsten in Nederland over het conflict (oa Interkerkelijke organisatie voor Ontwikkelingssamenwerking (Felix Merites, 14 juni) en de manifestatie op de Dam).

Beide parlementariërs beantwoordden regelmatig vragen van kiezers over dit onderwerp en schreven er verscheidene opinie-artikelen over. Lousewies van der Laan verscheen in o.a. Buitenhof, Nova en op de Frans-Duitse zender Arte om te praten over dit onderwerp. Zij schreef brieven aan de eurocommissarissen Bolkestein en Patten over schendingen van het handelsakkoord tussen de EU en Israël (zie ook hieronder).

Het Europees Parlement heeft op 10 april 2002 een motie aangenomen over het Midden Oosten conflict.

Lousewies van der Laan heeft voor deze motie gestemd omdat deze de Palestijnse zelfmoordaanslagen in Israël scherp veroordeelt en tegelijkertijd inhoudelijk verwijst naar de VN-resoluties die Israël oproepen zich terug te trekken uit de bezette gebieden. Een nieuw element in de resolutie was dat het Europees Parlement de Europese Unie oproept om de preferentiële toegang van Israëlische producten tot de EU-markt op te heffen. Het gaat hier niet om sancties: Israël zou toegang houden tot de EU-markt, maar voortaan tegen dezelfde voorwaarden als andere landen buiten Europa. Volgens Lousewies van der Laan gaat het hier om toepassing van de voorwaarden in het handelsakkoord dat Israël en de EU met elkaar gesloten hebben. Volgens dit akkoord mag Israël producten uit de Israëlische nederzettingen in de bezette Palestijnse gebieden niet verkopen alsof ze afkomstig zijn uit Israël zelf. Dit gebeurt echter toch.

De EP-resolutie roept ook op tot een Europees embargo op wapenleveranties aan beide partijen in het conflict. Dit komt neer op uitvoering van de Europese gedragsregels voor wapenleveranties, die verbieden dat wapens worden geleverd aan partijen die verwikkeld zijn in een gewapend conflict of die kunnen worden ingezet voor de onderdrukking van burgers.

Tenslotte stelt de resolutie dat er internationale waarnemers of een internationale vredesmacht naar het gebied moet worden gestuurd. Dit was in overeenstemming met de motie van het D66-congres.

Niet alle leden van de Europese Liberaal-Democratische fractie waren het met al deze elementen eens. Bob van den Bos heeft tegen de motie gestemd omdat hij deze onevenwichtig vond, dat wil zeggen té eenzijdig pro-Palestijns. Bovendien vond hij dat het treffen van Israël met sancties contraproductief zou werken. D66 moet volgens hem kritisch staan, zowel ten opzichte van Sharon's politiek als die van Arafat. Als D66 zich te sterk laat identificeren met één van beide kampen tast dat ook onze geloofwaardigheid aan. In het algemeen wordt de VS in de arabische wereld als pro-Israël gezien, terwijl de EU (en vooral het Europees Parlement) in de Israëlische ogen als te pro-Palestijns geldt. Alleen als de VS en de EU een evenwichtige opstelling kiezen kunnen zij gezamenlijk een constructieve rol spelen ten behoeve van een hervatting van het Vredesproces.

APM 74.0347 Joint strike fighter

Het congres sprak uit dat er op dat moment geen geld moest worden uitgegeven aan de Joint Strike Fighter

Tweede Kamerfractie:

De fractie heeft zich stevig verzet tegen de beslissing om nu al over te gaan tot de aanschaf van de JSF. Helaas heeft zij die strijd in de Kamer verloren.

PM 74.0348 informatievoorziening

Het congres sprak uit dat auditieve en visuele informatie wettelijk geregeld moet worden voor het openbaar vervoer (met name de metro, tram en bus)

Tweede Kamerfractie: Francine Giskes van de D66 Tweede Kamerfractie zal bij de behandeling van de begroting Verkeer en Waterstaat dit onderwerp aan de orde stellen, zo nodig ondersteund met een motie.

PM 74.0349 discriminatie van personen met een functiebeperking

Het congres sprak uit dat er een wettelijke bescherming tegen discriminatie van mensen met een functiebeperking moest komen.

Tweede Kamerfractie:

Er is een wetsvoorstel gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (28169). Half juli j.l. is dit debat gevoerd door Boris van der Ham. Het wetsvoorstel beperkt zich tot arbeid, beroep, beroepsopleidingen en openbaar vervoer. Volgens de EG-richtlijn moet gelijke behandeling in arbeid en beroep voor december 2003 zijn afgerond.

PM 74.0350 ondertiteling TV-programma's

Het congres sprak uit dat

- mensen met een gehoorbeperking hebben een informatieachterstand, ondanks hulpmiddelen,
- **het wettelijk geregeld moet worden dat alle Nederlandstalige Tv-programma's van de publieke zenders van ondertiteling worden voorzien.**

Tweede Kamerfractie:

Bij de begrotingsbehandeling VWS 2003 zal hiervoor aandacht worden gevraagd. Afhankelijk van het antwoord van de regering zal de fractie overwegen verdere stappen te ondernemen om dit te bevorderen.

PM 74.0351 tikkers in stoplichten

Het congres sprak uit dat alle stoplichten in Nederland bij oversteekplaatsen standaard moeten worden voorzien van een tikker

Tweede Kamerfractie:

Dit onderwerp wordt door Francine Giskes bij de behandeling van de begroting Verkeer en Waterstaat aan de orde gesteld.

Rapportage uitvoering besluiten congres 74a aan congres 75

Congres 74a op 7 september 2002 in Arnhem nam geen besluiten.

8 Congresreglement congres 75

CONGRESREGLEMENT 75

Dit congresreglement is aangepast na het bekend worden van de vervroegde verkiezingen op 22 januari 2002.

art. 1

Het 75-ste congres van D66 vindt plaats op zaterdag 16 november 2002 te Zwolle.

art. 2

De aankondiging van de publicatie van de eerste serie stukken is opgenomen in de Democraat 2002/nr. 4, die rond 11 september bij de leden is. De aankondiging van de publicatie van het concept-verkiezingsprogramma is gedaan in een brief aan alle leden die op vrijdag 25 oktober 2002 werd verzonden.

art. 3

De stukken worden als volgt geplaatst op de website www.d66.nl

vanaf 11 september 2002 :

agenda, congresreglement, voorstellen Landelijk Bestuur en Landelijke Verkiezingscommissie

vanaf 12 oktober 2002 :

jaarrekening 2001, begroting 2003, en financiële voorstellen.

op 4 november 2002

het concept-verkiezingsprogramma

art. 4a

Algemene organisatorische moties, algemene politieke moties en moties en amendementen met betrekking tot alle congresvoorstellen die op 11 september worden gepubliceerd, dienen uiterlijk op dinsdag 15 oktober 2002 12.00 uur in de juiste vorm op het landelijk secretariaat van D66 te Den Haag te zijn ontvangen.

art. 4b

Moties n.a.v. de rapportage uitvoering congresbesluiten en de jaarrekening 2001 en moties en amendementen met betrekking tot de begroting voor 2003, de wijziging contributieregeling 2003, de wijziging regio/-afdrachtregeling 2003, die uiterlijk 12 oktober worden gepubliceerd, dienen uiterlijk op maandag 4 november 2002 om 12.00 uur in de juiste vorm op het landelijk secretariaat van D66 te Den Haag te zijn ontvangen.

art. 4c

Moties en amendementen n.a.v. het concept-verkiezingsprogramma dienen uiterlijk op dinsdag 12 november 2002 om 12.00 uur in de juiste vorm op het landelijk secretariaat van D66 te Den Haag zijn ontvangen.

art. 5

Met inachtneming van het bepaalde in artikel 4.21 en 4.24 van het huishoudelijk reglement dienen Actuele Politieke Moties uiterlijk te worden ingediend op donderdag 14 november om 10.00 uur 's ochtends bij het Landelijk Secretariaat;

art. 6

Bij voorstellen met financiële consequenties voor de partij dient een budgettair neutraal amendement op de begroting te worden ingediend.

art. 7

Omtrent het in behandeling nemen van de voor donderdag 14 november 10.00 uur 's ochtends ingediende APM's beslist het congres aan het begin van het agendapunt in de vergadering op zaterdag 16 november 2002.

art. 8

De congresleiding heeft de bevoegdheid ten congresse aanvullende regels te stellen.

art. 9

Bovendien zijn specifiek van toepassing op het congres de art. 4.1 t/m 4.30 van het Huishoudelijk Reglement.

TOELICHTING BIJ HET CONGRESREGLEMENT 75

Moties en amendementen dienen te worden ingediend in de vorm van het daartoe bij het Landelijk Secretariaat verkrijgbare standaardformulier. U kunt dit downloaden van onze website (<http://www.d66.nl>). Actuele politieke moties behoeven 5 handtekeningen van stemgerechtigde leden.

Alle overige moties en amendementen behoeven hetzij 25 handtekeningen van stemgerechtigde leden, hetzij de handtekeningen van voorzitter en secretaris van het bestuur van de afdeling of regio, waarin de ledenvergadering de moties en amendementen vaststelde. Door ledenvergaderingen van platforms ingediende moties of amendementen dienen bij indiening vergezeld te gaan van een door het bestuur van het platform vastgesteld verslag van de uitgebrachte stemmen onder vermelding van de lidmaatschapsnummers van de leden die de motie of amendement ondersteunen. Het lidmaatschapnummer en een leesbare naam dienen bij elke handtekening te worden vermeld.

Voor digitaal aangeleverde moties en amendementen geldt dat de digitale tekst op de inleveringstermijn binnen moet zijn en de indiening alleen geldig is als de bijbehorende handtekeningen (per amendement of serie amendementen geclusterd) uiterlijk 48 uur na de sluitingstermijn binnen zijn op het Landelijk Secretariaat.

Bij fax-zendingen en e-mail-aanlevering van actuele politieke moties bestaat de aanvullende mogelijkheid van het inleveren van de originele handtekeningen op zaterdag 16 november 2002 voor 10.00 uur bij de Besluitvormingscommissie voorin de zaal.

De in het congresreglement vermelde indieningstermijn is een uiterste. Moties en amendementen die niet tijdig zijn ingediend zullen door de Besluitvormingscommissie niet in behandeling worden genomen. Het Landelijk Secretariaat stelt eerdere toezending bijzonder op prijs, bij voorkeur per e-mail via het van de website te downloaden formulier indiening moties en amendementen. De adressering van dat formulier is formulier@d66.nl. Een aldus binnengekomen formulier kan door het LS automatisch verwerkt worden. Het adres voor op andere wijze ingediende formulieren is: Postbus 660 2501 CR Den Haag of via ons e-mail-adres landelijk.secretariaat@d66.nl of via fax 070 - 364 1917.